

การศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

ปริญาทิพนธ์

ของ

เกศณ บุษย์แก้ว

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

9 มีนาคม 2515

การศึกษาเปรียบเทียบกานิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

บทคัดย่อ

ของ

เกสัอม นุซบัแกว

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต
๑ มีนาคม 2515

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบค่านิยม 16 ประเภท ของนักเรียน นักศึกษา นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ว่า นักเรียนที่เรียน วิชาชีพ หรือวิชาการแตกต่างกัน จะมีค่านิยมเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือกลุ่มนักเรียนฝึกหัดครูในระดับ ป.กศ. ปีที่ 1 - 2 จาก วิทยาลัยครู 1 แห่ง กลุ่มนักเรียนเกษตรกรรม ชั้น มศ. 4 - 5 - 6 จากวิทยาลัยเกษตรกรรม 1 แห่ง และกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ชั้น มศ. 4 - 5 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 2 แห่ง กลุ่มละ 150 คน รวมทั้งหมด 450 คน

ในการศึกษารังนี้ใช้แบบสอบถาม คิว - ซอร์ต (Q-Sort) เป็นเครื่องมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการศึกษาค่านิยม 16 ประเภทย่อยกัน คือ ค่านิยมทางการเงิน ระบบอาวุโส การบริการสังคม ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความรักในชีวิตครอบครัว เกียรติยศ อาชีพรับราชการ มนุษยสัมพันธ์ ความยุติธรรม การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์ ความกตัญญู และ การแต่งกาย

ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสามแห่งให้อันดับค่านิยมใกล้เคียงกันมาก คือ ให้ความสำคัญในค่านิยมความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ความกตัญญู และความซื่อสัตย์ เป็น อันดับรองลงไป ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้าย ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้เหมือนกัน คือ ค่านิยมในระบบ ออาวุโส และจากการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยม เมื่อจำแนกตามลักษณะของเพศ อายุ การศึกษา ของผู้ปกครอง อาชีพผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง และสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน แล้ว ปรากฏผลว่าคล้ายคลึงกันมาก คือ การเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เว้นไว้แต่กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวัง เอาภัยเด็ก ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสามนี้ ให้ความสำคัญใน 16 ประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .01.

A COMPARATIVE STUDY OF SOME VALUES AS VIEWED BY
TEACHER TRAINING STUDENTS, AGRICULTURAL
STUDENTS AND M.S. 4-5 STUDENTS

ABSTRACT

BY

KLEUM BOUSAYAKLEW

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at the College of Education
March 9, 1972

The purpose of this study was to compare the Teacher training students', Agricultural students' and M.S. 4-5 students' opinions concerning 16 types of Values.

The sample involved three groups of students. Each group consisted of 150 students drawn from one Teacher Training College, one Agricultural College and two high schools.

These students were asked to rank 16 types of Values in a given list by mean of Q-Sort technique. The 16 types of Values were monetary value, seniority system, social service, leadership, tolerance, family-life, honour, official occupation, human-relationship, fairness, enjoyment of using our own country made production, generosity, honesty, trust in scientific method, gratitude and grooming. A statistical method used was the analysis of variance.

It was also found that there were no statistically significant difference in the sixteen types of values as viewed by different groups of students according to sex, age, parental occupation, education, marital status and child rearing practices. However, the 16 types of values as viewed by students who were reared in the so-called "demand" type were found to be statistically different at .01 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาอนุญาตนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้.

อัมม พิลก/สพช. ประธาน

ไพฑูริย์ พิลก/สพช. กรรมการ

9 มีนาคม 2515

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เนื่องจากผู้เขียนได้รับคำแนะนำ และได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมพา โชติกุลเสถียร อาจารย์โชติ เพชรรัตน์ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.วีระบุษกร วิเชียรโชติ ที่ได้ให้แนวคิดในการออกแบบสอบถาม ท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยครู และวิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช โรงเรียนเกษตรกรรมศรีวัง และคณาจารย์ในโรงเรียนที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ขอขอบใจบรรดานักเรียนในสถาบันดังกล่าว ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จด้วยดี

ขอบคุณ อาจารย์จิม หนูนัมชัย อาจารย์จรูญ แววกักดิ์ อาจารย์ไสว เพ็งมาก คุณดาวิ บุญแก้ว และคุณทวี สุวราช ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการจัดพิมพ์โรเนียวแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งช่วยให้การเขียนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จทันตามที่ได้กำหนดไว้ จึงขอขอบคุณเป็นกรณีพิเศษไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย.

เคลอม บุญแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	10
ข้อตกลงเบื้องต้น	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	
เอกสารและงานวิจัยของต่างประเทศ	11
เอกสารและงานวิจัยภายในประเทศ	22
2	25
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
กลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	28
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
3	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลผล	32
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ	
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ รวมกันทั้งสามแห่ง	33
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียนโดยจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพ	35

บทที่	หน้า
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียนโดยจำแนกตามเพศชายและหญิง ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	40
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับอายุ ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	48
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	57
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	102
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามสถานภาพสมรสของ บิดา มารดา ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง	119
ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน	132
4 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	141
ความมุ่งหมายของการศึกษา	141
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	141
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	141
การวิเคราะห์ข้อมูล	142
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	142
อภิปรายผล	146
ข้อเสนอแนะ	150
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	157

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา แยกตามสถานศึกษา และเพศ	25
2	แสดงอันดับค่านิยมที่นักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้อันดับค่านิยม รวมกัน	34
3	คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	35
4	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ซึ่งเรียนวิชาชีพต่างกัน	37
5	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนชาย ฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	40
6	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับค่านิยมของนักเรียนชาย ฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	41
7	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนหญิง ฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	44
8	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนหญิง ฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	45

ตาราง		หน้า
9	จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำแนกตามระดับอายุ	48
10	คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี	48
11	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี	50
12	คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 19 - 20 ปี	53
13	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีอายุ 19 - 20 ปี	54
14	จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับค่านิยม จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา	57
15	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามีอาชีพเกษตรกรรม	58
16	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามีอาชีพเกษตรกรรม	57
17	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามีอาชีพรับราชการ	62

18	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้ที่รับราชการ	63
19	คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้วิชาชีพสาขา	66
20	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้วิชาชีพสาขา	67
21	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้วิชาชีพอื่น ๆ	70
22	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้วิชาชีพอื่น ๆ	71
23	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้วิชาชีพเกษตรกรรม	74
24	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้วิชาชีพเกษตรกรรม	75
25	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่รับราชการ	78

- 26 เปรียบเทียบอันค้ำกับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันค้ำ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้อาชีพราชการ 79
- 27 คะแนนเฉลี่ยและอันค้ำก่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้อาชีพค้าขาย 82
- 28 เปรียบเทียบอันค้ำก่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันค้ำ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้อาชีพค้าขาย 83
- 29 คะแนนเฉลี่ยและอันค้ำก่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ 86
- 30 เปรียบเทียบอันค้ำก่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันค้ำ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ 87
31. คะแนนเฉลี่ยและอันค้ำก่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความรู้เพิ่มเติมกัน 90
- 32 เปรียบเทียบอันค้ำค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันค้ำ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้ความรู้เพิ่มเติมกัน 91
- 33 คะแนนเฉลี่ยและอันค้ำค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความรู้ที่ต่างกัน 94

- 34 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกัน 95
- 35 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจประกอบอาชีพ
แต่เพียงฝ่ายเดียว 98
- 36 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจประกอบอาชีพแต่เพียงฝ่ายเดียว 99
- 37 จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับค่านิยม เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา
ของบิดามารดา 102
- 38 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจระดับ
ประถมศึกษา 103
- 39 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจระดับประถมศึกษา 104
- 40 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจระดับ
มัธยมศึกษา 107

ตาราง	หน้า	
41	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา	108
42	คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับ ประถมศึกษา	111
43	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับประถมศึกษา	112
44	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับ มัธยมศึกษา	115
45	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับมัธยมศึกษา	116
46	จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับค่านิยม เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของ บิดามารดา	119
47	คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาร่วมกัน	120

- 48 เปรียบเทียบอันคัมภานิม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันคัม
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความร่ควาอยู่ด้วยกัน 121
- 49 คะแนนเฉลี่ยและอันคัมภานิมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความร่ควาห้ร้างกัน
และแยกกันอยู่ 124
- 50 เปรียบเทียบอันคัมภานิม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันคัม
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่มีความร่ควาห้ร้างกันและแยกกันอยู่ 125
- 51 คะแนนเฉลี่ยและอันคัมภานิมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตร กรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญที่บ่ควาห้ควมร่ควาเป็นห้มาย 128
- 52 เปรียบเทียบอันคัมภานิม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันคัม
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่บ่ควาห้ควมร่ควาเป็นห้มาย 129
- 53 จำนวนนักเรียนที่ให้อันคัมภานิม เมื่อจำแนกตามสภาพการ เลี้ยงควทางบ้าน 132
- 54 คะแนนเฉลี่ย และอันคัมภานิมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ไ้รับการ เลี้ยงควแบบการ
ให้ความรัก 133
- 55 เปรียบเทียบอันคัมภานิม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันคัม
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่ไ้รับการ เลี้ยงควแบบการให้ความรัก 134

56	คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการ คาดหวัง	138
57	เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวัง	139
58	ค่า X' , Y' , D , D^2 , D^2 และ ρ ที่ได้จากการวิเคราะห์ แบบสอบถาม จากกลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน	158

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	39
2 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนชายฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	43
3 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนหญิงฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ	47
4 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี	52
5 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 19 - 20 ปี	56
6 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้พื้นฐานเกษตรกรรม	61
7 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้พื้นฐานวิชาการ	65
8 เส้นภาพ แสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้พื้นฐานอาชีพ	69
9 เส้นภาพแสดงอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้พื้นฐานอื่น ๆ	73

ภาพประกอบ	หน้า
10	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับก่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียน เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารคามีอาชีพเกษตรกรรม 77
11	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับก่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ 81
12	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับก่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารคามีอาชีพค้าขาย 85
13	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ย อันดับก่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารคามีอาชีพอื่น ๆ 89
14	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ย อันดับก่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามารคามีอาชีพเหมือนกัน 93
15	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ย อันดับก่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามารคามีอาชีพต่างกัน 96
16	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับก่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดาหรือมารดาประกอบ อาชีพแต่เพียงฝ่ายเดียว 101
17	เส้นทางแสดงคะแนนเฉลี่ย อันดับก่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามีกการถือบาราคับ ประณตึกษา 106

- 18 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ย อันคัมค่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่ศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา 110
- 19 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่ศึกษาระดับ
ประถมศึกษา 114
- 20 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่ศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา 118
- 21 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยม ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่ศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา 123
- 22 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่ศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา 127
- 23 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ที่ศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา 131
- 24 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบ
การให้ความรัก 136
- 25 เส้นภาพแสดงกะแนแนเฉลี่ยอันคัมค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดู
แบบการกวดขัน 140

บทนำ

ปัจจุบันรัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะถือว่า การพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ไม่อาจประสบความสำเร็จได้ ถ้าหากไม่ได้พัฒนาคนเสียก่อน ดังนั้นจึงได้วางแผนการศึกษาไว้เป็นระยะ เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมาย คือ แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2503 ซึ่งมีความมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งว่า "รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่สภาพ เพื่อเป็นพลเมืองที่มีศีลธรรม และวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพ และทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ"

จากความมุ่งหมายอันนี้จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลใดจะเป็นพลเมืองดีได้นั้น มิใช่ว่าจะมีความรู้สูงแต่เพียงอย่างเดียว แต่เขาจะต้องมีค่านิยม (Values) ไปในแนวทางที่ถูกต้องอีกด้วย เป็นต้นว่า ขอมเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อความเจริญก้าวหน้าของชุมชน หรือสังคม หรือประเทศชาติ ซึ่งก็จะสามารถทำให้รักษาเอกลักษณ์ของตนไว้ได้ และความมั่นคงของประเทศชาติ ก็จะไม่เกิดมีอุปสรรคต่อไป

ดังนั้น ในการจัดการศึกษา จำเป็นจะต้องปลูกฝังค่านิยมในด้านต่าง ๆ ให้ทันแก่กาลควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ ไวลส์ (Wiles, 1958 : 173) กล่าวว่า การช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ความสนใจ ความสามารถ ทักษะ ทศณคติ และค่านิยม (Values) ของตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นี่จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างดี นั่นคือ นักเรียนสามารถเรียนในสิ่งที่ตนถนัด สนใจ พอเหมาะกับสภาพของตน ต่อไปก็จะสามารถประกอบอาชีพได้ตามอัธยาศัย และทำประโยชน์ให้แก่สังคมประเทศชาติ

หลวงวิเชียรแพทยาคม (วิเชียรแพทยาคม, 2509 : 98) กล่าวว่า "ความสำคัญ

ที่เป็นสิ่งมีอำนาจในการสร้างสรรเด็กในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการเข้าเกลียวสังคม (Socialization) คือให้เด็กอยู่ในกรอบชายช่วงสังคมนั้น อยู่พร้อมคทางสังคม (Social heritage) ขนบธรรมเนียม หรือ ค่านิยม (Values) ในการประพฤติปฏิบัติทางสังคม ได้ถ่ายทอดมาจากคนรุ่นก่อน ๆ สืบต่อเนื่องกันเรื่อยมา จึงจะเห็นว่า แต่ละชาติมีชนมประเพณี หรือค่านิยมของตนเอง ที่แสดงออกให้เห็นในสังคมว่ายึดถืออย่างไร เช่น เมื่อพูดถึงค่านิยม (Values) ของคนไทย มักจะคิดถึงการเป็นเจ้าคนนายคน โดยเฉพาะค่านิยมการทำมาหากิน ก็มุ่งไปเป็นข้าราชการ สิ่งนี้ซึ่งได้ถูกส่งต่อและรับทอดกันมาเป็นมรดกหลายชั่วคน เป็นเวลาหลายร้อยปี และท่านผู้นี้ยังได้กล่าวไว้อีกตอนหนึ่งว่า "เมื่อพูดถึงมรดกทางสังคม (social heritage) สิ่งที่ถูกทอดมาถึงเด็กนั้น ก็ไม่ควรลืมว่า คงเป็นเรื่องที่เด็ก ๆ ได้เรียนรู้จากสังคมเป็นส่วนใหญ่ เช่น สังคมทางครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ชนชั้นต่าง ๆ และชาติพันธุ์ (ethnic group) ด้วย ในแต่ละสังคม สถาบันดังกล่าวย่อมมีการฝึกแยกแตกต่างกันทั้งสิ้น และแบบแผนประพฤติปฏิบัติ (common pattern) ที่ได้รับรองแล้วโดยทางชนมประเพณี (custom) และ ค่านิยม (Values) แล้วนี้ จะเห็นรูปออกมาเป็น คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ และพฤติกรรม (Characteristic personality and behavior) ที่เขาได้เติบโตขึ้นจากกลุ่มของวัฒนธรรม (culture) ที่ถูกทอดมา หลักการอันเป็นแก่นของค่านิยม (Values) และอุปนิสัย (habits) นี้ นักจิตวิทยาบางท่าน เช่น Kardiner และ Linton เรียกว่า โครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพ (basic personality structure)"

สำหรับความหมายของคำ ค่านิยม (Values) นั้น ไคน์มูให้ความหมายในแง่ต่าง ๆ กันไว้ อาทิ

สกอตต์ (Scott, 1965 : 3) กล่าวว่า ค่านิยม เป็นความคิดรวบยอดของบุคคล ซึ่งใช้ประเมินผล ความสำเร็จ ความดี ความชั่ว ความผิดความถูก ความปรารถนา ความไม่พึงปรารถนา ที่เกิดจากการสังเกตหรือไตร่ตรอง ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกปฏิบัติ และมีผลต่อการกระทำของบุคคล

มิลเลอร์ (Miller, 1965 : 100) อีกคนหนึ่งกล่าวว่า ค่านิยมนี้เป็นทัศนคติ

และความเชื่อที่ฝังลึกในวิถีของมุกด และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมุกดทุก ๆ ด้าน จาก พฤติกรรมง่าย ๆ และธรรมดาที่สุด เช่น การแต่งกาย จนถึงพฤติกรรมที่ยากและซับซ้อน เช่น การแสดงความคิดเห็น การเลือกการลง อุทิศตน ความยุติธรรม ตลอดจนการนิยม ทางการเมือง เป็นต้น

ในหลักสูตรมัธยมศึกษา (หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น, 2503 : 1 - 35) ก็จะพบว่าแต่ละวิชาจะมีความมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดี และก่อให้เกิดค่านิยมที่ดีต่อเนื้อหาวิชาเหล่านั้น และจะได้มีค่านิยมที่ดีติดตัวต่อไปด้วย เช่น วิชาสังคมศึกษา ก็พยายามปลูกฝังให้เข้าใจงานซึ่งในคุณค่าทางศีลธรรม วัฒนธรรม และให้ปฏิบัติตามความพึงพอใจ ให้อุทิศให้เหตุผล และเข้าใจหลักการ และระเบียบวิธีในการแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบ ให้อุทิศสิทธิและหน้าที่ ให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ทางโรงเรียนและสถาบันต่าง ๆ พยายามที่จะปลูกฝังทัศนคติ และค่านิยมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้เจริญเติบโตในทางที่ถูกต้องดีงาม

รัช (Ruch, 1948 : 149) กล่าวว่า ค่านิยมที่คนเรายึดถืออยู่เป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อเป้าหมายในชีวิตของคนเรา ถ้าเป้าหมายใดที่จะไถ่โถมเข้ามาในคุณค่า เราก็กล่าวว่าเป้าหมายนั้นมีค่านิยมระดับสูง เป้าหมายใดที่จะไถ่โถมเข้ามาในคุณค่า หรือมีค่าน้อย เราก็กล่าวว่าเป้าหมายนั้นมีค่านิยมต่ำ เมื่อเป้าหมายปรากฏชัดแว่นชัด และสามารถจะวัดได้ว่าเป้าหมายเหล่านี้มีความสำคัญต่อตนเองจริง ๆ แล้ว ก็พยายามหาหนทางไปให้ถึงเป้าหมายนั้น เช่น ในการดำรงชีวิตของคนเราต้องใช้เงิน ถ้าหากมุกดใคร่รู้ว่าเงินสามารถบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างได้ มุกดคนนั้นก็จะมีค่านิยมในทุกอย่างทุกอย่างที่เงินจะซื้อหาได้ หรือมีค่านิยมในทุก ๆ อย่างที่จะไถ่โถมเข้ามา หรือถ้ามุกดมีค่านิยมในการทำงานเพื่อสังคม มุกดคนนั้นจะเลือกทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการมุกดเป็นส่วนใหญ่ เป็นต้น ความเห็นของ Ruch นี้ สอดคล้องกับความเห็นของ วูดรอฟฟ์ (Woodruff, 1952 : 97) ที่ว่า ค่านิยม เป็นเกราะกำหนดความเชื่อ ความปรารถนา การมองโลกของมุกด และเป็นพื้นฐานของความคิด ตลอดจนการกระทำ

อำนาจ ทะพังก์แล (2513 : 1 - 2) กล่าวว่า ค่านิยมของมุกดหนึ่งชั้น

แตกต่างไปจากค่านิยมของบุคคลอื่นไม่มากนักย ings เนื่องจากองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พื้นเพทางครอบครัว ประสบการณ์ที่ได้รับ สิ่งแวดล้อม การศึกษา ความต้องการ และการเรียนรู้ เป็นต้น และท่านผู้นี้ยังกล่าวต่อไปว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง และมีบุคลิกภาพเป็นของตัวเอง แตกต่างไปจากผู้อื่น ดังนั้นค่านิยมจึงเป็นรากฐานที่ทำให้บุคคลที่ค่าสิ่งต่าง ๆ ความค่านิยมของตัวเอง ในขณะที่ตัวบุคคลก็จะถูกตีค่าจากผู้อื่นด้วย ค่านิยมจึงเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อนที่บุคคลสร้างขึ้นมา โดยที่บุคคลรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัวก็ได้ ค่านิยมของคนเรามีหลายประเภท เช่น ค่านิยมทางการเงิน ทางการศึกษา ทางการเมือง ทางความซื่อสัตย์ อดทน เป็นต้น ค่านิยมเหล่านี้จะประกอบกันเป็นระบบค่านิยม (Value System) ซึ่งเป็นโครงสร้างของทัศนคติ ความรู้สึก และความต้องการที่สลับซับซ้อน อาจมีลักษณะถาวร เมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะสูงขึ้น ค่านิยมบางอย่างก็เปลี่ยนแปลงได้ หรือเสริมสร้างขึ้นใหม่ได้ ซึ่งอาจจะเกิดจากการเรียนรู้หรือความประทับใจก็ได้

ตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2503 มีข้อหนึ่งกล่าวว่า รัฐเป็นผู้จัดการฝึกหัดครู และพึงสนับสนุนการฝึกหัดครูเป็นพิเศษ เพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ มีครูผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถให้การศึกษาด้อยละสมบูรณ์สมความมุ่งหมาย ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

อีกข้อหนึ่งกล่าวว่า รัฐพึงสนับสนุนอาชีพศึกษาอย่างกว้างขวาง และให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของชาติ

จากข้อเขียนทั้งสองข้อนี้ ทำให้ผู้เขียนคิดว่านักเรียนฝึกหัดครู คือผู้ที่ออกไปเป็นครู หรือมีอาชีพครู กับนักเรียนวิชาชีพศึกษาโดยเฉพาะอาชีพเกษตร ซึ่งการเกษตรเป็นกระดูกสันหลังของชาติไทยเรามาช้านาน นักเรียนเกษตรกรรม คือผู้ที่ออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือทำงานในกรมกองต่าง ๆ เกี่ยวกับงานด้านเกษตร ทั้งสองแห่งนี้ได้รับการอบรมสั่งสอนจากวิทยาลัย คือวิทยาลัยครู และวิทยาลัยเกษตรกรรม และนักเรียนฝึกหัดครู กับนักเรียนเกษตรกรรม ต่างก็ได้รับการอบรมสั่งสอนในสถานศึกษาต่างกัน แต่ในสถานค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ก็คงจะได้รับการปลูกฝังมาคล้าย ๆ กัน ดังนั้นเพื่อเป็นการประเมินคุณลักษณะค่านิยม ผู้เขียนมีความประสงค์จะเปรียบเทียบค่านิยมของนักเรียนทั้งสองแห่งนี้ และเพื่อให้การเปรียบเทียบ-

เทียบในกรณีนี้ชัดเจนขึ้น จึงนำมาเปรียบเทียบกับนักเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา ซึ่งพวกนี้ยังไม่ได้มีวิชาสี่ฟิสิกส์โดยเฉพาะ เพื่อที่ว่าทั้งสามกลุ่มนี้จะมีค่านิยมเหมือนกัน หรือต่างกันอย่างไร เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการให้การศึกษาวรรณให้นักเรียนมีความเข้าใจตัวเองและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเหมาะสม และยังเป็นแนวทางให้ยูเนสโกนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้บริการให้คำปรึกษา ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้บริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนมีประสิทธิภาพ และไ้ผลมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษากันกว่า

ในการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ 16 ชนิด คือ ค่านิยมทางการเงิน ระบบอาวุโส การบริการทางสังคม ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความรักในชีวิตครอบครัว เกียรติยศ อาชีพรับราชการ มนุษยสัมพันธ์ ความยุติธรรม การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อถือทางวิธีการวิทยาศาสตร์ ความกตัญญู และการแต่งกายนั้น มีความมุ่งหมายดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนวิชาชีพ หรือ วิชาการแตกต่างกัน มีค่านิยมต่างกันหรือไม่ เพียงใด
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมต่างกันหรือไม่ เพียงใด
3. นักเรียนที่มีระดับอายุใกล้เคียงกัน ในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมต่างกันหรือไม่ เพียงใด
4. นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถอาชีพประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด
5. นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถการศึกษาระดับเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมแตกต่างกันหรือไม่ เพียงใด

6. นักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในสถานภาพสมรสอย่างเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

7. นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง มีค่านิยมแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด

สมมติฐานในการศึกษากันว่า

จากความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เราจะตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนวิชาต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน
3. นักเรียนที่มีระดับอายุใกล้เคียงกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน
4. นักเรียนที่มีความสามารถมีอาชีพประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน
5. นักเรียนที่มีความสามารถมีการศึกษาระดับเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน
6. นักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในสถานภาพสมรสอย่างเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน
7. นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษากันว่า

การศึกษากันว่าครั้งนี้ มีความสำคัญและมีประโยชน์ คือ

1. การทราบแนวโน้มในค่านิยมแต่ละแห่ง จะช่วยให้ครูอาจารย์และ

ผู้ปกครองนักเรียน สามารถอบรมนักเรียนและครูของตน ให้มีความเข้าใจตนเองได้ถูกต้อง
เหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. ประโยชน์ต่อผู้ทำหน้าที่แนะแนว จะได้รับปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมบริการแนะ
แนวในแต่ละสถาบันให้สอดคล้องตรงกับความต้องการ และความสนใจของเด็กนักเรียนได้ดี
ยิ่งขึ้น

๓. เป็นแนวทางให้ผู้แนะแนวได้ศึกษา นำมาเป็นข้อสังเกตในการปรึกษา
แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมบริการปรึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔. เพื่อเป็นแนวทางในการอบรมจริยศึกษา และส่งเสริมบุคลิกภาพ การ
วางแนวชีวิตที่ถูกต้องพอเหมาะพอควรในสังคม เช่นไทยเรา

กำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กำนิยาม หมายถึงความนิยมชมชอบ พอใจ ยกย่องบูชา การที่ค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดย
พิจารณาคุณลักษณะ หรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นในเชิงจิตวิทยา สังคม จริยศาสตร์ ศาสนา
และสุนทรียศาสตร์ เมื่อบุคคลพิจารณาตัดสินแล้ว บุคคลจะยึดถือตามคุณลักษณะนั้น ๆ ทั่วไป
เช่น ถ้าบุคคลใดมีกำนิยามสูงในค่านีใด ก็จะแสดงออกในการยอมรับ ยึดถือในสิ่งนั้นอยู่ใน
อันคัมภูร และบุคคลมีกำนิยามต่ำในค่านีใด ก็จะแสดงออกในการยอมรับยึดถือในสิ่งนั้นในอันคัมภูรต่ำ

กำนิยามทางการเงิน หมายถึง ความรู้สึกชอบ พึงพอใจ และต้องการที่จะมีทรัพย์สิน
เงินทองมาก

กำนิยามในระบบอาวุโส หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ และอยากให้มึระบบรุ่นพี่ปกครอง
รุ่นน้องต่อไป

กำนิยามทางการบริการสังคม หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ ชื่นชม ที่จะสร้างภาพ
เจริญให้แก่ท้องถิ่น ถึงแม้จะเป็นงานหนัก

กำนิยามทางความเป็นผู้นำ หมายถึง ความรู้สึกพอใจที่จะเป็นผู้นำวางแผน และเปลี่ยนแปลง
นโยบายการทำงานด้วยตนเอง

กานินยทางความอดทน หมายถึง ความรู้สึกอดใจ อดกลั้น ไม่แสดงออกถึงสิ่งอารมณ์ หรือแสดงความรู้สึกไม่พึงพอใจในเมื่อมีเหตุอันไม่พึงใจเกิดขึ้น

กานินยในความรักในชีวิตรอบครัว หมายถึง ความรู้สึกพอใจและชื่นชม มีความสุข ที่ได้อยู่ร่วมกับพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และสมาชิกในครอบครัว

กานินยในเกียรติยศ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ และชอบพอที่จะได้รับการยกย่อง จากเพื่อนฝูงและสังคม

กานินยในอาชีพรับราชการ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจและชอบทำงานในอาชีพ ข้าราชการ

กานินยทางมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจและต้องการที่จะทำตนให้เป็น ที่รักชอบพอของบุคคลทั่วไป

กานินยทางความยุติธรรม หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจ และต้องการที่จะปฏิบัติตน ให้ตรงตามหน้าที่ ถึงแม้ว่าการปฏิบัติเช่นนั้นจะทำให้บางคนไม่ชอบ

กานินยทางการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจที่จะใช้สินค้า ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ

กานินยทางความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง ความรู้สึกชอบและพอใจที่จะแบ่งปันสิ่งของ ที่เป็นของตนให้ผู้อื่นบ้าง

กานินยทางความซื่อสัตย์ หมายถึง ความรู้สึกนิยมชมชอบที่จะกระทำการทุกอย่างด้วย ความบริสุทธิ์ใจ

กานินยในความเชื่อทางวิชาการวิทยาศาสตร์ หมายถึง ความรู้สึกพอใจในการใช้ และเชื่อถือในเหตุผล และข้อเท็จจริงในการทำงาน

กานินยทางความกตัญญู หมายถึง ความรู้สึกชื่นชม และต้องการช่วยเหลือเกื้อกูล ผู้ที่พระคุณต่อตนเอง

กานินยทางการแต่งกาย หมายถึง ความรู้สึกชอบ และต้องการที่จะแต่งกายให้ เรียบร้อย เหมาะสมและทันสมัย

นักเรียนวิทยาลัยครู หมายถึง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา (ป.กศ.) ชั้นปีที่ 1, 2 ของวิทยาลัยครูนครราชสีมา

นักเรียนเกษตรกรรม หมายถึง นักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ
ชั้น ม.ก. 4, 5, 6 ของวิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช

นักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย สายสามัญ หมายถึงนักเรียนที่อยู่ในชั้น ม.ศ. 4, 5
ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนกัลยาณีกิริยธรรมราช

อายุ หมายถึงอายุตามปฏิทิน ตั้งแต่ตามแผนการศึกษาชาติ ก่อเรียนในชั้น ม.ศ. 4,
5 (สายสามัญ) หรือ ม.ก. 4, 5, 6 (สายอาชีพ) หรือเรียน ป.กค. จะมีอายุตั้งแต่
17 - 18 - 19 ปี

อาชีพผู้ปกครอง หมายถึง การทำมาหาเลี้ยงชีพของผู้ปกครองของนักเรียน ในพื้นที่
ใกล้เคียงวิธีการศึกษาของผู้ปกครองออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. อาชีพของบิดา
2. อาชีพของมารดา
3. อาชีพของบิดาและมารดา โดยศึกษาว่า บิดามารดาประกอบอาชีพ
  - 3.1 ประเภทเดียวกัน
  - 3.2 ต่างประเภทกัน
  - 3.3 บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพแต่เพียงฝ่ายเดียว

การศึกษาผู้ปกครอง หมายถึงระดับการ เรียนหนังสือของบิดามารดา โดยแบ่งออกเป็น
เป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับประถมศึกษา คือ ชั้นประถมศึกษาที่ 1 - 4
2. ระดับมัธยมศึกษา คือ ชั้นมัธยมศึกษาที่ 1 - 8 (หรือทั้งแกระดับ ป. 5 -
ม.๑.5 สมัยปัจจุบัน)

3. ระดับอุดมศึกษา คือ ชั้นปริญญาตรีขึ้นไป

4. ระดับประกาศนียบัตรอื่น ๆ เช่น วุฒิ ประกาศนียบัตรวิชาครูมัธยม
(ป.ม. หรือ พ.ม.) หรือประกาศนียบัตรอื่น ๆ เป็นต้น แต่ไม่ได้รับปริญญา

สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง หมายถึงสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัวของบิดา
มารดา ของนักเรียนในปัจจุบันว่า

1. อยู่ด้วยกัน คือ มีคาและมารดาอยู่ในบ้านเดียวกัน
2. แยกกันอยู่ และหย่าร้าง คือ มีคาและมารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน
3. เป็นหม้าย คือ มีคาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งถึงแก่กรรม

สภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน หมายถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่มีต่อลูก แยกออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ การให้ความรัก (Love) การลงโทษ (Punishment) และการคาดหวังเอาแต่ใจ (Demand)

การให้การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก (Love) หมายถึง การรับรู้นักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ในด้านการแนะนำ สนับสนุนช่วยเหลือ ยินดีอยู่กับลูก ให้การยกย่อง การก่อกอง และการทำให้ลูกมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การให้การเลี้ยงดูแบบการลงโทษ (Punishment) หมายถึงการรับรู้นักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองในด้านการลงโทษ ทั้งทางคำร่างกายและจิตใจ เช่น การเขินอาย การไปพิจารณาถึงความต้องการของลูก การคัดสิทธิ์ เป็นต้น

การให้การเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาแต่ใจ (Demand) หมายถึงการรับรู้นักเรียนที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ในด้านการควบคุม การเรียกร้องเอาจากลูก เช่น ในด้านความสำเร็จ ความรู้สึกไม่พอใจเมื่อลูกทำผิด

ขอบเขตของการศึกษากันควา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ การศึกษา (ป.กศ.) ชั้นปีที่ 1, 2 ของวิทยาลัยการนครศรีธรรมราช จำนวน 150 คน นักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (เกษตรกรรม) ชั้น ม.ศ. 4 - 5 - 6 ของวิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช จำนวน 150 คน นักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ชั้น ม.ศ. 4 - 5 ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช จำนวน 150 คน รวมทั้งสิ้น 450 คน

ข้อตกลงเบื้องต้น การศึกษากันว่าการขึ้นอยู่กับรากฐานของข้อตกลงต่อไปนี้ คือ

1. คุณลักษณะแต่ละประโยคของกานิยมที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นตัวแทนกานิยมที่สำคัญของกานิยมในแต่ละด้าน มีทั้งหมด 16 ด้าน ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
2. นักเรียนทั้งสามแห่งนี้ ทุกคนมีกานิยมที่สำคัญประจำตัวอยู่แล้ว
3. ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน ตอบด้วยความจริงใจ ไม่มีอคติใด ๆ ทั้งสิ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษากัน

เอกสารและงานวิจัยของต่างประเทศ

ราท และ แมคคาล์ฟ (Rath and Metcalf, 1945 · 169 - 177) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ได้ใช้เครื่องมือทางการแนะแนว The Wishing Will วิเคราะห์คำตอบของเด็ก ๆ และยืนยันให้เห็นจริงถึงความต้องการของเด็ก 8 ชนิด ดังนี้

1. ความต้องการในความรู้จักเป็นเจ้าของ
2. ต้องการความสำเร็จ
3. ต้องการความมั่นคงทางการเงิน
4. ต้องการความรัก ความอบอุ่น
5. ต้องการความกล้า ความไม่หวาดกลัว
6. ต้องการพ้นจากความรู้สึกผิดอย่างรุนแรง
7. ต้องการมีส่วนร่วมตัดสินใจ
8. ต้องการมีบทบาทแห่งทัศนคติ ความไว้วางใจ และกานิยมของตนเอง

ความต้องการนี้ไม่ขัดแย้งกันกับลักษณะ โดยเฉพาะของบุคคล เพราะความต้องการเหล่านี้ เป็นที่ปรารถนาของบุคคลทุกคน บุคคลแต่ละคนต้องการที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการของตนอย่างเต็มที่พอใจ ตามลักษณะเฉพาะของตน กานิยมของบุคคลก็เหมือนกัน บุคคลอาจจะมีระดับกานิยมในสิ่งเดียวกันต่างกันก็ได้ จะมีมากหรือน้อยในสิ่งนั้นย่อมขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ก็สิ่งใดเล่าที่จะบอกได้ว่าบุคคลใดเกิดมามีกานิยมจนเป็นของตนเอง ซึ่งแตกต่าง

ไปจากบุคคลอื่น อันนี้ขึ้นอยู่กับสภาพการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน การให้การศึกษานี้โรงเรียนและกิริยาพิสดารของความตึงเครียดของสังคม พ่อแม่ และทุก ๆ คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมุ่งหวังให้เด็กได้รับผลสำเร็จ มีความสุข มุ่งหวังให้เจริญเติบโตด้วยความสมบูรณ์ มีอยู่สิ่งหนึ่งซึ่งนักจิตวิทยาต้องการให้ทุกคนเข้าใจกันเสียก่อน เพื่อประโยชน์ในการอบรมเลี้ยงดูช่วยเหลือเด็ก คือ ต้องเข้าใจว่าการที่เด็กเสียกะนั้น จะต้องไม่กล่าวโทษอะไรแก่เพียงคนเดียว สิ่งเกี่ยวนักจิตวิทยาและจิตแพทย์สรุปความเห็นไว้ สาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้เด็กเกเรนั้น คือ ความบกพร่องของครอบครัว เช่น พ่อแม่แตกร้างกับ พ่อแม่ไม่เอาใจใส่อบรมรัก พ่อแม่อบรมเด็กผิด ๆ โรงเรียนไม่เข้าใจเด็ก ทอดทิ้งเด็ก ไม่ไ้แนะนำให้รู้จักชีวิตในทางต่าง ๆ ให้มีสมดุลย์ ผู้ใหญ่ไม่มีหลักยึดในการดำรงชีวิต จึงทำให้เด็กปราศจากหลักยึดไปเลย (สมจิต ชนสุภาวณฺ, 2505 : 10 - 11)

เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอบรมอย่างดี โรงเรียนเอาใจใส่ช่วยเหลือในการให้การศึกษาอบรม จะเป็นเด็กที่มีความสุข มีความรู้ ความเข้าใจ ความเป็นไปของสังคมและโลกดี มีสิ่งยึดถือ มีอุดมการณ์ ไม่หันเหไปตามสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนเกินไป ความมีอุดมการณ์ หรือหลักยึดนี้แหละแสดงว่าเด็กเกิดกานิยมของตัวเองขึ้น เพราะบุคคลจะพิจารณาตัดสินสิ่งใด ๆ ด้วยกานิยมของตัวเองที่มีอยู่ จากการศึกษาของ มัวร์ (Moore, 1957 : 2192) ปรากฏว่า กานิมนั้นช่วยให้การศึกษาและการสังคมของนักเรียนเจริญก้าวหน้า นักเรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของประเทศชาติของตน ทั้งยังช่วยให้ชุมชนมีโอกาสพัฒนาทัศนคติ และพฤติกรรมของประชากร และช่วยให้กานิยมได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการศึกษา และการสังคมของบุคคลนั่นเอง จึงได้มีการศึกษาถกเถียงเกี่ยวกับเรื่องกานิยมกันอย่างกว้างขวาง ดังเช่น งานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เอลเลียตต์ (Elliot, 1970 : 304) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกานิยมของนักศึกษาธุรกิจ นักศึกษาบริหารธุรกิจ นักศึกษาสังคมศาสตร์ วิศวกรธุรกิจ และนักธุรกิจ เกี่ยวกับคานิยมในเรื่องต่อไปนี้ คือ ศาสนา ศิลปกรรม สังคม การศึกษา การอนุรักษ์นิยม เศรษฐกิจ การปกครอง และปรัชญาในการเลือกงาน โดยใช้ Roscoe's Polyphasic Value Inventory เป็นเครื่องมือทดสอบ ซึ่งใช้ทดสอบกับนักศึกษารัฐกิจ จำนวน 316 คน

นักศึกษามหาวิทยาลัย 353 คน นักศึกษาสังคมศาสตร์ 291 คน กลุ่มอนุธุรกิจ สุ่มตัวอย่างมาจาก 10 วิทยาลัย จำนวน 594 คน นักธุรกิจ สุ่มตัวอย่างมาจาก 5 รัฐ จำนวน 479 คน จากการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระบบค่านิยมของบุคคลเหล่านี้ และแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดที่สุด ระหว่างนักศึกษาสังคมศาสตร์กับนักธุรกิจ ในกรณีเปรียบเทียบเป็นกลุ่มก็จะพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระบบค่านิยมระหว่างนักศึกษาสังคมศาสตร์กับนักศึกษามหาวิทยาลัย ระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกับนักธุรกิจ และระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัย

มีความแตกต่างในระบบค่านิยมเพียงเล็กน้อยระหว่างอนุธุรกิจกับนักธุรกิจ (ซึ่งเป็นผู้ให้ทั้งสองกลุ่ม)

และยังพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัย มีแนวโน้มที่จะยึดถืออนุรักษนิยม ในขณะที่นักศึกษาสังคมศาสตร์มีแนวโน้มที่จะยึดถือค่านิยมแห่งความพอใจของตน

จากข้อวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าผู้ศึกษามีความสำคัญในการเลือกค่านิยมมากที่สุดที่จะเห็นได้จากนักศึกษากับนักธุรกิจและกลุ่มอนุธุรกิจ หรือพูดว่า กลุ่มเล็กกับกลุ่มผู้ใหญ่นี้มีค่านิยมแตกต่างกัน ซึ่งอันนี้ก็น่าคิดว่าเด็กกับผู้ใหญ่อาจมีความรู้สึกต่างกันในสิ่งเดียวกันได้ หรือมองของสิ่งเดียวกันแตกต่างกันอย่าง ซึ่งพวกเราที่ทำหน้าที่แนะนำควรไตร่ตรองถึงในข้อนี้ การที่จะเอาค่านิยมของเราไปตัดสินสิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจจะไม่ได้ถูกต้องก็ได้

เคลเซย์ (Kelsey, 1964 : 2813) ได้ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมของนักเรียนชั้นปีที่ 1 - 4 สาขาวิทยาศาสตร์ พหุวิทยาการ คือ ปรัชญา-จิตวิทยา-สังคมศาสตร์ และวิชาการศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย จำนวน 1625 คน ค่านิยมที่ศึกษา 6 ประเภท คือ ค่านิยมทางวิชาการ การเงิน สังคม การเมือง ศาสนา และสุนทรียภาพ ผลปรากฏว่านักเรียนสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่านิยมทางการเงิน นักเรียนสาขาศิลปศาสตร์ - วิทยาศาสตร์ มีค่านิยมทางศาสนาและวิชาการสูง นักเรียนสาขาพหุวิทยาการ มีค่านิยมสูงทางการเมืองและทางการเงิน และนักเรียนสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มีค่านิยมทางศาสนาและสังคมสูง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชายมีค่านิยมทางวิชาการ ทางการเงิน และทางการเมืองสูง ส่วนนักเรียนหญิงสูงทางศาสนา สุนทรียภาพและทางสังคม จะเห็นได้ว่านักเรียนในแต่ละสาขา

มีค่านิยมสูงในบางประเภทไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชา
เห็นเนื้อหาวิชาไม่เหมือนกัน เลยทำให้เกิดแนวโน้มในการนิยมแตกต่างกันไปด้วย

โฮสเทลเลอร์ (Hostetler, 1966 : 126) ได้ศึกษาว่าความแตกต่างใน
ทัศนคติ และค่านิยมของนักศึกษาจะมีผลทำให้การเรียนแตกต่างกันหรือไม่ และในค่านิยมบ้าง
ความก้าวแปรเหล่านี้ คือ เชื้อชาติ เพศ และสถาบันที่นักศึกษากำลังเรียนอยู่ ทัศนคติและค่านิยม
ที่ศึกษาในครั้งนี้นั้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสนใจ ศาสนา ความอดทน
มนุษยสัมพันธ์ การปกครอง และศีลธรรม

โดยใช้แบบสอบถาม SACV (Survey of Attitude and Changing Values)
และ SIV (Survey of Interpersonal Values) กับนักศึกษา 26 สถาบัน แต่ละ
สถาบันไม่ต่ำกว่า 100 คน ข้อมูลที่เก็บได้อย่างน้อย 600 ฉบับ ในแต่ละเพศ ผลปรากฏว่า

1. นักศึกษาจำนวนมากแสดงออกในทางค่านิยมที่รักใคร่กลมเกลียว แต่แสดงความ
สนใจในศาสนาอย่างเห็นได้ชัด

2. ทัศนคติและค่านิยมในค่านิยมเหล่านี้ มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยใน
ระหว่างนักศึกษา

แต่ในค่านิยมศีลธรรม จะลดลงเรื่อยจากปีที่ 1 จนถึงปีที่ 4

3. ความมั่นใจในทัศนคติ และค่านิยม จะค่อยเพิ่มขึ้นตามวุฒิภาวะ

4. พวกนักไกรมีความมั่นใจ และอดทนสูง สามารถทำงานภายใต้ความกดดัน
ต่าง ๆ ได้ดีกว่าพวกผิวขาว

5. นักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เกี่ยวกับ
เรื่องรวมเพศก่อนแต่งงาน เรื่องศาสนา และสังคมในหอพัก

จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยควรหาทางช่วยเหลือ
แก้ไขพวกที่รู้สึกว่าตัวเองไม่มีความสำคัญ และควรจะติดต่อเกี่ยวกับนักศึกษาพวกนี้ให้มาก
ยิ่งขึ้นในเรื่อง ทัศนคติและค่านิยม

ความแตกต่างในทัศนคติและค่านิยมของนักศึกษาในเรื่องที่กล่าวมามีอยู่จริง และควร
จะได้นักศึกษาวิเคราะห์ต่อไปอีกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และข้อมูลที่ได้อาจจากการศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์

ต่อการให้คำปรึกษา และการสร้างระเบียบวินัยของหอพักได้เป็นอย่างดี

ไวท์ (White, 1969 : 610) ได้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ Allport-Vernon-Lanzey Study of Values ศึกษาการนิยมทางวิชาการ การเงิน สุนทรียภาพ สังคม การเมือง และศาสนา ไขว้ร่วมกับแบบสำรวจ Minnesota Teacher Attitude Inventory สำรวจทัศนคติของครู นักศึกษามัธยมศึกษา และพนักงาน ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีการนิยมทางวิชาการ สุนทรียภาพ และทางศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และกลุ่มครูยังมีการนิยมทางการเงิน และทางสังคมสูงกว่ากลุ่มพนักงาน ในขณะที่เด็กก็มีค่านิยมทางการเงิน และทางศาสนาสูงกว่านักศึกษามัธยมศึกษาอีกด้วย

แคมป์เบล (Campbell, 1963 : 3809) ได้ใช้เครื่องมือเดียวกันนี้ คือ Allport-Vernon-Lanzey Study of Values ศึกษาการนิยมของนักเรียนปีที่ 1 - 4 ของวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 200 คน เขาได้พบว่านักเรียนมีการนิยมทางการเงิน ทางการเมือง และทางสุนทรียภาพเพิ่มขึ้นทีละน้อย ๆ ตามลำดับชั้นเรียน แต่การนิยมทางวิชาการทางสังคม และทางศาสนาลดลง เป็นผลตรงข้ามของชั้นเรียน นอกจากนี้ยังพบอีกว่านักเรียนที่มีการนิยมที่ อยู่เสมอ มีการนิยมทางศาสนาสูง การนิยมทางวิชาการและทางการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง และการนิยมต่ำสุดเป็นการนิยมทางสุนทรียภาพ

มีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อหนึ่งคือ จากการศึกษานี้ของไฮสคูลเลอร์ กับของ แคมป์เบลล์ ไฮสคูลเลอร์ พบว่าการนิยมทางศีลธรรมจะลดทอดลงเรื่อย ๆ จากปีที่ 1 - 4 แคมป์เบลล์ พบว่า การนิยมทางการเงิน สุนทรียภาพ ลดลง ๆ เพิ่มขึ้นทีละน้อยตามลำดับชั้นเรียน ตั้งแต่ปีที่ 1 - 4 และการนิยมทางศาสนาก็ลดลงตามชั้นด้วย

เป็นสิ่งที่น่าคิดว่าเมื่อคนเรามีวุฒิภาวะสูงขึ้น การนิยมทางศีลธรรมและทางศาสนา น่าจะสูงขึ้นด้วย แต่กลับลดลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเจริญก้าวหน้าในวิธีการวิทยาศาสตร์ อาจจะทำให้คนเรามีความกตัญญูในการกระทำ และเชื่อถือในเหตุผลมากยิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษากว่าเพิ่มเติมอย่างยิ่ง เพราะถ้าคนเราขาดศีลธรรมมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้สภาพจิตใจเสื่อมทรามลงเท่านั้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนควรจะค้นหาทางปลูกฝังการนิยมทางศีลธรรมและศาสนาให้สูงขึ้น

ซิสเตอร์ แกรนด์ (Sister Grande, 1960 . 3569) ได้ศึกษากำนิมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแคธอลิก 7 แห่ง ในสหรัฐอเมริกา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,390 คน และศึกษากำนิม 7 ประเภทยกเว้น คือ ความเชื่อต่อในพระเจ้า การเชื่อต่อในเกียรติของแต่ละบุคคล ประชาธิปไตย - เสรีภาพ บุรณาการ ความรับผิดชอบ การแต่งงาน - ครอบครัว - การหย่าร้าง และ เวลาว่าง - การนั้ - การแ่ก่กาย - สถานที่ พบว่า บัคคามาการและบุคคมาที่อยู่ในสังคมาระดับต่ำมีกำนิมทางความเชื่อต่อในพระเจ้าและการเชื่อต่อในเกียรติของแต่ละบุคคล สูงกว่าบัคคามาการและบุคคมาที่อยู่ในสังคมาระดับสูง ในขณะที่เกี่ยวกัน บัคคามาการและบุคคมาที่อยู่ในสังคมาระดับสูงกับบุคคมาของนาระดับกลาง มีกำนิมทางประชาธิปไตย - เสรีภาพ บุรณาการ ความรับผิดชอบ การแต่งงาน - ครอบครัว - การหย่าร้าง และเวลาว่าง - การนั้ - การแ่ก่กาย สูงกว่าบัคคามาการที่อยู่ในสังคมาระดับกลาง กับบุคคมาของบุคคมาในสังคมาระดับต่ำด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนในสังคมาระดับสูงและกลางมีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน ได้รับการอบรมสั่งสอนดีกว่าที่อยู่ในสังคมาระดับต่ำ แต่ถาพิจารณาเฉพาะกลุ่มทั้งเด็กหญิงและเด็กชายแล้ว จะพบว่า เด็กปัสักทายมีกำนิมทั้ง 7 ประเภที่สูงกว่าเด็กชั้นปีที่ 2 เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเมวว่าจะรวมเด็กในสังคมาทั้งสามระดับเข้าด้วยกันแล้วก็ตาม ก็ยังปรากฏผลว่า ระหว่างกลุ่มเด็กหญิงเด็กชาย มีกำนิมทั้ง 7 ประเภ ไม่แตกต่างกันมากนักเช่นเกี่ยวกัน

โดเฮอร์ตี, เคนิส โดแนลด์ (Dougherty, 1966 . 110) ได้ศึกษากำนิมของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐมิชิแกน เกี่ยวกับความรู้สึกในกำนิมต่อไปนี้ คือ ความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์ ความภักดี ศีลธรรม และความรับผิดชอบ โดยแยกตามตัวแปร 8 ประการ คือ วัย เพศ ภาศนา ความถนัดทางการเรียน ตำแหน่งในสังคมา สถานที่อยู่ (ในป้อมหรือนอกป้อม) จำนวนพ่อแม่และประเภของโรงเรียน (public school หรือ parochial school)

โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า Adolescent Character and personality (Student beliefs) กับ Student Values Survey ใช้ item scale ตามเทคนิคของ Lakert เก็บข้อมูลจากนักเรียน จำนวน 1,320 คน จากโรงเรียนต่าง ๆ

ทั่วรัฐ โดยให้นักเรียนเกรด 8 และเกรด 12

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า

กานิยมในความเป็นมิตร ความรักคือ กิจธรรม และความรับผิดชอบอยู่ในอันดับสูงในบรรดาวิชาที่เรียนในเกรดสูง

และคานิยมชนิดเดียวกันนี้ มีระดับสูงในบรรดาวิชาที่เรียนในโรงเรียนที่ทางวัดเป็นผู้ประกอบการวิชาที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กานิยมทั้ง 5 ชนิดนี้ ผู้หญิงมีความคงที่แน่นอนกว่าผู้ชาย เด็กวัยรุ่นที่มีความรักในศาสนา มีระดับสูงกว่าวิชาที่ไม่มีความรักในศาสนา

ในแง่กิจธรรม วิชาที่นับถือศาสนานิกายคาทอลิก มีคานิยมสูงกว่านิกายโปรเตสแตนต์ กานิยมคานันอื่น ๆ ไม่พบว่ามีแตกต่างกัน

กานิยมในความเป็นมิตร ข้อสัจย์ กิจธรรม และความรับผิดชอบ มีสูงมากในบรรดาวิชาที่ประสบผลสำเร็จในคานการ เรียน

และกานิยมเหล่านี้ยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูงของวิชาที่มีความสำเร็จในตำแหน่งทาง

สังคม

กานิยมทางความซื่อสัตย์ และความเป็นมิตร ของวิชาที่มาจากนอกเมือง สูงกว่าวิชาที่อยู่ในเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมชนบทนั้นแต่ละบ้านแต่ละครอบครัว มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันกว่าสังคมในเมืองหลวง ซึ่งต่างคนต่างอยู่ แต่ไม่ปรากฏว่ามีคานิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับเด็กทั้งทั้งพ่อแม่ หรือมีเพียงพ่อ หรือแม่ ฝ่ายเดียว

ผู้วิจัยได้สรุปว่า กานิยมคานศีลธรรม (moral Values) มีความแตกต่างกันไปตามชั้น เพศ และความเชื่อทางศาสนา ความถนัดทางการเรียน และประเภทของโรงเรียน

สถานที่อยู่ และการมีทั้งพ่อแม่ หรือมีพ่อ หรือแม่ เพียงฝ่ายเดียว ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างในคานิยมเหล่านี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พ่อแม่ผู้ปกครอง ตลอดจนที่ปรึกษาของเด็กวัยรุ่น ควรจะพิจารณาความแตกต่างเหล่านี้

ในการสร้างค่านิยมแท้จริง ให้กับเด็กวัยรุ่นซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านจิตวิทยา และ สังคมวิทยา

เจมส์, เฮนรี ไนท์ (James, Henry Knight, 1970 : 2524) ได้ศึกษาค่านิยม และระดับความมุ่งหวังของนักศึกษานักเรียน ที่เรียนร่วมกับพวกผิวขาว และนักศึกษานักเรียนที่แยกเรียนเฉพาะพวกนักเรียนด้วยกัน เขาตั้งสมมติฐานไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษานักเรียนกับนักศึกษานักเรียนที่เรียนรวมกันนั้น บ่งชี้ชัดในทางบวก ในค่านิยมและระดับความมุ่งหวังของนักศึกษานักเรียน

กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษานักเรียนทั้งชาย หญิง จำนวน 179 คน ที่เรียนร่วมกับพวกผิวขาว และ นักเรียนอีก 162 คน ที่แยกเรียนเฉพาะนักเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีฐานะและความเป็นอยู่ในระดับเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ก็มี Leonard V. Gordon's Survey of Interpersonal Values ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยม ระดับความมุ่งหวังก็ประกอบควย Occupational choice กับ Educational plan

การวิเคราะห์ข้อมูลก็ใช้วิธี Analysis of covariance และ Chi square.

ผลจากการวิจัยปรากฏว่า

นักศึกษานักเรียนที่แยกเรียนโดยเฉพาะพวกนักเรียน กับนักเรียนที่เรียนร่วมกับพวกผิวขาว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องค่านิยม

แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าแยกตามเพศแล้วจะมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเน้นค่านิยมในด้านความลงรอยกัน (conformity) กับค่านิยมในด้านความเมตตา (benevolence) ในขณะที่เพศชายเน้นค่านิยมในด้านการรับรองยอมรับ (recognition) และค่านิยมในด้านความเป็นผู้นำ (leadership)

ในการเลือกอาชีพ ก็ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างนักเรียนทั้งสองพวกนี้ แต่พวกนักเรียนที่แยกเรียนเฉพาะพวกนักเรียนด้วยกัน มีเปอร์เซ็นต์สูงที่จะเรียนต่อระดับวิทยาลัยอีก 4 ปี กว่าพวกนักเรียนที่เรียนร่วมกับพวกผิวขาว และนักศึกษานักเรียนที่แยกเรียนเฉพาะพวกนักเรียน มีระดับการวางแผนทางการศึกษาสูงกว่านักศึกษานักเรียนที่เรียนด้วยกัน และนักเรียนหญิง

ที่เรียนรวมกันกับพวกนิรชา

ไม่ปรากฏว่าพบความแตกต่างในคำตอบไปนี้ ก็

1. กานิยมของนิกรชาย หญิง
2. ความร่วมมือในกิจกรรมนอกหลักสูตร
3. ความยอมรับ และเห็นความจำเป็นของการศึกษาหลังจากจบโรงเรียน

มัธยมศึกษา

4. ความพึงพอใจในตนเอง
5. ความมั่นใจในความสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ฮอว์เคอร์ และ เอ็กเบิร์ต (Hawker and Egbert, 1954 . 469) ได้ทำการศึกษากานิยม และความสามารถในการให้ความสำคัญของกานิยมของบุคคล กานิยมที่ Egbert ใช้ในการศึกษากครั้งนี้ มี 15 ประการ ก็

1. ความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ (Esthetic Appreciation) ก็คือความเข้าใจ อย่างซึ้ง ในความงามและคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
2. ความสบายกายสบายใจ (Comfort and Relaxation) ก็คือความรู้สึกสบายกายเป็นปฐมนำมาซึ่งความสบายอกสบายใจในตอนหลัง
3. ความตื่นเต้น (Excitement) ก็คือความรู้สึกชอบพอในประสบการณ์อันแปลกไปจากธรรมดา ก่อให้เกิดความตื่นเต้น สนุกโลดโผน สะเทือนอารมณ์
4. ความมีอิสระภาพ (Freedom) ก็คือความรู้สึกพอใจที่ได้อยู่ในสภาพที่ปราศจากการควบคุมทั้งในค่านร่างกายและจิตใจ
5. มิตรภาพ (Friendship) ก็คือความสามารถที่ติดต่อคบหากับบุคคลอื่น มีใจสมาธิในครอบครัว
6. ชีวิตครอบครัว (Family life) ก็คือความรู้สึกมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในระหว่างสมาชิกในครอบครัว
7. กิจกรรมทางสมอง (Intellectual Activity) ก็คือความพึงใจที่สามารถใช้สติปัญญาดำเนินกิจการต่าง ๆ

8. ความรู้จักปรับปรุงตน (Personal Improvement) คือความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมเพื่อนฝูงได้

9. ความมีอำนาจควบคุมบังคับ (Power and control) คือความสามารถที่ควบคุมผู้ร่วมงาน หรือผู้อื่นได้

10. ความรู้จักและจำได้ (Recognition) ความเข้าใจความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับตนและจำตนได้

11. ศาสนา (Religion) คือความยึดมั่นในศาสนา และถือว่ามีความสุขหลังจากตายไปแล้ว

12. ความสงบคนเดียว (Privacy) คือความรู้สึกอยากอยู่คนเดียว หรือในที่ ๆ ไม่มีสิ่งใครบกวน

13. ความปลอดภัย (Security) คือความรู้สึกชอบอุปถัมภ์ทั้งในทางการเงินและสุขภาพ

14. ชีวิตสังคม (Society life) คือความรู้สึกพอใจที่จะออกสังคม การเข้าร่วมชุมนุมและการใช้ชีวิตยามราตรี

15. การบริการสังคม (Social service) คือความรู้สึกพอใจที่ได้ทำสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้อื่น

ใช้ทดสอบกับนักศึกษาคณะจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 80 คน ผลการศึกษปรากฏว่า

1. ก่านิยมที่นักศึกษาให้ความสำคัญสูงจะอยู่ในพวกที่เกี่ยวกับเรื่องสังคม เช่น ชีวิตครอบครัว การบริการสังคม และให้ความสำคัญในระดับต่ำในก่านิยมที่เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เช่น ความมีอำนาจควบคุมบังคับ

2. ก่านิยมที่นักศึกษาให้ความสำคัญจะสัมพันธ์กับการกระจายของคะแนน เช่น ถ้าคะแนนก่านิยมกระจุกกระจายมาก การให้ความสำคัญจะอยู่ในระดับต่ำ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = .375 ในระหว่างความสามารถที่จะเลือกก่านิยม และความสามารถที่จะให้ความสำคัญในก่านิยมนั้น

ฮิวส์ และ ทอมสัน (Hughes and Thompson, 1954 : 300 - 309) ได้ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ค่านิยม (Value-analysis) ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางด้านความรู้ ความสุข ความอบอุ่น ความรักในครอบครัว ความสำเร็จ เกรงธุรกิจ ความเป็นอิสระ ความปลอดภัย มิตรภาพ ประสบการณ์ใหม่ การงาน ความยุติธรรม ศาสนา ความอดทน ความเมตตา กรุณา ศีลธรรม ความสะอาดสบาย สุขภาพ สติปัญญา ความเป็นเจ้าของ ความเหมาะสมที่จะปฏิบัติ การปรับตัว ความก้าวร้าว ความงาม การยอมรับและจำใจ การพักผ่อน การเคารพตัวเอง ความสะอาด อาหาร บุคลิกภาพ วัฒนธรรม ความมีอำนาจเหนือ ความรักในเพศ มารยาท ความชอบพอพึงใจ ความเคารพเชื่อฟัง ความซื่อสัตย์ การแสดงตัว และการอยู่รวมกลุ่ม ของเด็กหนุ่มสาวที่มีโอกาสทางตอนใต้ กับเด็กหนุ่มสาวผู้ขาว ทางเหนือ จำนวน 1,269 คน ปรากฏว่าเด็กผู้ขาวเน้นค่านิยมทางครอบครัวมากที่สุด ดังนั้นเด็กพวกนี้จึงมีค่านิยมทางความรักในครอบครัว และมีมิตรภาพสูงกว่าเด็กผู้ดำ แต่พวกเขาทั้งสองก็ยังวิตกกังวลใจเกี่ยวกับความรู้และความสำเร็จของตนเองอยู่ ในขณะเดียวกัน เด็กผู้ดำเน้นค่านิยมทางความยุติธรรม การงาน และการอยู่รวมกลุ่มสูง อย่างไรก็ตามทั้งสองกลุ่มต่างก็เน้นค่านิยมด้านเกรงธุรกิจและความรู้ / ค่านิยมทางเกรงธุรกิจนั้นเด็กสนใจเกี่ยวกับการเงิน การจ้างงานสูง และสินการจากถูก ในแง่ความรู้เด็กผู้ดำเห็นว่าตนเป็นเครื่องส่งเสริมคุณค่าของตนเอง ส่วนเด็กผู้ขาวเห็นว่าความรู้ช่วยไ้ตนเองมีความก้าวหน้า และรู้สึกว่าโรงเรียนยังไม่ให้ความยุติธรรมแก่เขาในบางสิ่งบางอย่าง

นอกจากนี้ผู้ทำการศึกษาก็ยังเกี่ยวกับค่านิยมกับเด็ก ๆ หรือนักศึกษาแล้ว ยังมีบางคนที่ได้ศึกษาทางขวางออกไปอีก เกี่ยวกับค่านิยม เช่น เซตนา (Sethna, 1965 : 5/51) ได้ศึกษาค่านิยมของนิสิตปริญญาโททั้งหญิงและชาย จากประเทศสหรัฐอเมริกา ปากีสถาน อินเดีย และไทย จำนวน 220 คน โดยศึกษาค่านิยม 12 ประเภท คือ ค่านิยมทางครอบครัว การแต่งงาน มิตรภาพ รสนิยมในการแต่งกาย การเมือง การนัด - ศีลธรรม การดื่ม - การพนัน พระเจ้า - ศาสนา การสอนศีลธรรม การให้ยืม - การยืม ความเห็นใจเมตตา จากการศึกษาพบว่าคนอเมริกันเน้นค่านิยมทางศาสนามากที่สุด แต่กลับมีค่านิยมทางการแต่งงาน การนัด การดื่ม - การพนัน และเพศ อยู่ในระดับต่ำ ส่วนคนอินเดียและปากีสถานก็เน้นค่านิยม

ทางศาสนาสูง เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะปากีสถานเน้นกานียมทางกายและการพนัน การดื่มอึกควย ส่วนคนไทยเน้นกานียมด้านกายมาก และเรื่องศาสนาขึ้นอยู่กับเรื่องศีลธรรม จรรยา นอกจากนี้ยังพบว่าอีกทั้ง 4 ประเทศ ต่างก็เน้นกานียมทางมิตรภาพ

เอกสารและงานวิจัยภายในประเทศ

ตามที่กล่าวมาแล้ว เป็นการศึกษากันว่ากานียมในต่างประเทศเป็นส่วนมาก ส่วนในบ้านเรา การศึกษากันว่าเรื่องกานียมเหล่านี้นั้นมีน้อยมาก ที่ผู้สนใจศึกษาได้แก่กานียมใน คำอาหรับ ซึ่งก็มีผู้ทำการศึกษากันมากพอสมควร ที่พอจะหาอ้างอิงได้ก็มี

พจนีย์ มดีสุวรรณ (ปริญญาโท, 2514) ใ้ทำการศึกษากานียมของนักเรียน ปีกหัตถกร จำนวน 500 คน จากวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร และชลบุรี จำนวน 5 แห่ง ในด้านต่อไปนี้ คือ กานียมทางการเงิน การศึกษา ศาสนา ศีลธรรม ชีวิตในครอบครัว มนุษยสัมพันธ์ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสำเร็จ ความรัก สุนทรียภาพ การเชื่อถือโชคกลาง การแต่งกาย และทางสุขภาพ ปรากฏว่า นักเรียนปีกหัตถกร เน้นกานียมทางการเงิน การศึกษา เป็นอันดับสูงสุด อันก็รับรองลงมาได้แก่กานียม ทางชีวิตในครอบครัว ซึ่งแสดงถึงความผูกพันในครอบครัวของตนเอง และครอบครัวมีความ สำคัญต่อพวกเขามาก โดยเฉพาะในสังคมไทยเรา การดำเนินชีวิตของเด็กขึ้นอยู่กับครอบครัว กานียมอันดับสุดท้าย คือ ความรัก ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายไว้ว่า น่าจะมีความสำคัญ ใ้ไม่น้อยกว่าประเภทอื่น ๆ แต่เด็กไทยเราอยู่ในสังคมแบบเก็บกด เด็กไม่กล้าที่จะแสดง เรื่อง ความรักออกมาอย่างเปิดเผยก็ได้

สรุป

จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว พอจะสรุปการใ้กานียมของกลุ่ม ทั่วอย่างต่าง ๆ ได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การใ้กานียมของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพต่างกัน เช่น นักบริหารธุรกิจ กับนักศึกษาศาสตร์ มีความแตกต่างกัน

2. การให้ทานิยมของกลุ่มผู้ใหญ่ กับเด็ก เช่น นักธุรกิจ กับนักศึกษาธุรกิจ แม้จะอยู่ในวิชาชีพเดียวกัน ก็ยังมีความแตกต่างกัน

3. การให้ทานิยมของนักศึกษาชายกับหญิง มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เช่น นักศึกษาชายให้ทานิยมในด้านการเงิน การเงิน และการเมืองสูง ส่วนนักศึกษาหญิงให้ทานิยมในทางสังคม และสุนทรียภาพสูง

4. ความมั่นคงในทัศนคติ และค่านิยมของนักศึกษา จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามวุฒิภาวะ

5. นักศึกษาให้ทานิยมในด้านการเงิน การเมือง และสุนทรียภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับชั้นเรียน และให้ทานิยมในด้านการเงิน ศีลธรรม และศาสนา ลดลง ตรงข้ามกับชั้นเรียนเจนเดียวกัน

6. เด็กวัยรุ่นที่เรียนดีได้เกรดสูง ให้ทานิยมในทางความเป็นมิตร ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบสูง

7. เด็กวัยรุ่นที่อยู่ในชนบทหรือนอกเมือง ให้ทานิยมในทางความเป็นมิตร และ ความซื่อสัตย์ สูงกว่าเด็กในเมือง

8. เด็กวัยรุ่น ที่มีทั้งพ่อแม่ มีพ่อหรือแม่เพียงฝ่ายเดียว ให้ทานิยมในทางต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

9. จากการเปรียบเทียบค่านิยมของกนอเมริกกับ อินเดียน ปากีสถาน และไทย ในระดับปริญญาโท พบว่า กนอเมริกกับอินเดียนให้ทานิยมในทางศาสนาสูง ส่วนคนไทยกับปากีสถานให้ทานิยมในด้านการแต่งกายสูง และต่างก็เน้นทานิยมในทางมิตรภาพ

10. นักเรียนฝึกหัดครูของไทยในพระนคร ธนบุรี ให้ทานิยมในทางการศึกษา เป็นอันดับสูงสุด อันดับรองลงไปคือค่านิยมในชีวิตครอบครัว ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้าย คือ ค่านิยมในทางความรัก

ทฤษฎีงานและเอกสารต่าง ๆ ที่กล่าวหาจนถึงถึงลักษณะการยึดถือค่านิยมประเภทต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ทำให้เราทราบว่า การศึกษาค่านิยมของบุคคลสามารถศึกษาได้หลาย ๆ ด้าน และบุคคลจะมีค่านิยมที่สอดคล้องกับสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นการช่วยบ่งบอกให้ทราบถึงความ

รู้สึกนึกถึงของบุคคล จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู
 นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เพราะในโอกาสต่อไป
 นักเรียนเหล่านี้จะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ๆ ในสังคมอีกมาก. .

วิธีการคำนวณการศึกษากันกว่า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักเรียนชั้น ป.กศ. ปีที่ 1 - 2 ของ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช นักเรียนชั้น มศ. 4 - 5 - 6 ของวิทยาลัยเกษตรกรรม- นครศรีธรรมราช นักเรียนชั้น มศ. 4 - 5 ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช รวม 4 แห่ง จำนวนนักเรียน 450 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา แยกตามสถานศึกษา และเพศ

โรงเรียน	ประเภทของ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช	สหศึกษา	66	84	150
วิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช	สหศึกษา	120	30	150
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	สหศึกษา	40	30	70
โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช	สหศึกษา	30	50	80
		256	194	450

จากตาราง 1 จำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 450 คน จำแนกเป็น นักเรียนชาย 256 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 นักเรียนหญิง 194 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้เขียนได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่ ชื่อโรงเรียน เพศ อายุ อาชีพของบิดา มารดา การศึกษาของบิดา มารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน โดยให้นักเรียนประมาณค่าความรู้สึกของตน ในการวางประมาณค่า 5 ระดับ เช่น ตัวอย่าง

พ่อแม่ต้องการให้ฉันสอบได้ที่ดี ๆ
พ่อแม่ทำให้ฉันสบายใจเมื่อฉันทำผิดไปแล้ว
ฉันสามารถคุยกับพ่อแม่ได้ในทุกสิ่งทุกอย่าง

ทุกครั้งที่	เกือบ ทุกครั้งที่	บางครั้ง	นาน ครั้ง	ไม่เคย

คำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแต่ละด้าน มีทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งไว้ดังนี้

ความรัก โด่แกขอ 1 2 3 4 5 16 17 18 19 20

การลงโทษ โด่แกขอ 6 7 8 9 10 26 27 28 29 30

การคาดหวังเอาตัวเด็ก โด่แกขอ 11 12 13 14 15 21 22 23 24 25

แบบสอบถามฉบับนี้ นายประยุทธ์ วัชรกิม (ประยุทธ์ วัชรกิม, 2514 : 64)

ได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามชื่อ Bronfenbrenner Parent Behavior Questionnaire (B.P.B.) และเคยวินิ เกตุคำ นิสิตปริญญาโท สาขาการแนะแนว ปีการศึกษา 2514

ได้นำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ = .71

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ 16 ชนิดด้วยกัน คือ ค่านิยมทางการเงิน ระบบอาวุโส การบริการสังคม ความเป็นผู้นำ ความอดทน ความรักในชีวิตครอบครัว เกียรติยศ อาชีพรับราชการ มนุษยสัมพันธ์ ความยุติธรรม การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ความเชื่อเพื่อเผ่าเผ่า ความซื่อสัตย์ ความเชื่อถือทางวิธีการวิทยาศาสตร์ ความกตัญญู และการแต่งกาย แบบสอบถามครั้งนี้ใช้วิธีการของคิว - ซอร์ต (Q-Sort) ซึ่งนิยมใช้ถามเพื่อทราบถึงบุคลิกภาพของบุคคล เพราะทำให้รู้จักความเข้มแข็งและความอ่อนแอของบุคคลโดยเจาะจง นอกจากนั้นยังใช้ทางงานจิตวิทยา ค่านิยมคุณธรรม การทำนุบำรุงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ลงหน้า การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างของสองอย่าง วิธีการตอบแบบสอบถามชนิดนี้ ก็ให้ผู้ตอบเลือกหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ โดยเลือกเรียงจากสิ่งที่มีชอบมากที่สุด ลงไปจนถึงสิ่งที่มีชอบน้อยที่สุด ตามลำดับ (Nunnally, 1959 : 377 - 383) ในกรณีนี้ ให้นักเรียนเขียนอันดับความสำคัญของค่านิยมต่าง ๆ เหล่านั้นลงใน □ ที่กำหนดให้เป็น 7 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1	□			
อันดับที่ 2	□	□		
อันดับที่ 3	□	□	□	
อันดับที่ 4	□	□	□	□
อันดับที่ 5	□	□	□	
อันดับที่ 6	□	□		
อันดับที่ 7	□			

ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นตัวแทนค่านิยมทั้ง 16 ประการนั้น ได้ดำเนินการโดยให้นักเรียนชั้น มก.4 - 5 โรงเรียนสตรีประเทืองวิทย์ และโรงเรียนสมุทรสาคร รวม 80 คน เขียนนิยามของคำที่เป็นค่านิยม ได้แก่ การเงิน ระบบอาวุโส ฯลฯ จากนั้นก็นำนิยามเหล่านั้นมาหาความถี่ของข้อความที่นักเรียนให้จำกัดความมากที่สุด ปรับปรุงแก้ไขภาษาให้รัดกุมเพื่อให้เป็นตัวแทนค่านิยมในแบบสอบถามต่อไป เช่น ค่านิยมทางการเงิน แทนด้วยข้อความที่ว่าความมั่งมีเงินทอง ระบบอาวุโส แทนด้วยข้อความที่ว่า การที่รุ่นพี่ปกครองรุ่นน้อง เป็นต้น จนครบทั้ง 16 ค่านิยม

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ไปปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทดลอง เพื่อหาความเชื่อมั่น ขางแบบสอบถาม โดยใช้วิธี Test — Retest กับนักเรียนเกษตรกรรมกรัง จำนวน 60 คน โดยทิ้งช่วงห่างกัน 15 วัน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยวิธีทดสอบสัมประสิทธิ์นัยสำคัญของอันดับ (test of Significant for rank order Coefficient) (Garrett, 1969 : 372 - 373) ดังสูตร

$$r = 1 - \frac{6 \sum d^2}{N(N^2-1)}$$

$$\text{ได้ค่า } r = 0.9765$$

แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นได้ 0.9765 การวิเคราะห์ต่าง ๆ ได้แสดงไว้ในตาราง 58 ในภาคผนวก จากนั้นได้นำเครื่องมือดังกล่าว ไปสอนกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษาค้นคว้าแล้ว

วิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามทั้งหมด 3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 540 ฉบับ มาตรวจจากความถูกต้อง สมบูรณ์ แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก โดยใช้แบบสอบถามที่ถูกต้องเพียงกลุ่มตัวอย่างละ 150 ฉบับ รวม 450 ฉบับ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้

2. แจกแจงและนับค่าตอบในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม เพื่อตัดสินใจว่านักเรียนคนใดได้รับการเลี้ยงดูแบบใด โดยพิจารณาคำตอบแล้วแทนค่าด้วยคะแนน 1 - 5 ดังนี้

ทุกครั้ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
เกือบทุกครั้ง	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
บางครั้ง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่เคย	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

แล้วรวมคะแนนคำตอบในข้อที่ถามเกี่ยวกับเรื่อง ความรัก การลงโทษ และการคาดหวังเอา กับเด็ก แต่ละคนเข้าด้วยกัน และพิจารณาว่าเด็กแต่ละคนได้รับคะแนนทางใดมากที่สุด ก็จัดเด็กเข้าไว้

ในกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูจากคู่มือการอบรมนั้น ตัวอย่างเช่น

- เลขที่ 1 ไคคะแนนความรัก 24 คะแนน การลงโทษ 25 คะแนน
 คาคหวังเอากับเด็ก 32 คะแนน
- เลขที่ 2 ไคคะแนนความรัก 35 คะแนน การลงโทษ 20 คะแนน
 คาคหวังเอากับเด็ก 28 คะแนน
- เลขที่ 30 ไคคะแนนความรัก 25 คะแนน การลงโทษ 29 คะแนน
 คาคหวังเอากับเด็ก 24 คะแนน

ในกรณีเช่นนี้

- เลขที่ 1 จัดเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ คาคหวังเอากับเด็ก
- เลขที่ 2 จัดเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ ให้ความรัก
- เลขที่ 30 จัดเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ การลงโทษ

3. จัดแยกแบบสอบถามตามตัวแปรต่อไปนี้ เพศ อายุ อาชีพบิตามารดา การศึกษา บิตามารดา สถานภาพสมรสของบิตามารดา สภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน ทั้งใน 3 กลุ่มตัวอย่าง

4. ให้นำหนักค่านิยมของแต่ละด้าน ทั้ง 16 ประการ เป็นคะแนนดังนี้คือ

ค่านิยมอันกัมหนึ่ง	มีน้ำหนักคะแนน	7	คะแนน
ค่านิยมอันกัมสอง	มีน้ำหนักคะแนน	6	คะแนน
ค่านิยมอันกัมสาม	มีน้ำหนักคะแนน	5	คะแนน
ค่านิยมอันกัมสี่	มีน้ำหนักคะแนน	4	คะแนน
ค่านิยมอันกัมห้า	มีน้ำหนักคะแนน	3	คะแนน
ค่านิยมอันกัมหก	มีน้ำหนักคะแนน	2	คะแนน
ค่านิยมอันกัมเจ็ด	มีน้ำหนักคะแนน	1	คะแนน

5. หากคะแนนเฉลี่ยในแต่ละค่านิยม สำหรับข้อมูลทุกประเภทใน 3 กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกตามเพศ อายุ อาชีพบิตามารดา การศึกษาของบิตามารดา สถานภาพสมรสของบิตามารดา และสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน

6. จัดอันดับค่านิยมของแต่ละด้าน (Ranking) ตามคะแนนเฉลี่ย และตามข้อมูลทุกประเภท

7. วิเคราะห์ข้อมูลชั้นคุณภาพ โดยใช้สูตรทางสถิติ
8. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลถ้อยความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รายเฉลี่ยของคะแนน (Mean) ใช้เพื่อกำหนดหาคะแนนเฉลี่ยแต่ละกานิยม โดยนำคะแนนในแต่ละกานิยม ตั้งแต่อันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 7 มารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนักเรียนในแต่ละตัวแปร (Sidney Siegel, 1956 : 12) ดังสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ย

X = ผลรวมของคะแนนตั้งแต่อันดับที่ 1 ถึงอันดับ 7

N = จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มตัวแปร

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างอันดับ (Rank-differences Correlation Coefficient) เป็นการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Garrett, 1969 : 372 - 373) ดังสูตร

$$r = 1 - \frac{6 \sum D^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ r = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างอันดับ

D^2 = ผลรวมของความแตกต่างระหว่างอันดับยกกำลังสอง

N = จำนวนคู่ของความแตกต่างระหว่างอันดับ

3. หาความแตกต่างของกานิยมระหว่างกลุ่มของข้อมูลแต่ละประเภท โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนของอันดับที่ (Analysis of Variance by ranks) ตามวิธีการของ Kruskal and Wallis (Sidney Siegel, 1956 : 188) จึงเรียกว่า H test ตามสูตร

$$H = \frac{12}{N(N+1)} \sum_{j=1}^K \frac{R_j^2}{n_j} - 3(N+1)$$

ในกรณีที่อันดับซ้ำกัน ใช้สูตร

$$H = \frac{12}{N(N+1)} \sum_{j=1}^K \frac{R_j^2}{n_j} - 3(N+1) \quad \frac{1 - \frac{T}{N(N^2-1)}}$$

- เมื่อ H = การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด หรือมีค่าเท่ากับ $\sum_{j=1}^K$
 K = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 R = อันดับถำนิยมของลุ่มตัวอย่างแต่ละแถว
 n = จำนวนนักเรียนในแต่ละลุ่ม
 T = จำนวนอันดับซ้ำกัน

เมื่อ $T = t^3 - t$ (t เป็นจำนวนที่เลิกซ้ำกัน)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลผล

เนื่องจากการแปลความหมายของข้อมูลที่จะกล่าวต่อไป ต้องใช้สัญลักษณ์และอักษรย่ออย่าง
ดังนี้เพื่อความสะดวกในการจัดตาราง จึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้ เพื่อให้เข้าใจ
ตรงกัน คือ

ρ	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
D	แทน	คะแนนความแตกต่างระหว่างอันดับของค่านิยมแต่ละประเภท
D^2	แทน	คะแนนความแตกต่างระหว่างอันดับของค่านิยมแต่ละประเภท ยกกำลังสอง
X'	แทน	อันดับค่านิยมจากการทดสอบครั้งแรก
Y'	แทน	อันดับค่านิยมจากการทดสอบ ครั้งที่ 2
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยค่านิยมที่นักเรียนให้หน้าหนัก
R	แทน	อันดับของค่านิยมแต่ละประเภท
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
H	แทน	ค่าความแตกต่างของการเลือกค่านิยมของนักเรียน ซึ่งเป็นผลจากการ ทดสอบ H-test
ผค.	แทน	กลุ่มนักเรียนฝึกหัดครู
กบ.	แทน	กลุ่มนักเรียนเกษตรกรรม
มศ.	แทน	กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

ในการเสนอผลการศึกษารังนี้ ได้แบ่งการแปลผลออกเป็น 8 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ผลการเลือกค่านิยม ทั้ง 16 ประการ ของนักเรียนทั้งสามแห่ง คือ
ฝึกหัดครู เกษตร และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญรวมกัน
- ตอนที่ 2 ผลการเลือกค่านิยมของนักเรียนโดยจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียนโดยจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง
ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 4 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับอายุ ในระหว่าง
กลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 5 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามอาชีพของบิดามารดา
ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 6 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของ
บิดามารดา ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 7 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามสถานภาพสมรสของ
บิดามารดา ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 8 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียน โดยจำแนกตามสภาพการเลี้ยงดู
ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ผลการเลือกถ่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียน-
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ รวมกันทั้งหมด จำนวน 450 คน (ตาราง 2

ตาราง 2 แสดงอันดับค่านิยมที่นักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญกับค่านิยม รวมกัน

	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.38	6✓
2. ระบบอาวุโส	2.39	16✓
3. การบริการสังคม	4.41	5✓
4. ความเป็นผู้นำ	3.96	10✓
5. ความอดทน	4.30	7✓
6. ความรักในชีวิตรอบกร้ว	5.18	1✓
7. เกียรติยศ	3.21	14✓
8. อาชีพรับราชการ	3.85	11✓
9. มนุษยสัมพันธ์	4.58	4✓
10. ความยุติธรรม	4.03	9✓
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.07	15✓
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.59	12✓
13. ความซื่อสัตย์	4.78	3✓
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.10	8✓
15. ความกตัญญู	4.85	2✓
16. การแต่งกาย	3.44	13✓

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายสามัญ ทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง ให้ความสำคัญในค่าความรักในชีวิตรอบกร้ว มาเป็นอันดับ
หนึ่ง รองลงไปตามลำดับคือ ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และมนุษยสัมพันธ์ ส่วนอันดับสุดท้าย
ที่มีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ค่านิยมในระบบอาวุโส

ตอนที่ 2 การเลือกกำนัน เมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพ

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในแต่ละแห่งหรือแต่ละกลุ่มอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมต่าง ๆ ทั้ง 16 ชนิดเป็นเช่นไร ผลปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

	ฝ.ค.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.82	2	4.90	3	4.43	5
2. ระบบอาวุธโส	2.40	16	2.62	16	2.16	16
3. การบริการสังคม	4.40	7	4.44	6	4.08	9
4. ความเป็นผู้นำ	4.55	5	4.08	8	4.26	6
5. ความอดทน	4.36	8	4.30	7	4.23	7.5
6. ความรักในวีถีชีวิตครอบครัว	5.10	1	5.19	1	5.26	1
7. เกียรติยศ	3.17	14	3.45	14	3.02	14.5
8. อาชีพรับราชการ	4.24	9	3.77	11	3.55	12
9. มนุษยสัมพันธ์	4.49	6	4.78	4	4.47	4
10. ความยุติธรรม	4.18	10	3.92	10	4.00	10
11. การใญ่ถักัดภักดีภายในประเทศ	3.15	15	3.06	15	3.02	14.5
12. ความเชื่อเพื่อเผ่าเผ่า	3.39	12	3.66	12	3.72	11
13. ความซื่อสัตย์	4.65	4	4.77	5	4.94	3

ตาราง 3 (ต่อ)

	ผศ.		กบ.		มท.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.13	11	4.00	9	4.23	7.5
15. ความกตัญญู	4.70	3	4.95	2	5.06	2
16. การออกกำลังกาย	3.18	13	3.62	13	3.54	13

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาการเลือกทำนิยามในแต่ละกลุ่มตัวอย่างแล้ว จะเห็นได้ว่าทั้งนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในแต่ละแห่งมีค่านิยมที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้โดยพิจารณาจากการให้อันดับค่านิยมในแต่ละแห่ง และมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน เช่น ทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ให้ความสำคัญทางความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับที่หนึ่ง ส่วนอันดับที่ 2 และ 3 ต่างกันเล็กน้อย คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญทางการเงินเป็นอันดับ 2

ส่วนนักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เลือกทำนิยามทางความกตัญญู เป็นอันดับ 2 เหมือนกัน ส่วนค่านิยมอันดับ 3 แต่ละกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญไม่เหมือนกัน คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญความกตัญญู เป็นอันดับ 3 นักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญการเงินเป็นอันดับ 3 ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญทางความซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 3 เป็นที่น่าสนใจกว่า การให้น้ำหนักค่านิยมเป็นอันดับ 2 และ 3 นี้ จะอยู่ในค่านิยมความกตัญญู กับ การเงิน นอกจากกลุ่มมัธยมศึกษา ให้ความสำคัญทางความซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 3

อนึ่ง ทั้งนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ต่างก็ให้ความสำคัญในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้าย และให้ความสำคัญในการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เป็นอันดับรองสุดท้ายเหมือนกัน

นอกจากนี้แล้วนักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 4 ส่วนนักเรียนฝึกหัดครู ให้ความสำคัญในด้านนี้เป็นอันดับ 6

ตาราง 4 เปรียบเทียบอันดับการนิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ซึ่งเรียนวิชาชีพต่างกัน

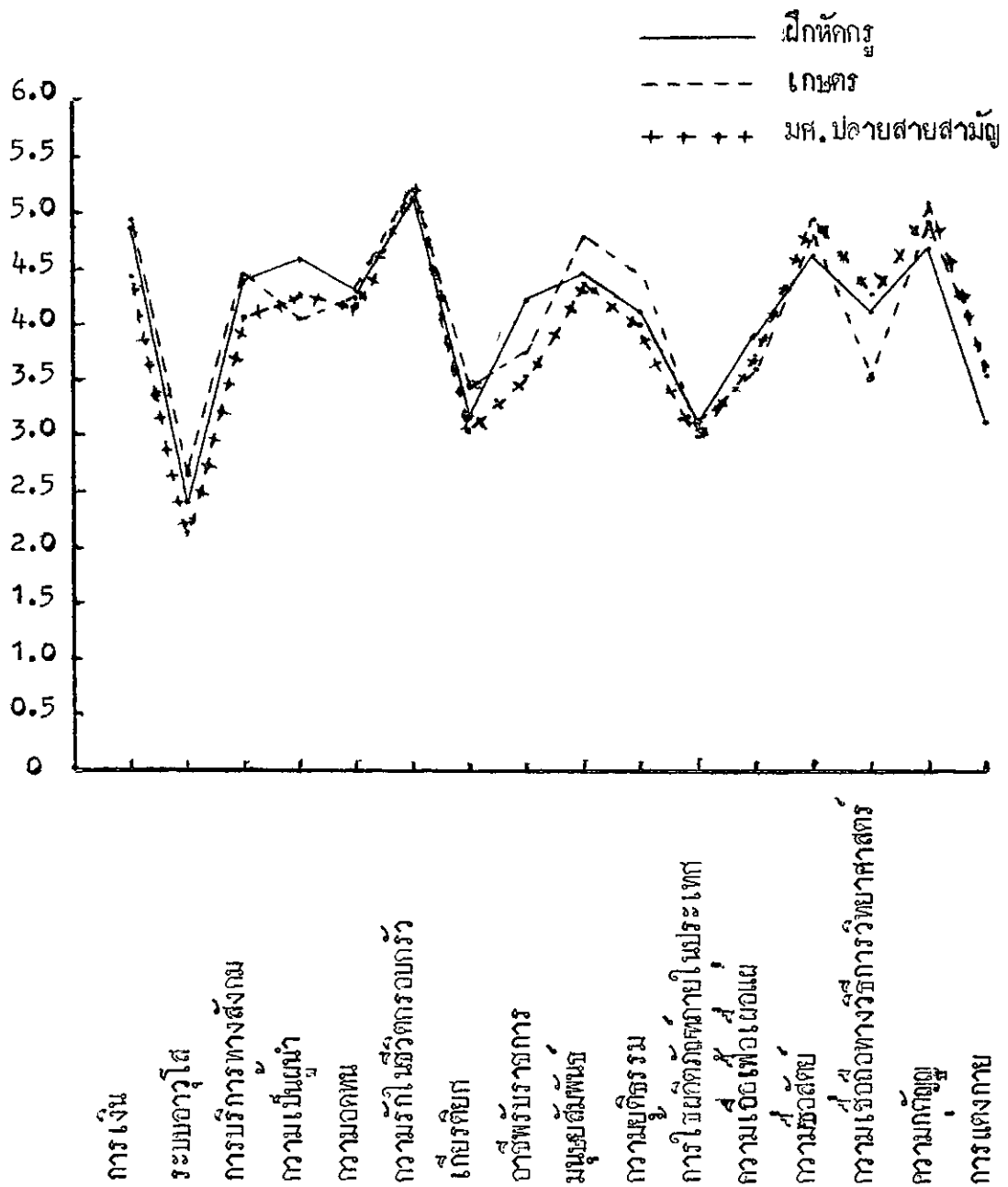
	ดก.		กบ.		มค.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.82	41/	4.90	42/	4.43	32/
2. ระบบอาวุธ	2.40	2/	2.62	3/	2.16	1/
3. การบริการสังคม	4.40	31/	4.44	33/	4.08	21.5/
4. ความเป็นผู้นำ	4.55	36/	4.08	21.5/	4.26	28/
5. ความอดทน	4.36	30/	4.30	29/	4.23	25.5/
6. ความรักในวิชาชีพการเกษตร	6.10	46/	5.19	47/	5.26	48/
7. เกียรติยศ	3.17	8/	3.45	11/	3.02	4.5/
8. อาชีพรับราชการ	4.24	27/	3.77	17/	3.55	13/
9. มนุษยสัมพันธ์	4.49	35/	4.78	40/	4.47	34/
10. ความยุติธรรม	4.18	24/	3.92	18/	4.00	19.5/
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.15	7/	3.06	6/	3.02	4.5/
12. ความเชื่อใจพ่อแม่	3.39	10/	3.66	15/	3.72	16/
13. ความซื่อสัตย์	4.65	37/	4.77	39/	4.94	43/
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.13	23/	4.00	19.5/	4.23	25.5/
15. ความกตัญญู	4.70	38/	4.95	44/	5.06	45/
16. การแต่งกาย	3.18	9/	3.62	14/	3.54	12/

$$df = 2, H = 0.1766$$

จากการวาง 4 ถ้า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ทานิยมของนักเรียน
ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่เรียน

วิธีการต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันคัมภีของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เหล่านี้ มาจากอันคัมภีของมวลหมู่ประชากร เดียวกัน

เพื่อให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของกลุ่มตัวอย่างนี้ขึ้น จึงได้เสนอเส้นทาง เพื่อแสดงกะแนนเฉลี่ยค่านิยม ไว้ดังปรากฏในภาพ 1

ภาพ 1 เสนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรวม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

ตอนที่ 3 การเลือกค่านิยมเมื่อจำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบการเลือกค่านิยมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมัธยมศึกษา
นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ทั้งตาราง 5, 6, 7 และ 8

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนชายมัธยมศึกษา นักเรียน
เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

	ผก.		กษ.		มท.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.83	10	4.11	8	4.57	4.5
2. ระบบอาวุโส *	2.66	16	2.78	16	1.90	16
3. การบริการสังคม	4.13	7	4.57	5	4.20	9
4. ความเป็นผู้นำ	3.33	12.5	4.15	7	4.52	6
5. ความอดทน	4.25	6	4.23	6	4.04	10
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.56	1	5.15	1	4.82	3
7. เกียรติยศ	2.98	15	3.20	14	3.01	15
8. อาชีพรับราชการ	4.33	5	3.65	11	3.54	12
9. มนุษยสัมพันธ์	4.71	3	4.84	3	4.57	4.5
10. ความยุติธรรม	4.01	9	3.92	9.5	4.24	7.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.33	12.5	3.00	15	3.05	14
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.66	11	3.58	12	3.65	11
13. ความซื่อสัตย์	4.43	4	4.77	4	4.95	2
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.04	8	3.92	9.5	4.24	7.5
15. ความกตัญญู	4.77	2	4.91	2	5.07	1
16. การแต่งกาย	3.16	14	3.48	13	3.25	13

* ค่านิยมเหมือนกัน

จากตาราง 5 จะเห็นได้ว่า นักเรียนชายฝึกหัดครู และนักเรียนชายเกษตรกรรม ให้ความสำคัญด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนชายมัธยมศึกษา ให้ความสำคัญด้านความกตัญญูเป็นอันดับ 1 ซึ่งให้ความสำคัญด้านความกตัญญู กลายเป็นอันดับ 2 ของนักเรียนชายฝึกหัดครู และนักเรียน เกษตรกรรม และลำดับอันดับ 2 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นให้ความสำคัญด้านความซื่อสัตย์ ทั้งนักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นอันดับ 3 ซึ่งนักเรียนชายมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ความสำคัญด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 3

เป็นที่น่าสนใจว่า ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ต่างก็ให้ความสำคัญในระบบอาวูโส เป็นอันดับสุดท้าย เหมือนกัน ส่วนลำดับอันดับอื่น ๆ นั้น กระจายกันไปในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้สังเกตจากคะแนนเฉลี่ย และการให้ความสำคัญในการจัดอันดับของแต่ละกลุ่ม

ตาราง 6 เปรียบเทียบอันดับการนิยม และผลวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับการนิยมของนักเรียนชายโรงเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

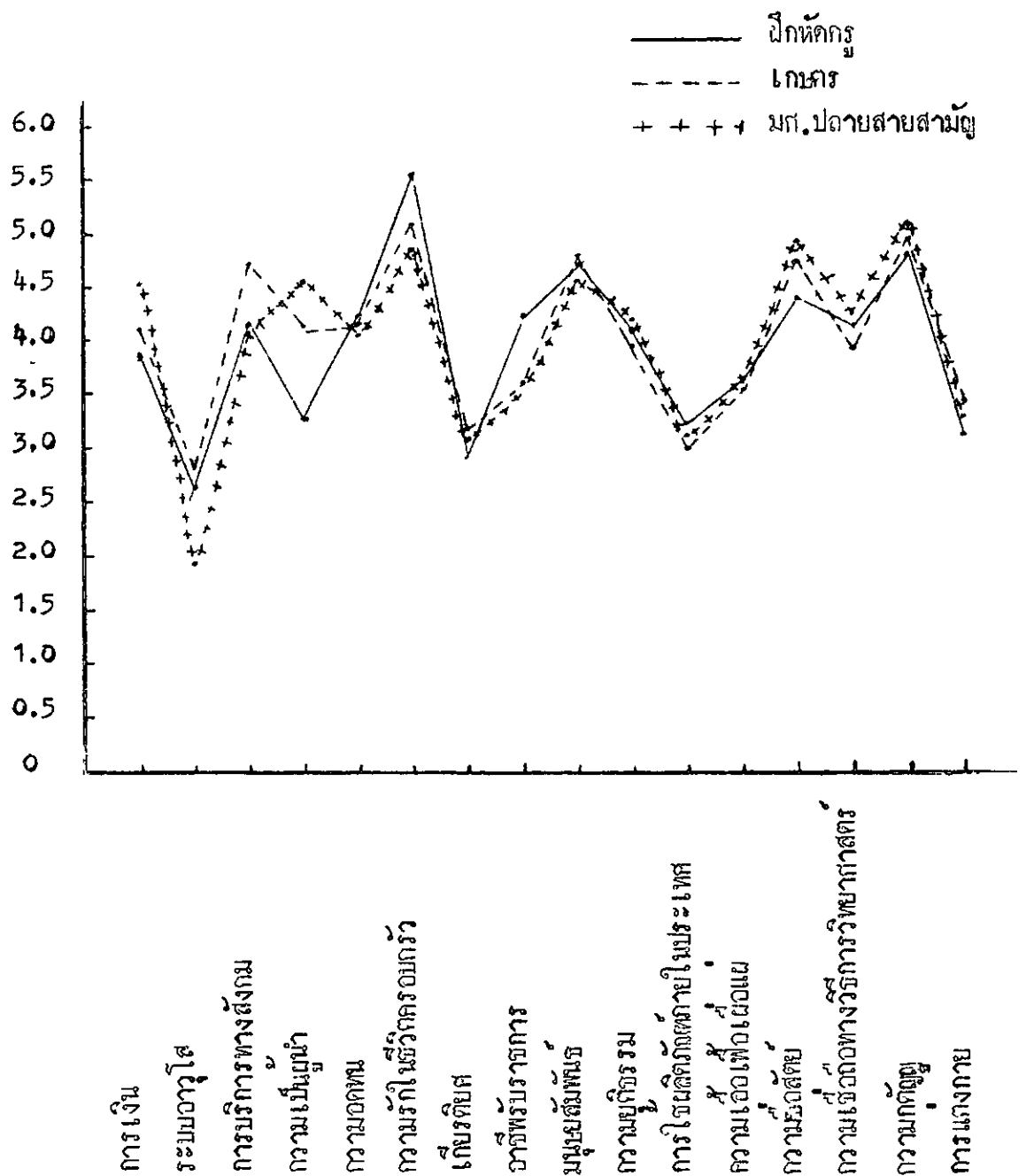
	ฝก.		กม.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.83	19	4.11	25	4.57	37
2. ระบบอาวูโส	2.66	2	2.78	3	1.90	1
3. การบริการสังคม	4.13	26	4.57	37	4.20	28
4. ความเป็นผู้นำ	3.33	11.5	4.15	27	4.52	35
5. ความอดทน	4.25	32	4.23	29	4.04	23.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.56	48	5.15	47	4.82	42
7. เกียรติยศ	2.98	4	3.20	9	3.01	6
8. อาชีพรับราชการ	4.33	33	3.65	16.5	3.54	14
9. มนุษยสัมพันธ์	4.71	39	4.84	43	4.57	37

	ผศ.		กบ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	4.01	22	3.92	20.5	4.24	30.5
11. การใช้ชีวิตอย่างง่ายในประเทศ	3.33	11.5	3.00	5	3.05	7
12. ความเชื่อเพื่อตัวเอง	3.66	18	3.58	15	3.65	16.5
13. ความซื่อสัตย์	4.43	34	4.77	40.5	4.95	45
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.04	23.5	3.92	20.5	4.24	30.5
15. ความกตัญญู	4.77	40.5	4.91	44	5.07	46
16. การออกกำลังกาย	3.16	8	3.48	13	3.25	10

$$df = 2, H = 0.2227$$

จากตาราง 6 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าให้ค่านิยมของนักเรียนชาย ฝึกหัดครู เกษตรกรรม และมีบทบาทตอนปลายสายสามัญ นั้น ไม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนชายที่เรียนวิชาชีพต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันดับของการให้ค่านิยมของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมาจากอันดับที่ของมวลหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนชายทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ จึงได้แสดงแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมไว้ดังปรากฏในภาพ 2

ภาพ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการนิยามของนักเรียนชายฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาปลายสายสามัญ

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนหญิงฝึกหัดครู เกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสาขาสามัญ

	ผศ.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.82	10	4.73	4	4.31	6
2. ระบบอาวุโส *	2.19	16	2.00	16	2.38	16
3. การบริการสังคม	4.60	3	3.90	12.5	3.98	9
4. ความเป็นผู้นำ	3.72	11	3.83	14	4.02	8
5. ความอดทน	4.45	5	4.56	5.5	4.40	4
6. ความรักในวีถีครอบครัว *	4.73	1	5.36	1	5.63	1
7. เกียรติยศ	3.32	12	4.46	7	3.03	14
8. อาชีวะรับราชการ	4.16	9	4.23	9	3.56	13
9. มนุษยสัมพันธ์	4.32	6	4.56	5.5	4.38	5
10. ความยุติธรรม	4.30	7	3.90	12.5	3.78	10
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ *	3.01	15	3.30	15	2.90	15
12. ความเชื่อฟังพ่อแม่	3.17	14	4.00	11	3.75	11.5
13. ความซื่อสัตย์	4.58	4	4.76	3	4.92	3
14. ความเชื่อในวิชาการวิทยาศาสตร์	4.20	8	4.33	8	4.22	7
15. ความกตัญญู	4.64	2	5.10	2	5.06	2
16. การแต่งกาย	3.19	13	4.20	10	3.75	11.5

* กำนนิยมที่มีอันดับเท่ากัน

จากตาราง 7 จะเห็นได้ว่า นักเรียนหญิงทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ต่างให้ความสำคัญด้านความรักในวีถีครอบครัว เป็นอันดับ 1 และให้ความสำคัญด้านความกตัญญู เป็นอันดับ 2 เหมือนกันอีก ส่วนการนียม

อันดับ 3 และ 4 ต่างกันเล็กน้อย คือ นักเรียนหญิงเกษตรกรรม และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ต่างเลือกให้นิยมทางด้านความซื่อสัตย์ เป็นอันดับที่ 3 ส่วนนักเรียนหญิงฝึกหัดครูให้นิยมทางด้านบริการสังคม เป็นอันดับ 3 ส่วนคำนิยมอันดับ 4 นั้นต่างกัน คือ นักเรียนหญิงฝึกหัดครูให้นิยมด้าน ความซื่อสัตย์ นักเรียนหญิงเกษตรกรรม ให้นิยมด้านการเงิน และนักเรียนหญิงมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้นิยมด้านความอดทน เป็นอันดับ 4

และทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ให้นิยมด้านระบบอาวุโสเป็นอันดับสุดท้าย และคำนิยมด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเป็นอันดับรองสุดท้าย เพิ่มขึ้นทั้งสามแห่ง

ตาราง 8 เปรียบเทียบอันดับคำนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนหญิงฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ

	ฝก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.82	16	4.73	41.5	4.31	29
2. ระบบอาวุโส	2.19	2	2.00	1	2.38	3
3. การบริการสังคม	4.60	39	3.90	18.5	3.98	20
4. ความเป็นผู้นำ	3.72	12	3.83	17	4.02	22
5. ความอดทน	4.45	34	4.56	36.5	4.40	33
6. ความรักในชาติครอบครัว	4.73	41.5	5.36	47	5.63	48
7. เกียรติยศ	3.32	10	4.46	35	3.03	6
8. อาชีพรับราชการ	4.16	23	4.23	27	3.56	11
9. มนุษยสัมพันธ์	4.32	30	4.56	36.5	4.38	32
10. ความยุติธรรม	4.30	28	3.90	18.5	3.78	15
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.01	5	3.30	9	2.90	4
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.17	7	4.00	21	3.75	13.5

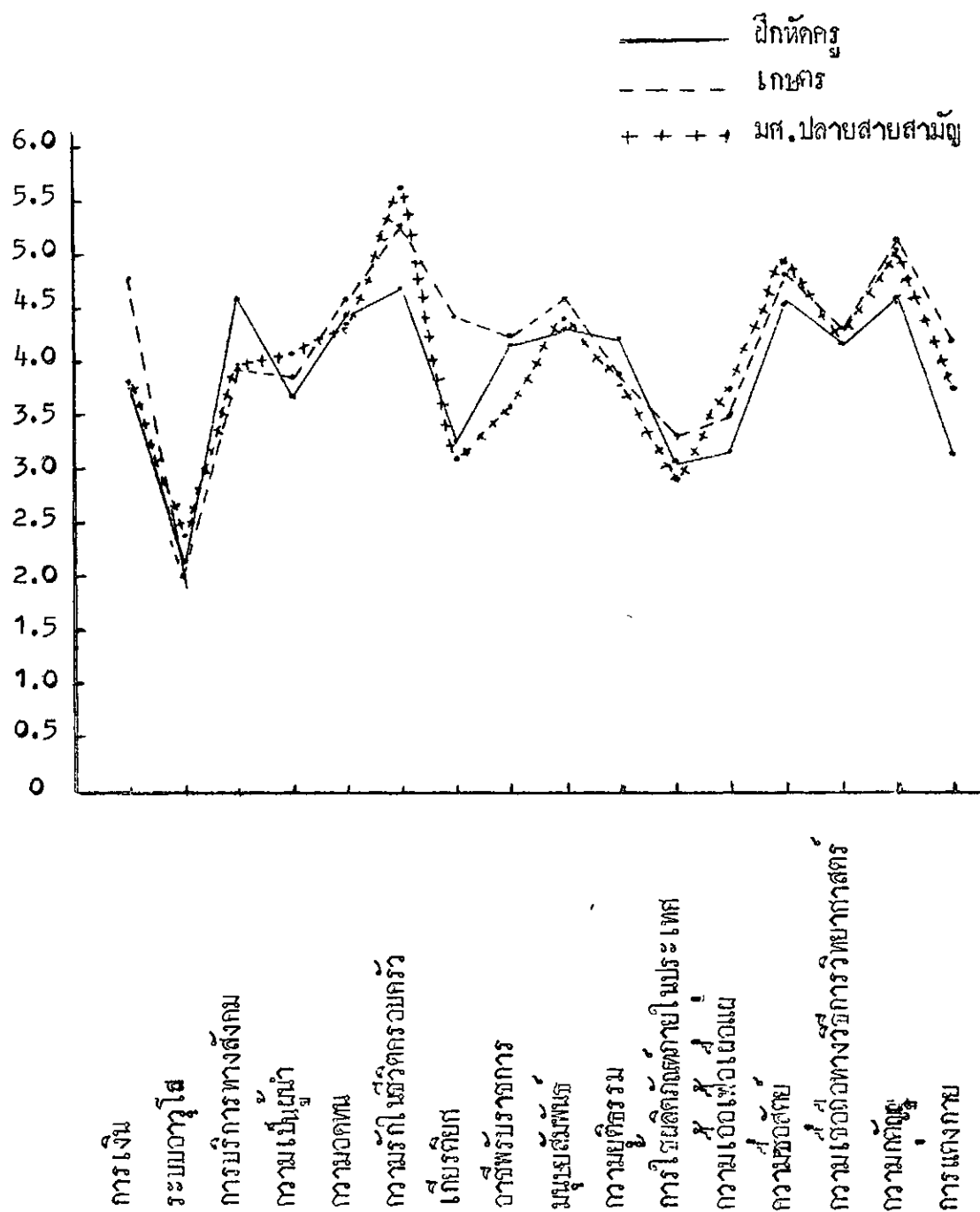
ตาราง 8 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
13. ความซื่อสัตย์	4.58	38	4.76	43	4.92	44
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.20	24.5	4.33	31	4.22	26
15. ความกตัญญู	4.64	40	5.10	46	5.06	45
16. การออกกำลังกาย	3.19	8	4.20	24.5	3.75	13.5

$$df = 2, H = 1.7381$$

จากตาราง 8 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียนหญิงทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนั้น ไม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนหญิงที่เรียนวิชาชีพต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันดับของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันดับของมวลหมู่ประชากร เดียวกัน

เพื่อแสดงให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนหญิงทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอเสนอภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมไว้ดังปรากฏในภาพ 3

ภาพ 3 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันสัมพันธ์กันของนักเรียนหญิงปัจจัยหลัก เกียรตินิยม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

ตอนที่ 4 การเลือกค่านิยมเมื่อจำแนกตามระดับอายุ

ตาราง 9 จำนวนนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่โชกโกบะ จำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	จำนวนนักเรียน		
	ผก.	กบ.	มศ.
15 - 16 ปี	6	5	10
17 - 18 ปี	95	54	95
19 - 20 ปี	48	93	45

จากตาราง 9 จะเห็นได้ว่า กลุ่มนักเรียนอายุ 15 - 16 ปี มีจำนวนน้อยในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มอายุ 17 - 18 ปี กับกลุ่มอายุ 19 - 20 ปี ดังตาราง 10, 11, 12 และ 13

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี

	ผก.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.66	10	4.62	5	4.51	4
2. ระบบอาวุโส	2.38	16	2.59	16	2.42	16
3. การบริการสังคม	4.31	7	4.38	6	4.09	6
4. ความเป็นผู้นำ	3.56	11	3.59	10	4.05	8
5. ความอดทน	4.54	4	4.12	7	4.06	7
6. ความรักในวิถีชีวิตกรรณกรวั	5.05	1	5.33	1	5.33	1

ตาราง 10 (ต่อ)

	ผศ.		มว.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R'
7. เกียรติยศ	3.14	14.5	3.55	11	2.72	15
8. อาชีพรับราชการ	4.53	5	3.20	14	3.18	14
9. มนุษยสัมพันธ์	4.50	6	4.74	4	4.37	5
10. ความยุติธรรม	4.13	8	3.62	9	3.90	11
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.14	14.5	2.79	15	4.04	9
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.51	12	3.50	12	3.68	13
13. ความซื่อสัตย์ *	4.72	3	4.81	3	4.71	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	9	3.90	8	3.92	10
15. ความกตัญญู "	4.79	2	4.88	2	5.15	2
16. การแต่งกาย	3.22	13	3.48	13	3.75	12

* ค่านิยมที่สอดคล้องเท่ากัน

จากตาราง 10 นี้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีอายุ 17 - 18 ปี ทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ต่างก็ให้ความสำคัญความรักในวิถีครอบครัวเป็นอันดับ 1 และให้ความสำคัญด้านความกตัญญู เป็นอันดับ 2 และให้ความสำคัญด้านความซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 3 เท่ากัน ส่วนค่านิยมอันดับ 4 นั้น นักเรียนทั้งสามกลุ่มนี้ให้ความสำคัญต่างกัน คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญด้านความออกพบนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญด้านการเงิน เป็นอันดับ 4 และทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ต่างก็ให้ความสำคัญในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้าย.

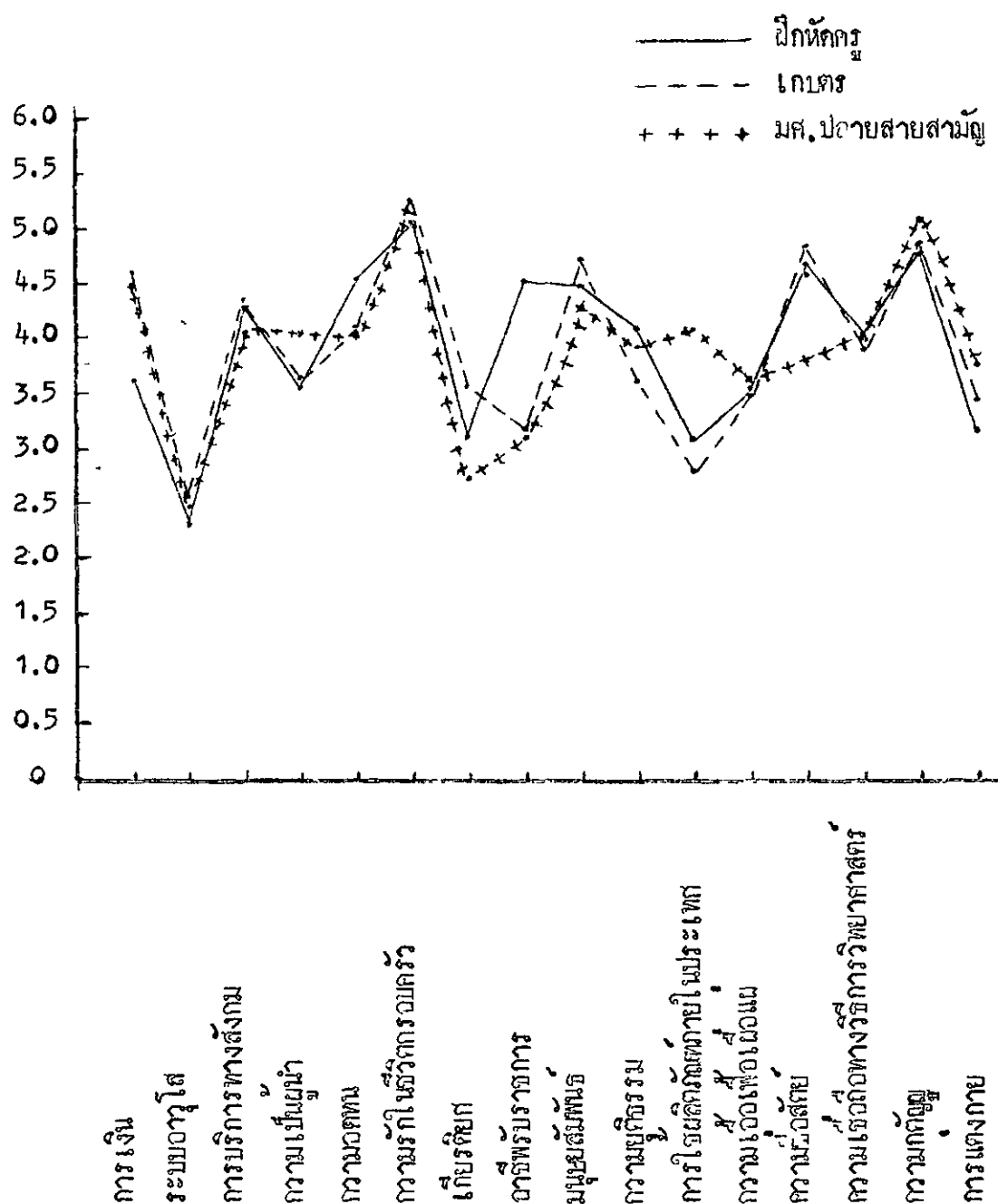
ตาราง 11 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
 ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษา
 ตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.66	18	4.62	38	4.51	35
2. ระบบอาวุธโส	2.38	1	2.59	3	2.42	2
3. การบริการสังคม	4.31	31	4.38	33	4.09	28
4. ความเป็นผู้นำ	3.56	15	3.59	16	4.05	26
5. ความอดทน	4.54	37	4.12	29	4.06	27
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.05	45	5.33	47.5	5.33	47.5
7. เกียรติยศ	3.14	6.5	3.55	14	2.72	4
8. อาชีพรับราชการ	4.53	36	3.20	9	3.18	8
9. มนุษยสัมพันธ์	4.50	34	4.74	41	4.37	32
10. ความยุติธรรม	4.13	30	3.62	17	3.90	21.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.14	6.5	2.79	5	4.04	25
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.51	13	3.50	12	3.68	19
13. ความซื่อสัตย์	4.72	40	4.81	43	4.71	39
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	24	3.90	21.5	3.92	23
15. ความกตัญญู	4.79	42	4.88	44	5.15	46
16. การออกกำลังกาย	3.22	10	3.48	11	3.75	20

$$df = 2, \quad H = 0.0618$$

จากตาราง 11 กว H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี ให้ค่านิยมไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีระดับอายุเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันคัมที่ของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ มาจากอันคัมที่ของมวลหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อแสดงให้เห็นการเลือกอันคัมที่ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันคัมที่ค่านิยมไว้ดังปรากฏในภาพ 4

ภาพ 4 เสนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 17 - 18 ปี

ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ยและอันดับการนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เภตรกรรม
และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 19 - 20 ปี

	ผค.		กษ		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.10	9	5.02	2	4.20	4.5
2. ระบบอาวุโส	2.50	15	2.34	16	2.32	16
3. การบริการสังคม	4.73	3	4.36	6	4.10	7.5
4. ความเป็นผู้นำ	3.84	11	3.12	13	4.20	4.5
5. ความอดทน	4.50	5	4.11	7	3.92	9
6. ความรักในวีรกรรมกรร	5.21	1	5.03	1	4.22	3
7. เกียรติยศ	3.21	13	3.01	14	3.17	12
8. อาชีพรับราชการ	4.18	8	3.56	9	3.70	10
9. มนุษย์สัมพันธ์	4.55	4	4.81	3.5	4.40	2
10. ความยุติธรรม	4.34	7	3.82	8	3.62	11
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	2.94	14	2.76	15	3.05	14
12. ความเชื่อเพื่อพ่อแม่	3.39	12	3.47	11	4.10	7.5
13. ความซื่อสัตย์	4.89	2	4.68	5	4.15	6
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.97	10	3.50	10	2.57	15
15. ความกตัญญู	4.47	6	4.81	3.5	4.65	1
16. การแต่งกาย	2.36	16	3.25	12	3.12	13

จากตาราง 12 จะเห็นว่า นักเรียนฝึกหัดครู และเภตรกรรม ให้ค่านิยมในด้านความรัก
ในวีรกรรมกรร เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ค่านิยมในด้าน
ความกตัญญู เป็นอันดับ 1 นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมทางด้านความซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 2

นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญด้านการเงิน เป็นอันดับ 2 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ให้ความสำคัญ มนุษยสัมพันธ์ เป็นอันดับ 2 ส่วนอันดับ 3 นั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้าน บริการสังคม นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญ มนุษยสัมพันธ์ และ ความกตัญญู ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 3 ส่วนด้านอื่นกับสุดท้ายนั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญด้านการแต่งกาย ในขณะที่นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้าน ระบบอาวุธโส เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนอันดับรองสุดท้ายนั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญ ระบบอาวุธโส นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์ เป็นอันดับรองสุดท้าย.

ตาราง 13 เปรียบเทียบอันดับความนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ที่อายุ 19 - 20 ปี

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.10	26	5.02	46	4.20	31.5
2. ระบบอาวุธโส	2.50	4	2.34	2	2.32	1
3. การบริการสังคม	4.73	42	4.36	34	4.10	26
4. ความเป็นผู้ใหญ่	3.84	22	3.12	10.5	4.20	31.5
5. ความอดทน	4.50	38	4.11	28	3.92	23
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.21	48	5.03	47	4.22	33
7. เกียรติยศ	3.21	13	3.01	8	3.17	12
8. อาชีพรับราชการ	4.18	30	3.56	18	3.70	20
9. มนุษยสัมพันธ์	4.55	39	4.81	43.5	4.40	36
10. ความยุติธรรม	4.38	35	3.82	21	3.62	19

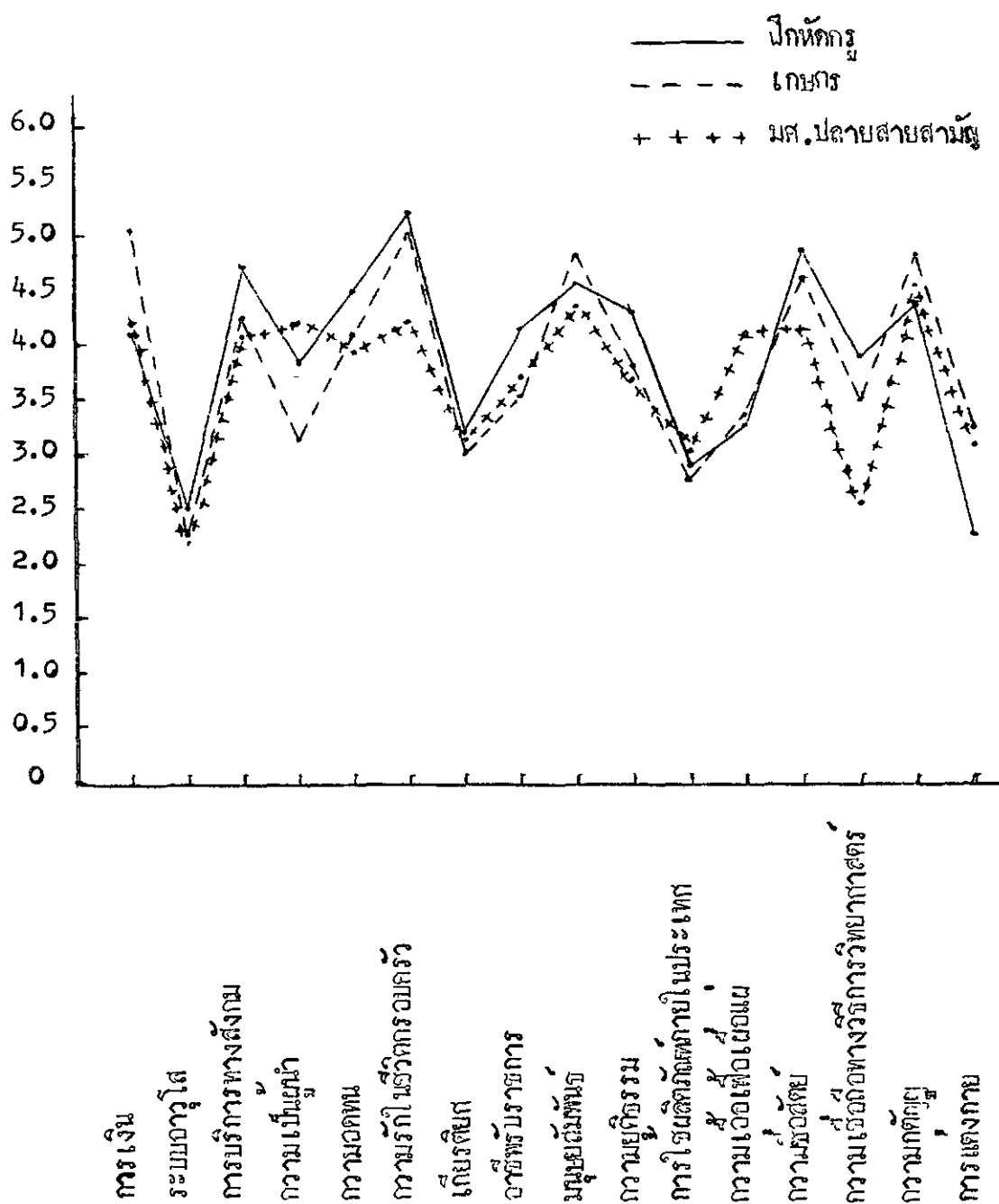
ตาราง 13 (ต่อ)

	ผก.		กบ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	2.94	7	2.76	6	3.05	9
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.39	15	3.47	16	4.10	26
13. ความซื่อสัตย์	4.89	45	4.68	41	4.15	29
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.97	24	3.50	17	2.57	5
15. ความกตัญญู	4.47	37	4.81	43.5	4.65	40
16. การออกกำลังกาย	2.36	3	3.25	14	3.12	10.5

$$df = 2, \quad \eta^2 = 2.0475$$

จากตาราง 13 ถ้า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน ปีกัดกรู เกษตรกรรม และมีชัยศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 19 - 20 ปี นั้น ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษารังนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีระดับอายุใกล้เคียงกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันดับของการเลือกค่านิยมของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว มาจากอันดับที่ของประชากรเดียวกัน

เพื่อแสดงให้เห็นการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มเหล่านี้ให้ชัดเจน จึงได้เสนอแผนภาพ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมไว้ดังปรากฏในภาพ 5

ภาพ 5 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมของนักเรียนปีกหัตถกรู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีอายุ 19 - 20 ปี

ตอนที่ 5 การเลือกถำนิยมของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา

การเปรียบเทียบการเลือกถำนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ โดยจำแนกตามอาชีพของบิดามารดา นั้น จะได้เสนอตามลักษณะ
อาชีพของบิดามารดา ดังตารางข้างล่างนี้

ตาราง 14 จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับถำนิยม จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา

ลักษณะอาชีพ	จำนวนนักเรียน		
	ผด.	ภษ.	มท.
<u>อาชีพของบิดา</u>			
เกษตรกรรม	66	67	44
รับราชการ	37	35	45
ค้าขาย	16	21	42
อื่น ๆ (นอกจากอาชีพทั้งกลวข้างบน)	24	21	15
<u>อาชีพของมารดา</u>			
เกษตรกรรม	71	59	40
รับราชการ	10	7	10
ค้าขาย	33	40	56
อื่น ๆ (นอกจากอาชีพทั้งกลวข้างบน)	30	42	29

ตาราง 15 คะแนนเฉลี่ยและอันดับการนิยมของนักเรียนฝึกหัดครูเกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้อาชีพเกษตรกรรม

	ฟก.		กบ.		มก.	
	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	R	$\bar{Y}$	R
1. การเงิน	3.69	10	3.13	12.5	3.81	11
2. ระบบอาวุธไฟ	2.48	16	2.55	16	2.18	16
3. การบริการสังคม	4.43	5	4.71	2	3.34	14
4. ความเป็นผู้นำ	3.37	12	3.97	7	4.02	9
5. ความอดทน	4.68	4	3.14	11	4.15	8
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.13	1	4.83	1	4.34	4
7. เกียรติยศ	3.22	14	3.13	12.5	2.86	15
8. อาชีพรับราชการ	4.17	8	3.67	8	3.72	12
9. มนุษยสัมพันธ์	4.33	6	4.49	4	4.36	3
10. ความยุติธรรม	4.25	7	4.04	6	4.22	5.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.31	13	2.67	15	4.22	5.5
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.42	11	3.35	9	3.90	10
13. ความซื่อสัตย์	4.95	2	4.67	3	5.18	1
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	9	3.01	14	4.18	7
15. ความกตัญญู	4.77	3	4.35	5	5.06	2
16. การแต่งกาย	3.09	15	3.22	10	3.43	13

* การนิยมที่เหมือนกัน

จากตาราง 15 จะเห็นว่า นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญในด้านการรักในชีวิตรอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านการซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 1 การให้ความสำคัญกับสองนั้น แตกต่างกันอย่างออกไปทั้งสามกลุ่ม คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้านการซื่อสัตย์ นักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญในด้านการบริการสังคม ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านการกตัญญู ส่วนค่ามัธยฐาน 3 นั้น ก็แตกต่างกันออกไปดังนี้ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้านการกตัญญู นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในด้านการซื่อสัตย์ ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสำคัญในด้านการมนุษยสัมพันธ์ เป็นอันดับ 3

ส่วนค่ามัธยฐานสุดท้ายนั้น ทั้งสามแห่งให้เหมือนกัน คือ ค่ามัธยฐานในระบบอาวุโส

ตาราง 16 เปรียบเทียบอันดับค่ามัธยฐานและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความสำคัญเกษตรกรรม

	ฝ.ค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	
1. การเงิน	3.69	20	3.13	8.5	3.81	22
2. ระบบอาวุโส	2.48	2	2.55	3	2.18	1
3. การบริการสังคม	4.43	38	4.71	42	3.34	14
4. ความเป็นผู้นำ	3.37	16	3.97	24	4.02	25
5. ความอดทน	4.68	41	3.14	10	4.15	28
6. ความรักในชีวิตรอบครัว	5.13	47	4.83	44	4.34	35
7. เกียรติยศ	3.22	11.5	3.13	8.5	2.86	5
8. อาชีพรับราชการ	4.17	29	3.67	19	3.72	21
9. มนุษยสัมพันธ์	4.33	34	4.49	39	4.36	37

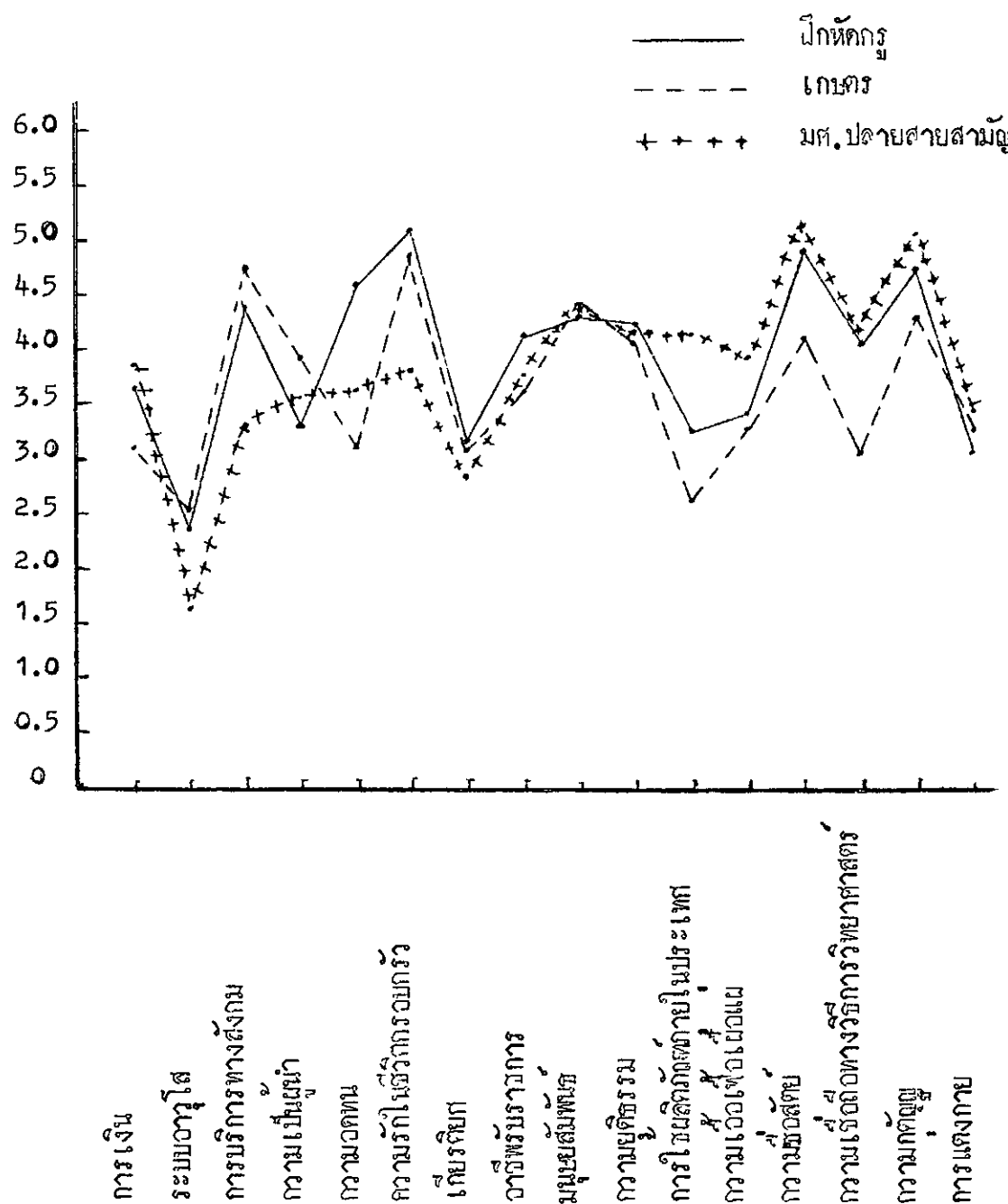
ตาราง 16 (ต่อ)

	ฝก.		กบ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	4.25	33	4.04	27	4.22	31.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.31	13	2.67	4	4.22	31.5
12. ความเชื่อเพื่อพ่อแม่	3.42	17	3.35	15	3.90	23
13. ความซื่อสัตย์	4.95	45	4.67	40	5.18	48
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	26	3.01	6	4.18	30
15. ความกตัญญู	4.77	43	4.35	36	5.06	46
16. การแต่งกาย	3.09	7	3.22	11.5	3.43	18

$$df = 2, H = 1.5604$$

จากตาราง 14 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความเชื่อเพื่อกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า นักเรียนที่มีความเชื่อเพื่อกิจกรรม ประเภทเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง นามะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันคัมภ์ของการให้ค่านิยม ของนักเรียนในสามกลุ่มตัวอย่างนี้ มาจากอันคัมภ์ของมวลหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อแสดงให้เห็นการให้ค่านิยมของนักเรียนที่มีความเชื่อเพื่อกิจกรรมชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอเสนอภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ดังภาพ 6

ภาพ 6 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับการนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความอาชีพเกษตรกรรม.

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและอันดับการนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความจำเป็นราชการ

	ฟค.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.02	9	4.65	4.5	4.62	4
2. ระบบอาวุโส	2.02	16	2.57	16	2.73	16
3. การบริการสังคม	4.51	4.5	4.00	8.5	3.88	8
4. ความเป็นผู้นำ	3.91	10	3.51	11	3.08	12.5
5. ความอดทน	4.32	8	4.65	4.5	4.04	7
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.00	1	5.08	2	5.35	1
7. เกียรติยศ	3.74	13	3.22	14	3.08	12.5
8. อาชีพรับราชการ	4.40	6.5	3.42	12	3.64	10
9. มนุษยสัมพันธ์	4.51	4.5	4.97	3	4.42	5
10. ความยุติธรรม	4.59	3	3.40	13	3.77	9
11. การไว้วางใจกันภายในประเทศ*	3.27	15	3.05	15	2.88	15
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.79	12	3.60	10	2.93	14
13. ความซื่อสัตย์	4.64	2	4.54	6.5	4.66	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.83	11	4.00	8.5	4.24	6
15. ความกตัญญู	4.40	6.5	5.11	1	4.86	2
16. การแต่งกาย	3.43	14	4.54	6.5	3.57	11

* คำนิยมทั้งอันดับเท่ากัน

จากตาราง 17 แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
ให้คำนิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนเกษตรกรรม ให้คำนิยมในด้าน

ความยุติธรรม เป็นอันดับ 3 ส่วนการให้ทานนิยมอันดับ 2 แตกต่างออกไปตามกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ทานนิยมค่า ความซื่อสัตย์ นักเรียนเกษตรกรรม ให้ทานนิยมค่าความรักในชีวิตครอบครัว ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ทานนิยมค่าความกตัญญู และการให้ทานนิยมอันดับ 3 ก็แตกต่างกันไป คือ นักเรียนฝึกหัดครู ให้ทานนิยมในค่าความยุติธรรม นักเรียนเกษตรกรรม ให้ทานนิยมค่า มนุษยสัมพันธ์ ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ให้ทานนิยมค่า ความซื่อสัตย์

ทั้งนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่างก็ให้ทานนิยมในระบบอาวุโสเป็นอันดับสุดท้าย และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เป็นรองอันดับสุดท้าย

ตาราง 18 เปรียบเทียบอันดับการให้ทานและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ที่มีความอาชีพรับราชการ

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.02	26	4.65	40.5	4.62	38
2. ระบบอาวุโส	2.02	1	2.57	2	2.73	3
3. การบริการสังคม	4.51	33.5	4.00	24.5	3.84	22
4. ความเป็นผู้นำ	3.91	23	3.51	14	3.08	7.5
5. ความอดทน	4.32	29	4.65	40.5	4.04	27
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.00	45	5.08	46	5.35	48
7. เกียรติยศ	3.74	18	3.22	9	3.08	7.5
8. อาชีพรับราชการ	4.40	30.5	3.42	12	3.64	17
9. มนุษยสัมพันธ์	4.51	33.5	4.97	44	4.42	32

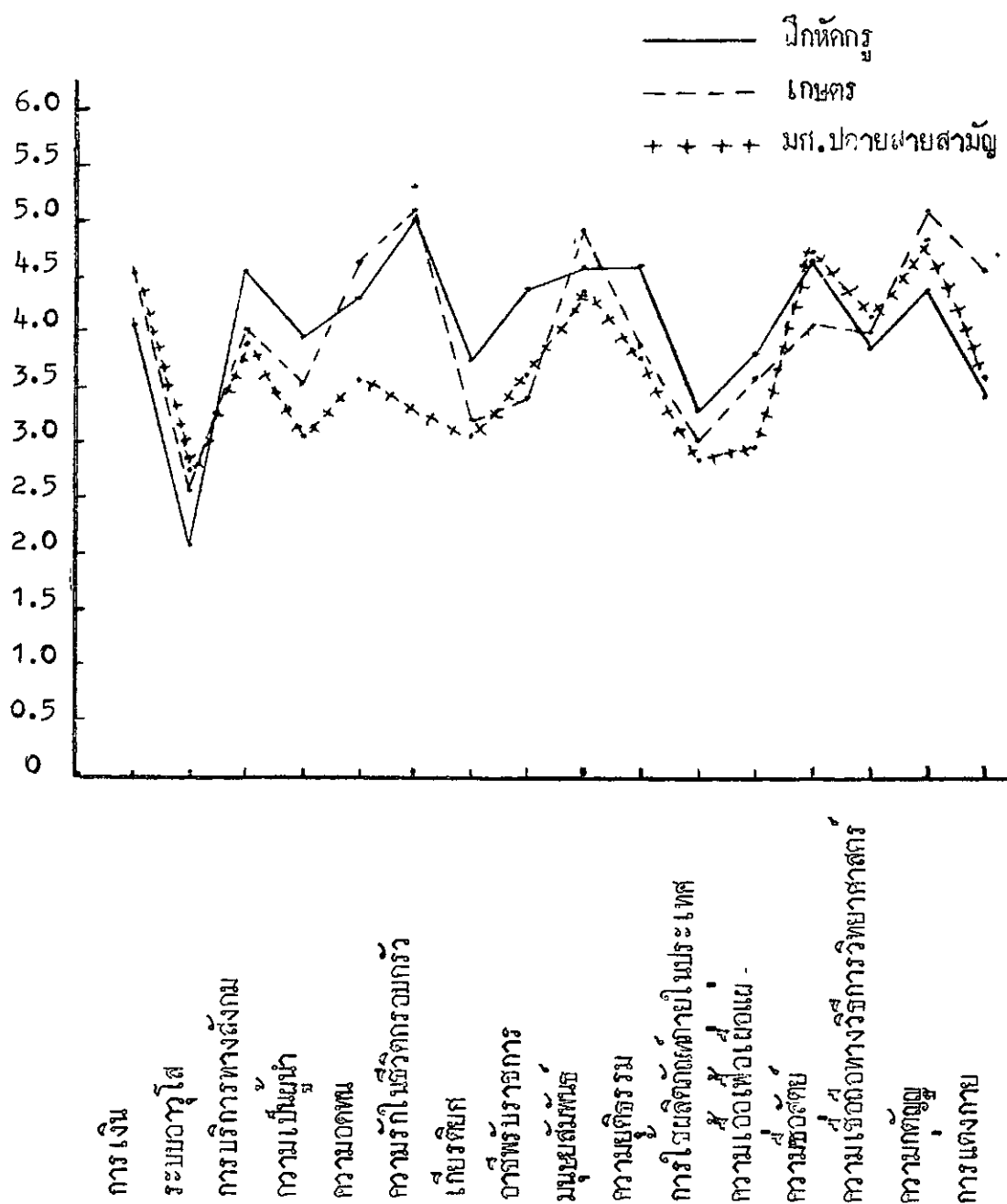
ตาราง 18 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มศ.	
	X	R	X	R	X	R
10. ความยุติธรรม	4.59	37	3.40	11	3.77	19
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.27	10	3.05	6	2.88	4
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.79	20	3.60	16	2.9	5
13. ความซื่อสัตย์	4.64	39	4.54	35.5	4.66	42
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.83	21	4.00	24.5	4.24	28
15. ความกตัญญู	4.40	33.5	5.11	47	4.86	43
16. การแต่งกาย	3.43	13	4.54	35.5	3.57	15

$$df = 2, H = 1.0813$$

จากตาราง 18 ค่า H ไม่นับสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีค่านิยมหรือบรรทัดฐานการไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้ในการศึกษารังนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีค่านิยมหรือประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันค้ำพิของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันค้ำพิของประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มเหล่านี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ ดังภาพ 7

ภาพ 7 แสดงความสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียน นักเกษตรกร และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ กับค่านิยมอาชีพรับราชการ.

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยและอันดับการให้นิยมนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความอาชีพค้าขาย

	กฟ.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.75	10.5	5.61	1	4.33	5
2. ระบบอาวุโส	3.06	13.5	2.09	16	2.23	16
3. การบริการสังคม	4.62	4	3.33	12.5	3.64	11
4. ความเป็นผู้นำ	3.75	10.5	4.04	7	3.73	9
5. ความอดทน	4.43	5	4.14	6	3.52	12
6. ความรักในวิถีครอบครัว	6.12	1	5.52	2	4.92	2
7. เกียรติยศ	3.06	13.5	3.33	12.5	2.76	15
8. อาชีพรับราชการ	4.12	8.5	3.66	9	3.45	13
9. มนุษยสัมพันธ์	4.87	3	4.90	4	4.57	4
10. ความยุติธรรม	4.12	8.5	2.80	14	3.02	14
11. การรับผิดชอบต่อหน้าที่ในประเภท	3.37	12	2.52	15	3.92	7
12. ความอดทนต่อความเครียด	2.81	16	3.71	8	3.73	9
13. ความซื่อสัตย์	5.00	2	4.23	5	4.59	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.18	7	3.57	10	4.00	6
15. ความกตัญญู	4.37	6	5.04	3	5.16	1
16. การแต่งกาย	2.93	15	3.52	11	3.73	9

จากตาราง 19. จะเห็นได้ว่า การให้คะแนนในอันดับ 1 แตกต่างกันไปตามกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนฝึกหัดครู ให้คะแนนในด้านความรักในวิถีครอบครัว นักเรียนเกษตรกรรม

ให้ค่านิยมในด้านการเงิน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ค่านิยมด้านความกตัญญู ส่วนการให้ค่านิยมในอันดับ 2 นั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมทางด้านความซื่อสัตย์ ในขณะที่นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ค่านิยมในด้านมนุษยสัมพันธ์ และการบริการสังคม ส่วนค่านิยมอันดับ 3 และ 4 ของนักเรียนเกษตรกรรม คือ ความกตัญญู และมนุษยสัมพันธ์ ส่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ความซื่อสัตย์ และมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้าย และรองสุดท้าย ของนักเรียนฝึกหัดครู คือ ความเชื่อเพื่อเพื่อน และการแต่งกาย ส่วนของนักเรียนเกษตรกรรม คือ ค่านิยมในด้านระบบอาวุธ และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้าย และรองสุดท้าย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ คือ ค่านิยมด้านระบบอาวุธ และเกียรติยศ ตามลำดับ

ตาราง 20 เปรียบเทียบอันดับค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความสำคัญทาง

	กฟ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.75	24.5	5.61	47	4.33	34
2. ระบบอาวุธ	3.06	9.5	2.09	1	2.23	2
3. การบริการสังคม	4.62	39	3.33	11.5	3.64	18
4. ความเป็นผู้นำ	3.75	24.5	4.04	28	3.73	22
5. ความอดทน	4.43	36	4.14	31	3.52	15.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	6.12	48	5.52	46	4.92	42
7. เกียรติยศ	3.06	9.5	3.33	11.5	2.76	4
8. อาชีพรับราชการ	4.12	29.5	3.66	19	3.45	14

ตาราง 20 (ต่อ)

	ผศ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
9. มนุษย์สัมพันธ์	4.87	4.00	4.90	41	4.57	37
10. ความยุติธรรม	4.12	29.5	2.80	5	3.02	8
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.37	13	2.52	3	3.92	26
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2.81	6	3.71	20	3.73	22
13. ความซื่อสัตย์	5.00	43	4.23	33	4.59	38
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.18	32	3.57	17	4.00	27
15. ความกตัญญู	4.37	35	5.04	44	5.16	45
16. การแต่งกาย	2.93	7	3.52	15.5	3.73	22

$$df = 2, H = 0.5546$$

จากตาราง 20 ถ้า H ไม่นับสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน ปีกหักกรู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดามีอาชีพค้าขาย ไม่แตกต่างกัน ข้อสรุปได้จากการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า นักเรียนที่มีบิดามีอาชีพประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันดับที่ของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มาจากอันดับที่ของประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงให้เห็นคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ ดังภาพ 8

ตาราง 21 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความเชื่อฟัง

	กฟ.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.95	8	4.70	3	4.00	10
2. ระบบอาวุโส	2.62	16	3.09	15	2.20	16
3. การบริการสังคม	3.91	4.57	5	5	4.13	9
4. ความเป็นผู้นำ	4.21	7	3.80	9.5	4.40	6
5. ความอดทน	4.79	3	4.23	7	4.20	7.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.62	1	4.47	6	5.06	2
7. เกียรติยศ	3.29	13	4.00	8	2.86	14
8. อาชีพรับราชการ	4.29	6	3.14	13	3.06	13
9. มนุษยสัมพันธ์	4.71	4.5	4.85	2	4.80	4.5
10. ความยุติธรรม	3.79	10	3.28	11	3.86	11
11. การใช้เวลาว่างอย่างมีประสิทธิภาพ	3.00	14	3.04	16	2.60	15
12. ความเชื่อฟังพ่อแม่	3.41	12	3.14	13	4.80	4.5
13. ความซื่อสัตย์	4.71	4.5	5.04	1	4.93	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.75	11	3.80	9.5	4.20	7.5
15. ความกตัญญู	4.83	2	4.66	4	5.20	1
16. การแต่งกาย	2.95	15	3.14	13	3.80	12

จากตาราง 21 จะเห็นว่า การให้อันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครูในระดับ 1, 2, 3 และ 4 คือ ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู ความอดทน และ

มอบสัมพันธ์ กับความซื่อสัตย์ ซึ่งสองประการหลังนี้ มีอันสัมพันธ์กันในกลุ่มนี้เท่ากัน ส่วนนักเรียน เกษตรกรรม ให้การนิยามในอันดับ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ คือ การนิยามด้านความซื่อสัตย์ มอบสัมพันธ์ การเงิน และความกตัญญู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้การนิยาม ด้าน ความกตัญญู ความรักในชีวิตครอบครัว ความซื่อสัตย์ และมอบสัมพันธ์ กับความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เป็นอันดับ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ส่วนการนิยามอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย ของนักเรียนฝึกหัดครู คือ การนิยามในด้านระบบ อารุโธ และ การแต่งกาย นักเรียนเกษตรกรรมให้การนิยามในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ และระบบอารุโธ เป็นการนิยามอันดับสุดท้ายและรองสุดท้ายตามลำดับ ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลายสายสามัญ ให้การนิยามในด้านระบบอารุโธ และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เป็นอันดับ สุดท้ายและรองสุดท้าย ตามลำดับ

ตาราง 22 เปรียบเทียบอันดับการนิยามและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอน ปลายสายสามัญ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน

	ผด.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.95	23	4.70	36	4.00	24.5
2. ระบบอารุโธ	2.62	3	3.09	9	2.20	1
3. การบริการสังคม	3.91	22	4.57	34	4.13	26
4. ความเป็นผู้นำ	4.21	29	3.80	19	4.40	32
5. ความอดทน	4.79	39	4.23	30	4.20	27.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.62	48	4.47	33	5.06	46
7. เกียรติยศ	3.29	14	4.00	24.5	2.86	4
8. อาชีพรับราชการ	4.29	31	3.14	11	3.06	8

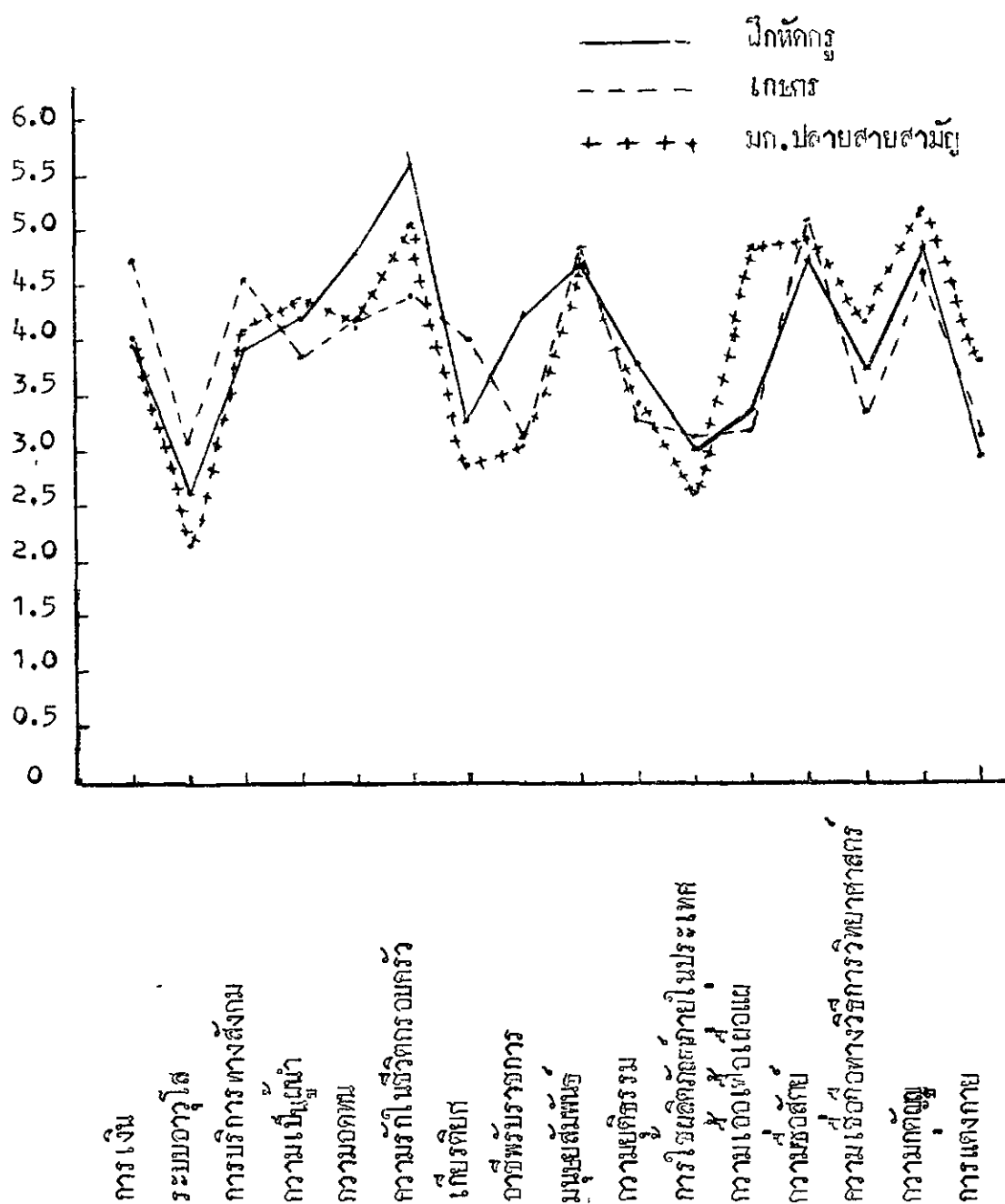
ตาราง 22 (ต่อ)

	กฟ.		กข.		มศ.	
	X	R	X	R	X	R
9. มนุษยสัมพันธ์	4.71	37.5	4.85	43	4.80	40.5
10. ความยุติธรรม	3.79	17	3.28	13	3.86	21
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.00	6	3.04	7	2.60	2
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.41	15	3.14	11	4.80	40.5
13. ความซื่อสัตย์	4.71	37.5	5.04	45	4.93	44
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.75	16	3.80	19	4.20	27.5
15. ความกตัญญู	4.83	42	4.66	35	5.20	47
16. การแต่งกาย	2.95	5	3.14	11	3.80	19

$$df = 2, H = 0.1670$$

จากตาราง 22 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้คำแนะนำของนักเรียน
ฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้พื้นฐาน (นอกไป
จากอาชีพ เกษตรกรรม, รับราชการ และค้าขาย) ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้
จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานประเภทเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง
น่าจะมีคำแนะนำแตกต่างกัน นั่นคือ อันที่จริงของการให้คำแนะนำของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้
มาวาก่อนอันดับของประชากร เดียวกัน

เพื่อให้เห็นการเลือกอันดับคำแนะนำของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอ
แผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยคำแนะนำของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 9

ภาพ 9 เส้นภาพแสดงอันดับการนิยมของนักเรียนเอก นักเรียนเอกธรรมดา และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 23 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้อาชีพเกษตรกรรม

	ผก.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.92	10	4.45	5	4.37	4
2. ระบบอาวุธ	2.21	16	2.64	16	2.12	16
3. การบริการสังคม	4.59	5	2.89	12	4.22	7
4. ความเป็นผู้นำ	3.71	11	3.64	9	4.25	5.5
5. ความอดทน	4.60	4	3.71	8	4.20	8
6. ความรักในวิถีชีวิตครอบครัว	4.95	2	4.64	4	4.90	2
7. เกียรติยศ	3.15	15	4.85	2	4.07	9
8. อาชีพรับราชการ	4.23	8	2.77	14	2.85	15
9. มนุษยสัมพันธ์	4.43	6	4.81	3	4.05	10
10. ความยุติธรรม	4.33	7	3.76	7	3.90	11
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.29	14	2.76	15	3.27	13
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.53	12.5	3.29	10	3.75	12
13. ความซื่อสัตย์	4.97	1	2.94	11	5.20	1
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.04	9	3.79	6	4.25	5.5
15. ความกตัญญู	4.73	3	5.10	1	4.77	3
16. การแต่งกาย	3.53	12.5	2.88	13	3.15	14

* ถ้ามีอันดับเท่ากัน

จากตาราง 23 จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนเกษตรกรรม ให้ค่านิยมในด้าน

ความกตัญญู เป็นอันดับ 1 และในการให้ทานนิยมอันดับ 2 นั้น ทั้งนักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ต่างก็ให้ทานนิยมในด้านความรักในวิถีครอบครัว ซึ่งนักเรียนเกษตรกรรม ให้ทานนิยมในด้านเกียรติยศ เป็นอันดับ 2 ส่วนการให้ทานนิยมอันดับ 3, 4 นั้นแตกต่างกันไป คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ทานนิยมในด้านความกตัญญู และความอดทน นักเรียนเกษตรกรรมให้ทานนิยมในการบุญบารมี และความรักในวิถีครอบครัว เป็นอันดับ 3 และ 4 ตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ทานนิยมด้านความกตัญญู และการเงิน เป็นอันดับ 3 และ 4

และทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ต่างก็ให้ทานนิยมในด้านระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบอันดับทานนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม

	ผก.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.92	24	4.45	36	4.37	34
2. ระบบอาวุโส	2.21	2	2.64	3	2.12	1
3. การบริการสังคม	4.59	37	2.89	8	4.22	29
4. ความเป็นผู้นำ	3.71	18.5	3.64	17	4.25	31.5
5. ความอดทน	4.60	38	3.71	18.5	4.20	28
6. ความรักในวิถีครอบครัว	4.95	45	4.64	39	4.90	44
7. เกียรติยศ	3.15	10.5	4.85	43	4.07	27
8. อาชีพรับราชการ	4.23	30	2.77	5	2.85	6
9. บุญบารมี	4.43	35	4.81	42	4.05	26

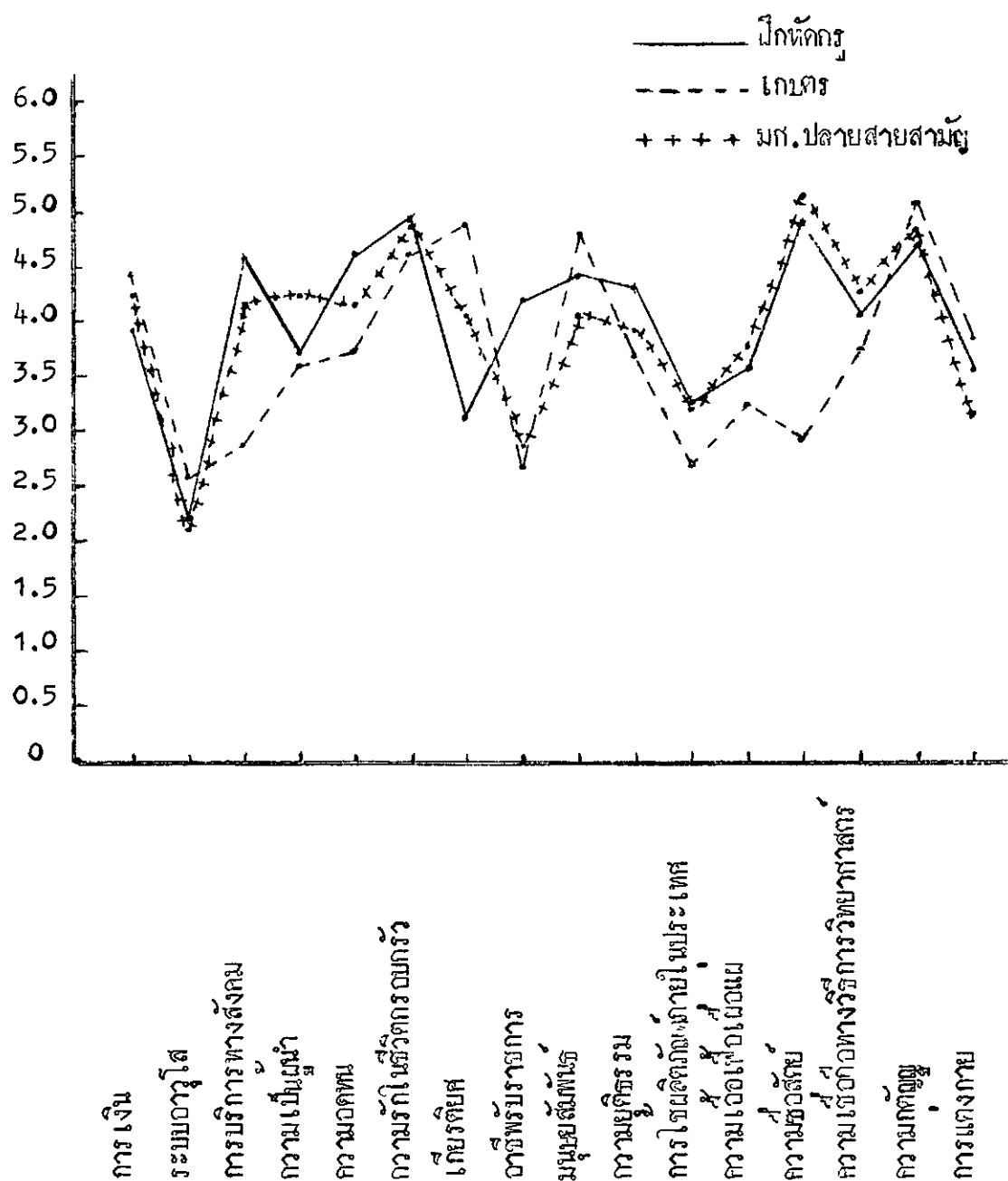
ตาราง 24 (ต่อ)

	ผ.ค.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	4.33	33	3.76	21	3.90	23
11. การใช้สิทธิภักดีภายในประเทศ	3.29	13.5	2.76	4	3.27	12
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.53	15.5	3.29	13.5	3.75	20
13. ความซื่อสัตย์	4.97	46	2.94	9	5.20	48
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.04	25	3.79	22	4.25	31.5
15. ความกตัญญู	4.73	40	5.10	47	4.77	41
16. การแต่งกาย	3.53	15.5	2.88	7	3.15	10.5

$$df = 2; H = 1.5953$$

จากตาราง 24 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารดาประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้ในการศึกษาครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มารดามีอาชีพประเภทเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันดับของการเลือกอันดับค่านิยมมาจากอันดับของหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างชัดเจน จึงเสนอรูปภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ ดังภาพ 10

ภาพ 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยอันสัมพันธ์กับกานนิยมของนักเรียนนักเรียน นักเรียน เกียรตร กรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความสัมพันธ์กับเกียรตร กรรม.

ตาราง 25 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มามีอาชีพรับราชการ

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.90	1	5.28	2	4.20	8.5
2. ระบบอาวุโส *	2.00	16	2.14	16	2.60	16
3. การบริการสังคม	4.40	5	4.57	6	3.70	12
4. ความเป็นผู้นำ	3.60	12	3.57	12	4.10	10
5. ความอดทน	3.80	9.5	4.57	6	4.50	5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	3.50	13	5.57	1	5.60	1.5
7. เกียรติยศ	3.80	9.5	3.85	10.5	5.60	1.5
8. อาชีพรับราชการ	3.30	14	4.85	4	3.50	13
9. มนุษยสัมพันธ์	3.90	8	5.14	3	5.10	3
10. ความยุติธรรม	3.70	11	2.57	15	4.30	6.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.20	15	3.00	14	2.80	15
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.80	2	4.28	9	3.40	14
13. ความซื่อสัตย์	4.30	6	4.42	8	4.30	6.5
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.50	4	3.14	13	3.80	11
15. ความกตัญญู	4.70	3	4.57	6	5.00	4
16. การออกกำลังกาย	4.10	7	3.85	10.5	4.20	8.5

* ค่านิยมที่เหมือนกัน

จากตาราง 25 จะเห็นว่านักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในค่าเงิน การเงิน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญู และความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์ เป็นอันดับ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

นักเรียนเกษตรกรรม ให้คำนึงในด้านความรักในชีวิตครอบครัว การเงิน มนุษย์สัมพันธ์ และอาชีพ
รับราชการ เป็นอันดับ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญ ให้คำนึงในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว เกียรติยศ มนุษย์สัมพันธ์ และความ
กตัญญู เป็นอันดับ 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ และคำนึงอันดับสุดท้ายที่นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม
ก็อาจเลือก คือ คำนึงในระบบอาวุโส.

ตาราง 26 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง
ระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายสามัญ ที่มารดาอาชีพรับราชการ

	ผศ.		กบ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	
1. การเงิน	4.90	41	5.28	45	4.20	25.5
2. ระบบอาวุโส	2.00	1	2.14	2	2.60	4
3. การบริการสังคม	4.40	31	4.57	36	3.70	15.5
4. ความเป็นผู้นำ	3.60	14	3.57	13	4.10	23.5
5. ความอดทน	3.80	18	4.57	36	4.50	33.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	3.50	11.5	5.57	48	5.60	47.5
7. เกียรติยศ	3.80	18	3.85	20.5	5.60	47.5
8. อาชีพรับราชการ	3.30	9	4.85	40	3.50	11.5
9. มนุษย์สัมพันธ์	3.90	22	5.14	44	5.10	43
10. ความยุติธรรม	3.70	15.5	2.57	3	4.30	29
11. การใช้อิทธิพลภายในประเทศ	3.20	8	3.00	6	2.80	5
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.80	39	4.28	27	3.40	10
13. ความซื่อสัตย์	4.30	29	4.42	32	4.30	29

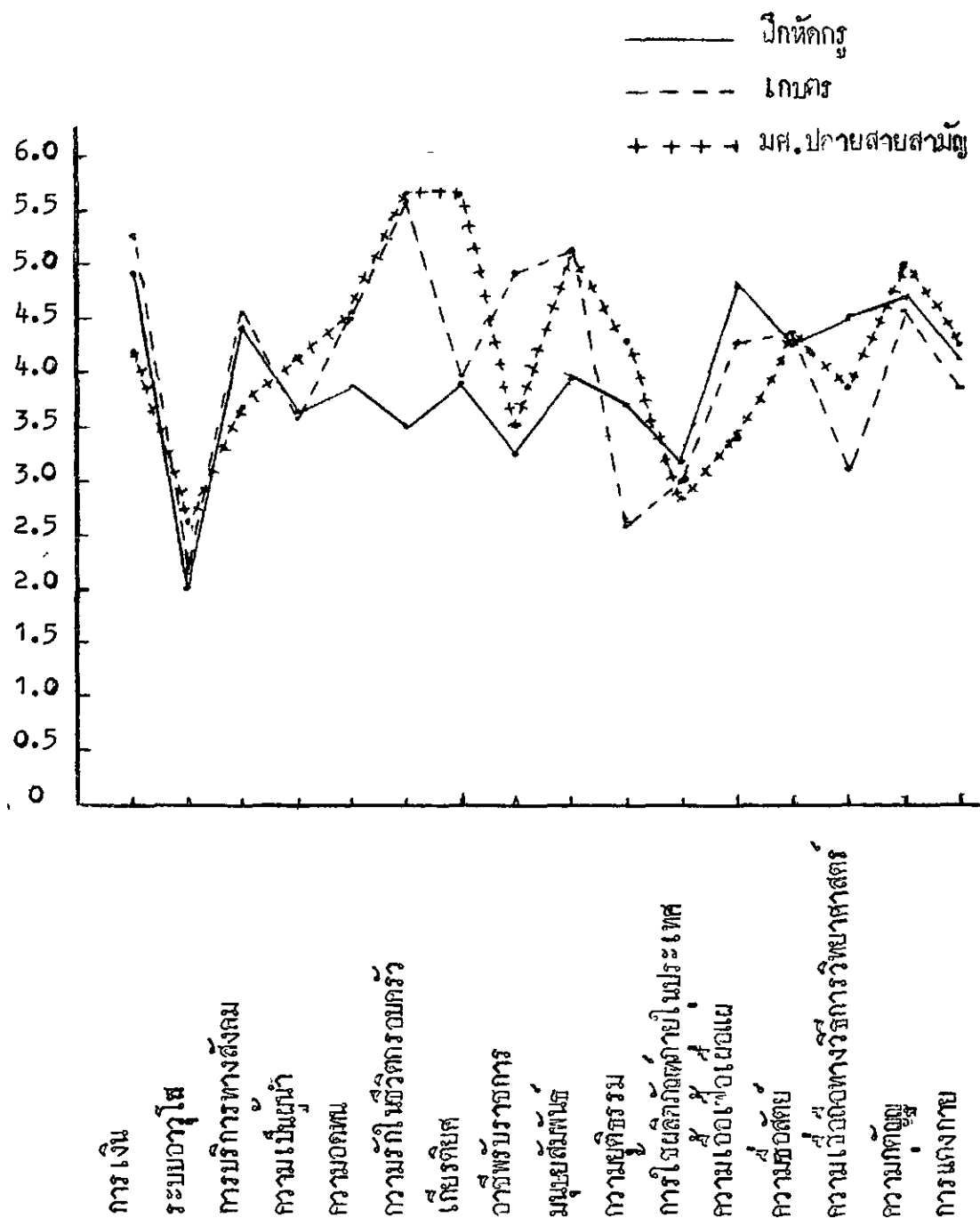
ตาราง 26 (ต่อ)

	ผศ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.50	33.5	3.14	7	3.80	18
15. ความกตัญญู	4.70	38	4.57	36	5.00	42
16. การออกกำลังกาย	4.10	23.5	3.85	20.5	4.20	25.5

$$df = 2, H = 1.2935$$

จากตาราง 26 ค่า H ไม่มีความสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน
ฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารดาที่มีอาชีพ
รับราชการ ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า
นักเรียนที่มารดาประกอบอาชีพประเภทเดียวกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จะเลือกค่านิยมต่างกัน
นั่นคือ อันดับของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ เป็นอันดับที่มาจากหมู่ประชากร
เดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มนี้ชัดเจนขึ้น จึงเสนอแผนภาพ
แสดงคะแนนเลือกค่านิยมของนักเรียนเหล่านั้นไว้ ดังภาพ 11

ภาพ 11 เสนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันค้ำกานนิยมของนักเรียนปึกหักครุ นักเรียน
โกนครกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ พิจารณาคำอธิบายโกนครกรรม.

ตาราง 27 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารคามีอาชีพค้าขาย

	ฝก.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.75	10	4.87	3	4.33	4
2. ระบบอาวุโส	2.78	15	2.57	16	2.33	16
3. การบริการสังคม	4.63	6	4.10	8	4.16	6
4. ความเป็นผู้นำ	3.33	12.5	4.35	7	4.10	7.5
5. ความอดทน	5.48	2	6.00	1	4.10	7.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.72	1	5.20	2	4.90	2
7. เกียรติยศ	3.24	14	3.12	13.5	2.92	14
8. อาชีพรับราชการ	4.03	8	3.52	10	3.41	12
9. มนุษยสัมพันธ์	4.75	5	4.77	5	4.59	3
10. ความยุติธรรม	4.39	7	3.45	11	4.09	9
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.33	12.5	2.85	15	2.85	15
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.48	11	3.27	12	3.98	10
13. ความซื่อสัตย์	4.87	3	4.37	6	3.05	13
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.81	9	3.80	9	4.26	5
15. ความกตัญญู	4.81	4	4.82	4	5.30	1
16. การแต่งกาย	2.60	16	3.12	13.5	3.73	11

จากตาราง 27 จะเห็นได้ว่าการให้ค่านิยมในอันดับ 1 นั้น แตกต่างกันไปตามกลุ่มตัวอย่าง
คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมในค่านิยม ความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 นักเรียนเกษตรกรรม

ให้นักนิยมนำความอดทน เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้นักนิยมนำความอดทน เป็นอันดับ 1 ส่วนความนิยมในอันดับ 2 นั้น นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้นักนิยมนำความรักในชีวิตครอบครัว ในขณะให้นักเรียนฝึกหัดครูให้นักนิยมนำความอดทน เป็นอันดับ 2 ส่วนการให้นักนิยมนำอันดับ 3 และ 4 นั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้นักนิยมนำความซื่อสัตย์ และความอดทน นักเรียนเกษตรกรรม ให้นักนิยมนำการเงิน และความอดทน เป็นอันดับ 3 และ 4 ตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้นักนิยมนำความซื่อสัตย์ และการเงิน เป็นอันดับ 3 และ 4 ส่วนความนิยมในอันดับสุดท้ายและรองสุดท้ายเป็นดังนี้ นักเรียนฝึกหัดครูให้นักนิยมนำความอดทน และการเงิน นักเรียนเกษตรกรรม ให้นักนิยมนำระบบอาวุธ และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เป็นอันดับสุดท้าย และรองสุดท้าย ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ นั้น ให้นักนิยมนำอันดับสุดท้าย และรองสุดท้าย เหมือนกับนักเรียนเกษตรกรรม

- ตาราง 28 เปรียบเทียบอันดับความนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความสำคัญทางสถิติ

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.75	20	4.87	42.5	4.33	31
2. ระบบอาวุธ	2.78	4	2.57	2	2.33	1
3. การบริการสังคม	4.63	37	4.10	27	4.16	29
4. ความเป็นผู้นำ	3.33	13.5	4.35	32	4.10	27
5. ความอดทน	5.48	46	6.00	48	4.10	27
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.72	47	5.20	45	4.96	44
7. เกียรติยศ	3.24	11	3.12	9.5	2.92	7

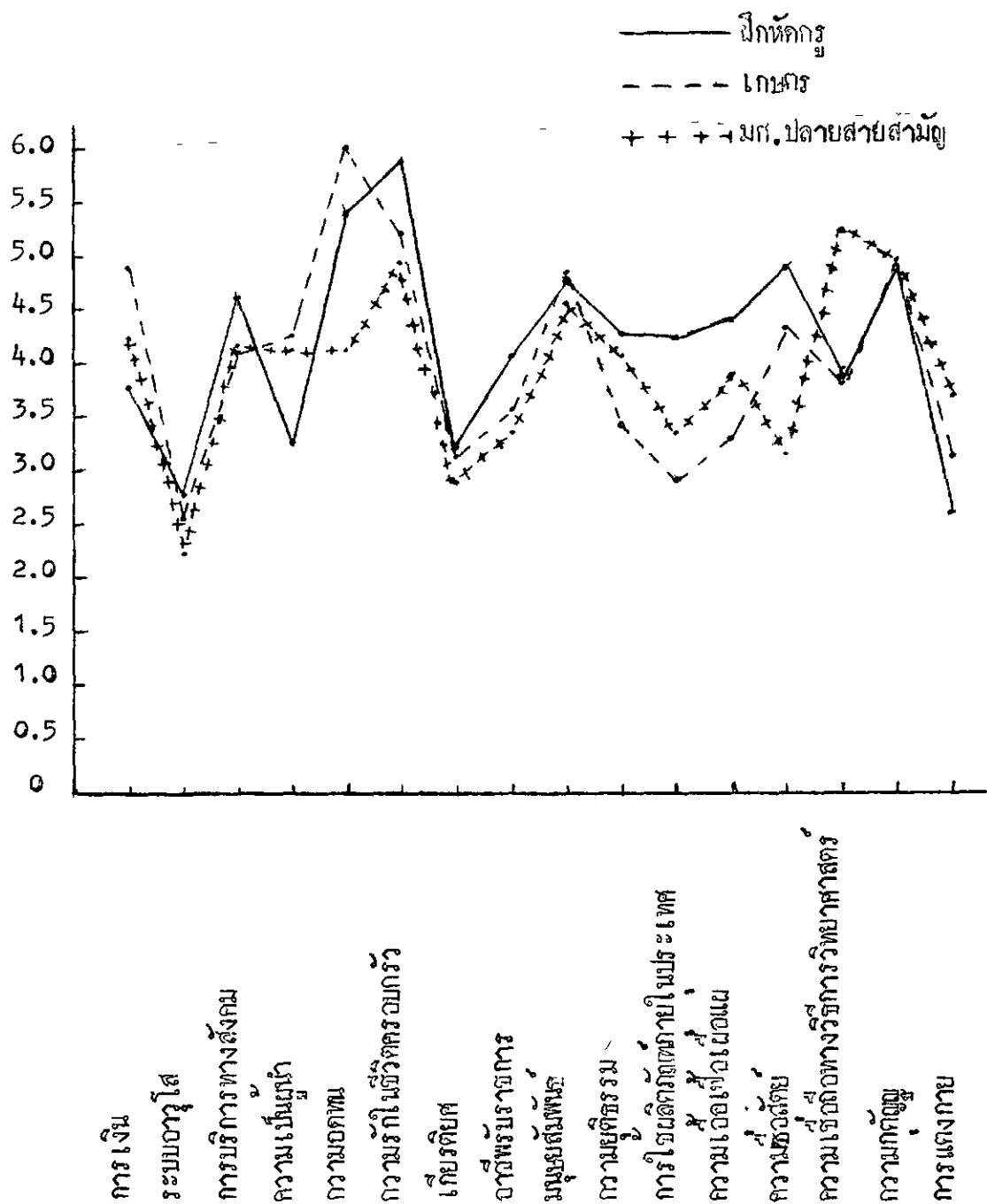
ตาราง 28 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
8. อาชีพรับราชการ	4.03	24	3.52	18	3.41	15
9. มนุษยสัมพันธ์	4.75	38	4.77	39	4.59	36
10. ความยุติธรรม	4.39	34	3.45	16	4.09	25
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.33	13.5	2.85	5.5	2.85	5.5
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.48	17	3.27	12	3.98	23
13. ความซื่อสัตย์	4.87	42.5	4.37	33	3.05	8
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.81	22	3.80	21	4.26	30
15. ความกตัญญู	4.81	40	4.82	41	5.30	35
16. การแต่งกาย	2.60	3	3.12	9.5	3.73	19

$$df = 2, H = 0.4375$$

จากตาราง 28 ถ้า H ไม่นับสำคัญ แสดงว่าการให้กานนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารคามีอาชีพค้าขาย ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่ค้าขายมารคามีอาชีพเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันคับที่ของการให้กานนิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากอันคับที่ของมวลประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกกานนิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยคานนิยมของนักเรียนเหล่านั้นไว้ ดังภาพ 12

ภาพ 12 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ กับจำนวนนักเรียนที่เรียนพิเศษ
นักเรียนโรงเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญที่มารดาไม่อาชีพค้าขาย.

ตาราง 29 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีการประกอบอาชีพอื่น ๆ

	ฝก.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.50	12	4.73	3	4.75	4
2. ระบบอาวุโส *	2.23	16	2.42	16	2.37	16
3. การบริการสังคม	3.86	8	3.78	8	3.82	12
4. ความเป็นผู้นำ	3.63	11	3.73	9	4.06	7
5. ความอดทน	4.60	2	4.59	6	3.96	10
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.50	1	4.85	1	5.34	2
7. เกียรติยศ	3.46	13	3.26	13	2.96	15
8. อาชีพรับราชการ	4.40	5	3.02	14	3.86	11
9. มนุษยสัมพันธ์	4.53	4	4.73	3	4.68	5
10. ความยุติธรรม	4.26	6	3.28	12	4.03	8
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	2.66	15	2.69	15	3.68	13
12. ความเชื่อใจพ่อแม่	2.76	14	3.66	10	5.41	1
13. ความซื่อสัตย์	3.83	9	4.73	3	4.65	6
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	7	4.04	7	4.00	9
15. ความกตัญญู	4.56	3	4.71	5	5.10	3
16. การแต่งกาย	3.70	10	3.64	11	3.58	14

* ค่านิยมที่เหมือนกัน

จากตาราง 29 แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรม ให้ค่านิยมในค่านิยมความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ค่านิยมในค่านิยม

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นอันดับ 1 ส่วนการนิยมอันดับ 2, 3 และ 4 ของนักเรียนฝึกหัดครู คือ ความอดทน ความกตัญญู และมนุษยสัมพันธ์ ส่วนของนักเรียนเกษตรกรรม ให้คำนึงในด้านการเงิน มนุษยสัมพันธ์ และความเอื้อเฟื้อ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน เป็นอันดับ 2, 3 และ 4 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้คำนึงในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และการเงิน เป็นคำนิยมอันดับ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

และคำนิยมที่นักเรียนทั้งสามแห่ง ให้เป็นอันดับสุดท้าย คือ คำนิยมในระบบอาวุโส และอันดับรองสุดท้ายของนักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรม คือ คำนิยมในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ส่วนอันดับรองสุดท้ายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ คือ คำนิยมในด้านการเกียรติยศ

ตาราง 30 เปรียบเทียบอันดับคำนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ

	ฝค.		กษ.		มท.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.50	12	4.73	41	4.75	43
2. ระบบอาวุโส	2.23	1	2.42	3	2.37	2
3. การบริการสังคม	3.86	23.5	3.78	20	3.82	21
4. ความเป็นผู้นำ	3.63	14	3.73	19	4.06	30
5. ความอดทน	4.60	36	4.59	35	3.96	25
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.50	48	4.85	44	5.34	46
7. เกียรติยศ	3.46	11	3.26	9	2.96	7
8. อาชีพรับราชการ	4.40	32	3.02	8	3.86	23.5
9. มนุษยสัมพันธ์	4.53	33	4.73	41	4.68	38

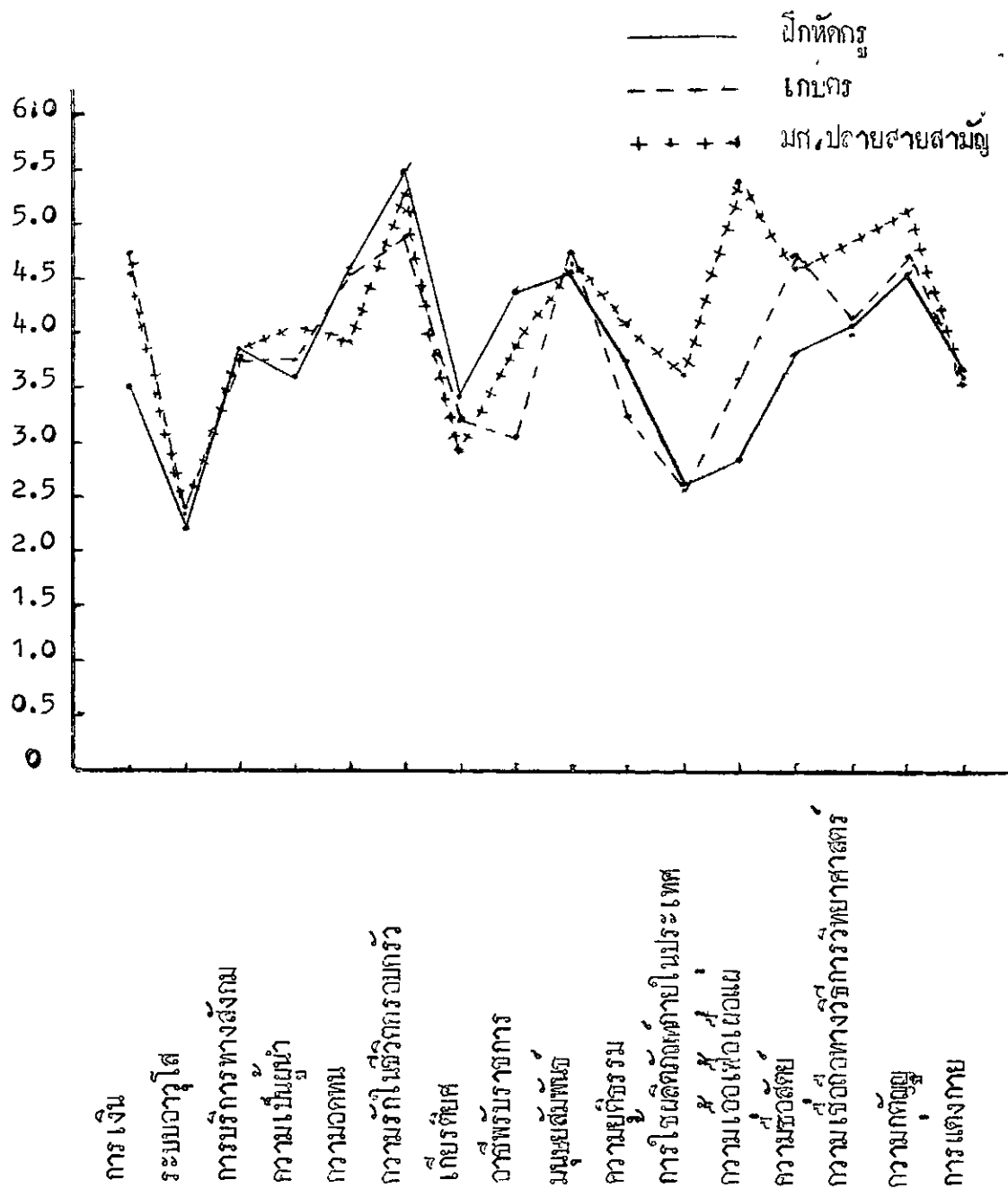
ตาราง 30 (ต่อ)

	ผศ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	
10. ความยุติธรรม	4.26	31	3.28	10	4.03	27.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	2.66	4	2.69	5	3.68	17
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2.76	6	3.66	16	5.41	47
13. ความซื่อสัตย์	3.83	22	4.73	41	4.65	37
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	27.5	4.04	29	4.00	26
15. ความกตัญญู	4.56	34	4.71	39	5.10	45
16. การแต่งกาย	3.70	18	3.64	15	3.58	13

$$df = 2, \quad H = 0.4375$$

จากตาราง 30 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียน ผึกหักกร นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มารค่าประกอบอาชีพอื่น ๆ นั้น ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่บิดา มารดา มีอาชีพประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือการให้อันดับค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากอันดับที่ ของมวลประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการ เลือกค่านิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอเสนอภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 13

ภาพ 13 แสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับความนิยมของนักเรียน นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มาจากระบบอาวุโส

ตาราง 31 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บ้ค่า มารดา มีอาชีพเหมือนกัน

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.80	9	4.74	3.5	4.40	4
2. ระบบอาวุโส	2.64	16	2.65	15	2.21	16
3. การบริการสังคม	4.33	6	4.61	5	4.17	7
4. ความเป็นผู้นำ	3.35	13	3.77	9.5	4.34	6
5. ความอดทน	3.74	10	3.79	8	3.98	9
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.18	1	5.65	1	4.98	2
7. เกียรติยศ	3.54	12	3.19	14	3.10	14
8. อาชีพรับราชการ	4.50	4	3.53	12	3.61	12
9. มนุษยสัมพันธ์	4.41	5	4.74	3.5	4.35	5
10. ความยุติธรรม	4.20	7	3.77	9.5	3.81	11
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.15	14	2.61	16	3.02	15
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.68	11	3.50	13	3.94	10
13. ความซื่อสัตย์	4.85	2	4.00	7	4.70	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.16	8	3.69	11	4.15	8
15. ความกตัญญู	4.61	3	5.17	2	5.11	1
16. การแต่งกาย	3.10	15	4.14	6	3.54	13

จากตาราง 31 จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านความกตัญญู เป็นอันดับ 1 ส่วนการให้ค่านิยมในอันดับ 2 นั้น แตกต่างกันไปตามกลุ่มตัวอย่าง

คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้านการช่วยเหลือสังคม นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในด้านการเกษตร เป็นอันดับ 2 ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านการรักในชีวิตรอบครัว ส่วนการให้ความสำคัญอันดับ 3 และ 4 ของนักเรียนฝึกหัดครู ก็คือ ให้ความสำคัญในด้านการเกษตร และอาชีพรับราชการ ส่วนของนักเรียนเกษตรกรรมนั้น ให้ความสำคัญในด้านมนุษยสัมพันธ์ กับการเงิน และของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ให้ความสำคัญในด้านการช่วยเหลือสังคม และการเงิน เป็นอันดับ 3 และ 4 ตามลำดับ

ส่วนการให้ความสำคัญในอันดับสุดท้ายของนักเรียนฝึกหัดครูและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ทางให้ความสำคัญในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้าย ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 32 เปรียบเทียบอันดับความนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายสามัญ ที่ศึกษา มาตรา มีอาชีพเหมือนกัน

	ฝค.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.80	22	4.74	41.5	4.40	35
2. ระบบอาวุโส	2.64	3	2.65	4	2.21	1
3. การบริการสังคม	4.33	32	4.61	38.5	4.17	30
4. ความเป็นผู้นำ	3.35	10	3.77	19.5	4.34	33
5. ความอดทน	3.74	18	3.69	21	3.98	25
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.18	47	5.65	48	4.98	44
7. เกียรติยศ	3.54	13.5	3.19	9	3.10	6.5
8. อาชีพรับราชการ	4.50	37	3.53	12	3.61	15
9. มนุษยสัมพันธ์	4.41	36	4.74	41.5	4.35	34

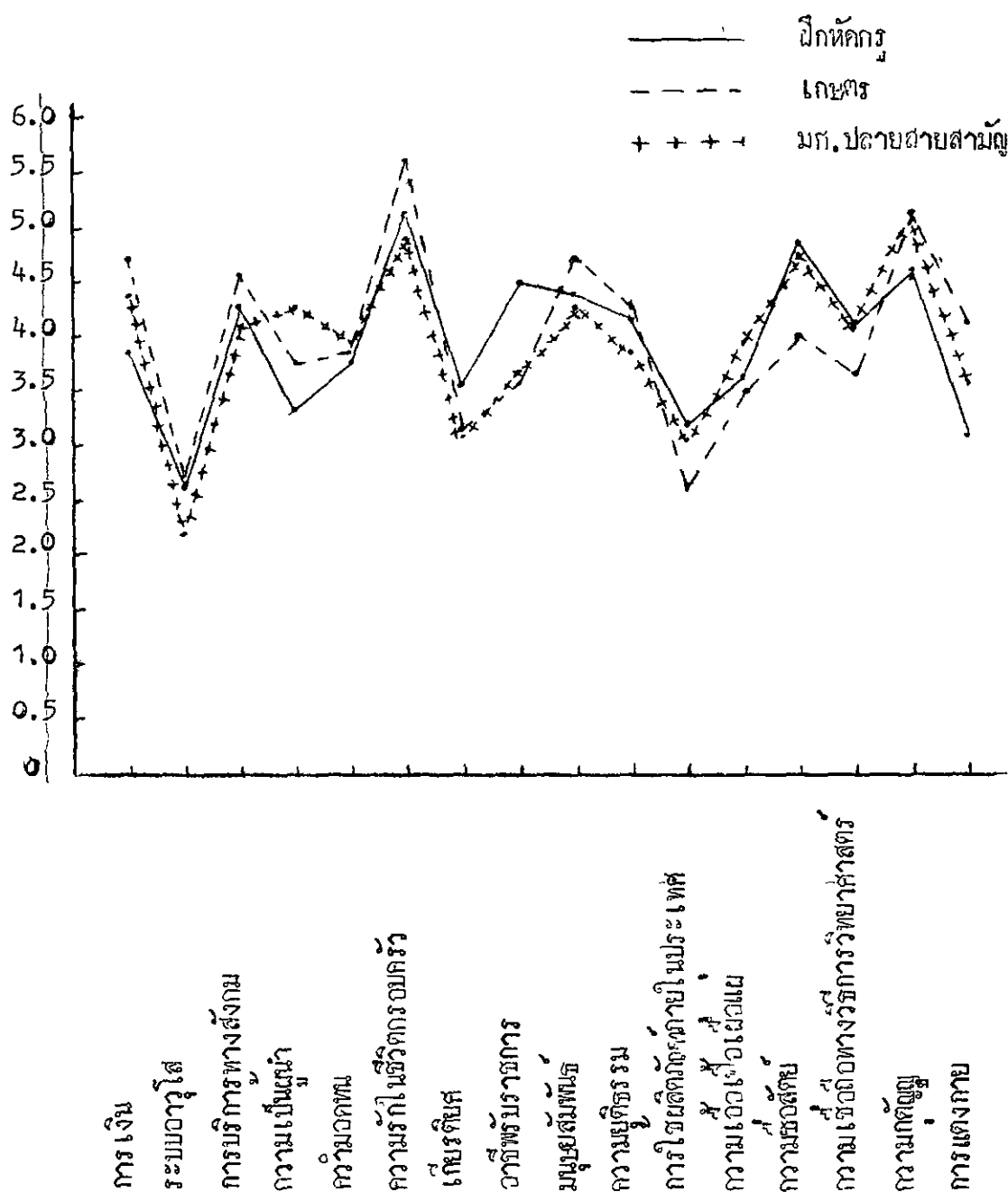
ตาราง 32 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	4.20	31	3.77	19.5	3.81	23
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.15	8	2.61	2	3.02	5
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.68	16	3.50	11	3.94	24
13. ความซื่อสัตย์	4.85	43	4.00	26	4.70	40
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.16	29	3.69	17	4.15	28
15. ความกตัญญู	4.61	38.5	5.17	46	5.11	45
16. การแต่งกาย	3.10	6.5	4.14	27	3.54	13.5

$$df = 2, \quad \eta = 0.0557$$

จากตาราง 32 ค่า H ไม่นับนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครู นักเรียน-
เกษียณกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีค่า มารดา มีอาชีพเหมือนกัน
ให้ค่านิยมไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียน
ที่มีคามารดาประกอบอาชีพประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะให้ค่านิยม
แตกต่างกัน นั่นคืออันดับของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ มาจากอันดับที่ของ
ประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการ เลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอ
แผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมไว้ดังภาพ 14

ภาพ 14 แสดงคะแนนเฉลี่ยอันสัมพันธ์กับนิยามของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกร กรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิคา มาร์คา บิคาชีพเหมือนกัน.

ตาราง 33 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชายสามัญ ที่บิดา มารดา มีอาชีพต่างกัน

	ฝึก.		เกษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	n
1. การเงิน	3.90	8	4.36	4	4.31	5
2. ระบบอาวุโส	2.19	16	2.33	16	2.40	16
3. การบริการสังคม	4.17	6.5	4.27	5	3.95	9.5
4. ความเป็นผู้นำ	3.51	12	3.93	7	4.16	7.5
5. ความอดทน	3.76	9	3.24	13	4.23	6
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.25	1	5.33	1	4.97	2
7. เกียรติยศ	3.20	14	3.27	12	2.83	14
8. อาชีพรับราชการ	4.29	4.5	3.66	9	3.59	13
9. มนุษยสัมพันธ์	4.29	4.5	4.87	2	4.54	4
10. ความยุติธรรม	4.17	6.5	3.78	8	3.95	9.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ*	3.09	15	2.50	15	2.73	15
12. ความเชื่อเพื่อเพื่อน	3.59	11	3.06	14	3.71	11.5
13. ความซื่อสัตย์	4.89	3	3.50	10.5	5.23	1
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.74	10	4.03	6	4.16	7.5
15. ความกตัญญู	4.91	2	4.72	3	4.89	3
16. การแต่งกาย	3.27	13	3.50	10.5	3.71	11.5

* ค่านิยมที่มีอันดับเท่ากัน

จากตาราง 33 จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมด้าน
ความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายชายสามัญ ให้ค่านิยม

ด้านความซื่อสัตย์เป็นอันดับ 1 ด้านอื่นเป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ของนักเรียนฝึกหัดครู ก็คือด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และ มนุษยสัมพันธ์ กับ อาชีพรับราชการ ส่วนค่านิยมของนักเรียน-เกษตรกรกรรม คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และการเงิน เป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ส่วนด้านอื่นเป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ คือ ด้านความซื่อสัตย์ ความรักในชาติครอบครัว ความกตัญญู และมนุษยสัมพันธ์ตามลำดับ ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้ายและรองสุดท้ายของนักเรียนทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกัน คือ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความซื่อสัตย์ในการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกร และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีค่า มรรคา มีอาชีพต่างกัน

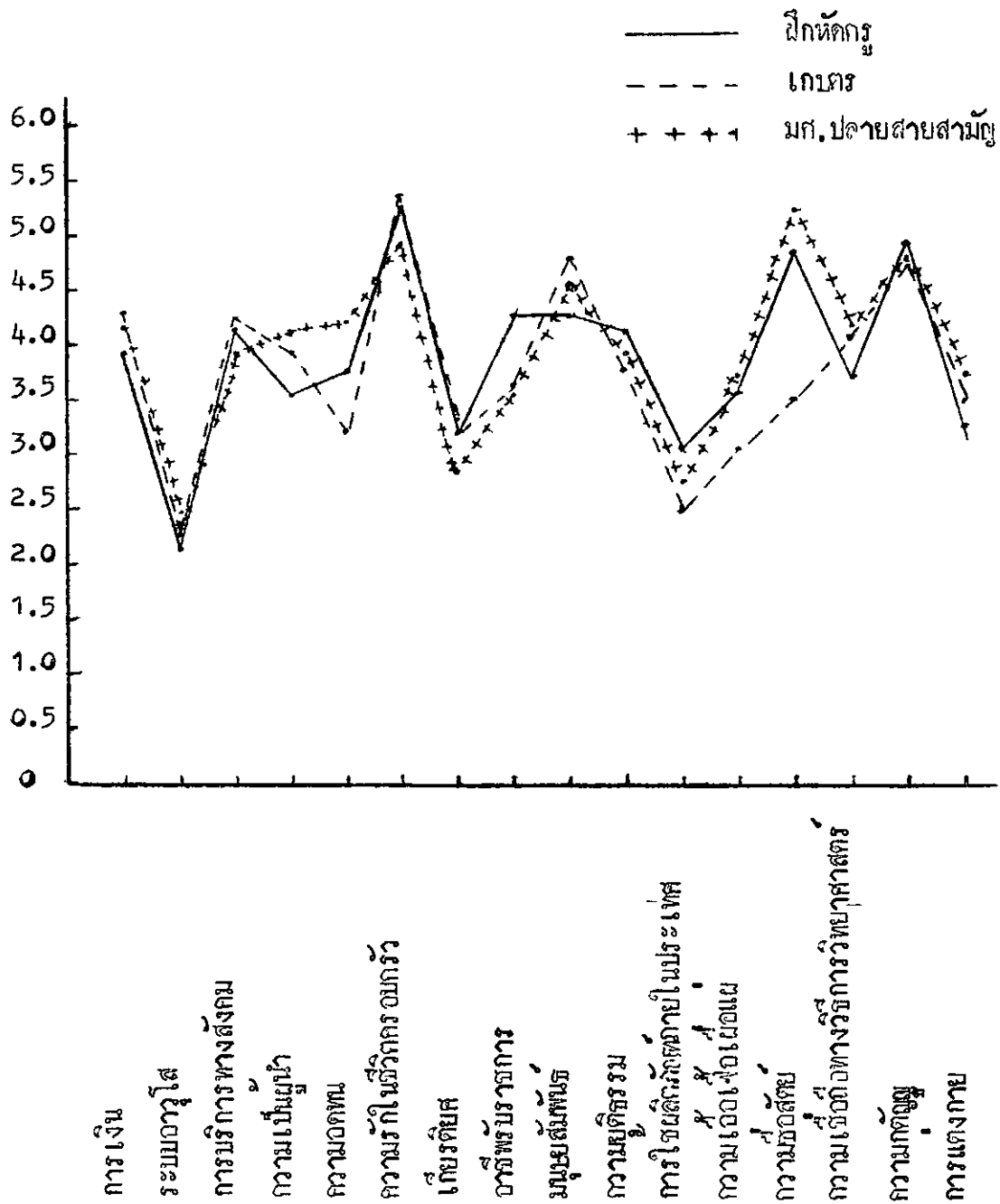
	ฝก.		กน.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.90	24	4.36	38	4.31	37
2. - ระบบอาวุโส	2.19	1	2.33	2	2.40	3
3. การบริการสังคม	4.17	31.5	4.27	34	3.95	26.5
4. ความเป็นผู้นำ	3.51	15	3.93	25	4.16	29.5
5. ความอดทน	3.76	22	3.24	10	4.23	33
6. ความรักในชาติครอบครัว	5.25	47	5.33	48	4.97	45
7. เกียรติยศ	3.20	9	3.27	11.5	2.83	6
8. อาชีพรับราชการ	4.29	35.5	3.66	18	3.59	16.5
9. มนุษยสัมพันธ์	4.29	35.5	4.87	41	4.54	39
10. ความยุติธรรม	4.17	31.5	3.78	23	3.95	26.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.09	8	2.50	4	2.73	5

ตาราง 34 (ต่อ)

	ผก.		กม.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
12. ความเชื่อใจพ่อแม่	3.59	16.5	3.06	7	3.71	19.5
13. ความซื่อสัตย์	4.89	42.5	3.50	13.5	5.23	46
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.74	21	4.03	28	4.16	29.5
15. ความกตัญญู	4.91	44	4.72	40	4.89	42.5
16. การแต่งกาย	3.27	11.5	3.50	13.5	3.71	19.5

$$df = 2, H = 0.0940$$

จากตาราง 34 ถ้า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียน
ฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีค่า มารดา
มีอาชีพทางกันนั้น ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า
นักเรียนที่มีค่ามารดา มีอาชีพทางกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมแตกต่างกัน
นั่นคือการให้อันดับของค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากอันดับของมวลประชากร เคียวกัน
เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการ เลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้
เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 15

ภาพ 15 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับการนิยมนามของนักเรียนนักเรียน นักเรียน เกียรตินิยม และนักเรียนมัธยมที่ศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่วัด มารดา มีอาชีพต่างกัน.

ตาราง 35 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บึงคาหรือมารดาประกอบอาชีพ
แต่เพียงฝ่ายเดียว

	ผด.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.57	12.5	4.96	2	5.00	2
2. ระบบอาวุธโส *	1.78	16	2.58	16	2.31	16
3. การบริการสังคม	4.00	8	3.96	7	4.00	8
4. ความเป็นผู้นำ	3.50	14	3.65	10	4.50	5
5. ความอดทน	5.50	2	4.68	5	3.25	12
6. ความรักในวีรกรรมกรร	5.42	3	4.96	2	4.31	6
7. เกียรติยศ	3.71	11	3.13	13	2.36	15
8. อาชีพรับราชการ	4.28	6	3.16	12	2.50	14
9. มนุษสัมพันธ์	5.07	4	4.75	4	4.56	3.5
10. ความยุติธรรม *	3.85	9	3.72	9	3.93	9
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	4.14	7	2.89	15	2.93	13
12. ความเชื่อใจใจผู้อื่น	3.14	15	3.10	14	4.06	7
13. ความซื่อสัตย์	4.92	5	4.96	2	4.56	3.5
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.78	10	4.10	6	3.81	10
15. ความกตัญญู	5.91	1	3.89	8	5.06	1
16. การแต่งกาย	3.57	12.5	3.48	11	3.50	11

* ค่านิยมที่มีอันดับเท่ากัน

จากตาราง 35 จะเห็นว่านักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในค่าความสำคัญ เป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ให้ความสำคัญในการเงิน ความรักในชีวิตครอบครัว และความซื่อสัตย์ มาเป็นอันดับแรก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.96 ส่วนค่าอันดับ 2 และ 3 ของนักเรียนฝึกหัดครู คือให้ความสำคัญในความอดทน และความรักในชีวิตครอบครัว และของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ คือ ให้ความสำคัญในการเงิน และมนุษยสัมพันธ์ กับความซื่อสัตย์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน

ส่วนค่าอันดับสุดท้าย ทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ให้ความสำคัญในระบบอาวุโสเหมือนกัน อันับรองสุดท้ายของนักเรียนฝึกหัดครูได้แก่ให้ความสำคัญในความอดทนอดอึดของนักเรียน-เกษตรกรรม ได้แก่ การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ และของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ ให้ความสำคัญในเกียรติยศ

ตาราง 36 เปรียบเทียบอันดับค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ศึกษาหรือหารค่า ประกอบอาชีพแต่เพียงฝ่ายเดียว

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.57	16.5	4.96	41	5.00	43
2. ระบบอาวุโส	1.78	1	2.58	5	2.31	2
3. การบริการสังคม	4.00	27.5	3.96	26	4.00	27.5
4. ความเป็นผู้นำ	3.50	14.5	3.65	18	4.50	34
5. ความอดทน	5.50	47	4.68	37	3.25	12
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.42	46	4.96	41	4.31	33
7. เกียรติยศ	3.71	19	3.13	9	2.36	3
8. อาชีพรับราชการ	4.28	32	3.16	11	2.50	4
9. มนุษยสัมพันธ์	5.07	45	4.75	38	4.56	35.5

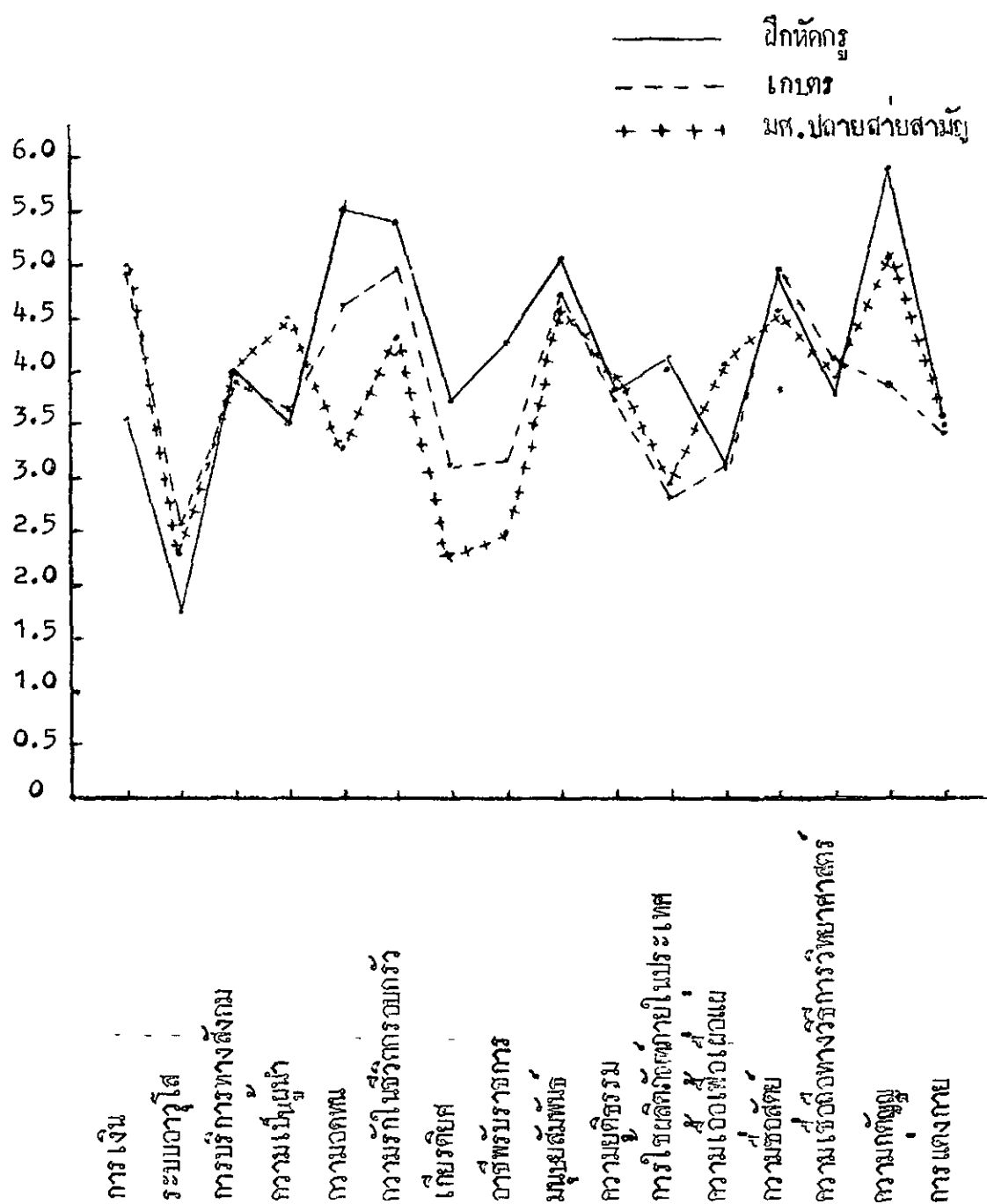
ตาราง 36 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	3.85	23	3.72	20	3.93	25
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	4.14	31	2.89	6	2.93	7
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.14	10	3.10	8	4.06	29
13. ความซื่อสัตย์	4.92	39	4.96	41	4.56	35.5
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.78	21	4.10	30	3.81	22
15. ความกตัญญู	5.91	48	3.89	24	5.06	44
16. การแต่งกาย	3.57	16.5	3.48	13	3.50	14.5

$$df = 2, \quad H = 0.9704$$

จากตาราง 36 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครู นักเรียน-เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่ฝึกหัดหรือมารดาประกอบอาชีพแต่เพียงฝ่ายเดียว ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ข่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือการให้อันดับค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมาจากอันดับที่ของประชากรกลุ่มเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพ แสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านั้นไว้ ดังภาพ 16

ภาพ 16 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันค้ำกานนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียน- เกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่วัดหาหรือหาการประกอบอาชีพ แก่เพียงฝ่ายเดียว

สรุป จะเห็นได้ว่าการให้คานิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่จำแนกตามอาชีพของบิดา บารดา นั้น ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้คานิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้คล้ายคลึงกันมาก.

ตอนที่ 6 ค่านิยมของนักเรียนเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา

ผลการเปรียบเทียบการเลือกค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 37 จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับค่านิยม เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน		
	ฝึก.	เกษ.	มศ.
<u>การศึกษาของบิดา</u>			
ระดับประถมศึกษา (ป. 1 - 4)	89	83	73
ระดับมัธยมศึกษา (ม. 1 - 8 เคมี)	49	57	61
ระดับอุดมศึกษา (ชั้นปริญญา)	5	2	7
วุฒิหรือประกาศนียบัตรอื่นๆ	7	8	9
<u>การศึกษาของมารดา</u>			
ระดับประถมศึกษา (ป. 1 - 4)	130	106	114
ระดับมัธยมศึกษา (ม. 1 - 8 เคมี)	16	36	28
ระดับอุดมศึกษา (ชั้นปริญญา)	-	2	3
วุฒิหรือประกาศนียบัตรอื่นๆ	4	6	5

จากตาราง 37 การศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ส่วนมากจะอยู่ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในระดับอุดมศึกษา และได้รับวุฒิหรือประกาศนียบัตรอื่น ๆ มีจำนวนน้อยมาก คือไม่ถึง 10 คน จึงไม่นำมาทำการศึกษา

ส่วนการศึกษางานของนิคมารภายในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ปรากฏในตาราง
ต่อไปนี้

ตาราง 38 คะแนนเฉลี่ยและอันดับการนิยมนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ที่มีความรู้การศึกษาระดับ
ประถมศึกษา

	ป.ก.		กษ.		นศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	P
1. การเงิน	3.91	10	4.78	5	4.54	5
2. ระบบอาวุธ	2.68	16	2.46	16	2.34	16
3. การบริการสังคม	4.31	6	4.72	6.5	3.94	8
4. ความเห็นผู้นำ	3.89	11	3.84	11	4.06	7
5. ความอดทน	4.46	3	3.90	10	3.65	12
6. ความรักในวิถีชีวิตครอบครัว	5.32	1	5.04	2	4.94	2.5
7. เกียรติยศ	3.07	13	3.36	14	2.86	15
8. อาชีพรับราชการ	4.26	7	3.48	12	3.57	13
9. มนุษยสัมพันธ์	4.38	5	4.72	6.5	4.56	4
10. ความยุติธรรม	4.16	8	4.03	9	3.83	10
11. การโจมตีภัยคุกคามภายในประเทศ	3.05	14	4.04	8	3.00	14
12. ความเชื่อเพื่อเผ่าเผ่า	3.52	12	3.42	13	3.93	9
13. ความรับผิดชอบ	4.39	4	4.79	4	4.94	2.5
14. ความเชื่อในวิถีการวิทยาการศาสตร์	4.12	9	4.85	3	4.09	6
15. ความกตัญญู	4.74	2	5.10	1	5.01	1
16. การแก้แค้น	2.95	15	3.16	15	3.71	11

*การนิยมนับอันดับเท่ากัน

จากตาราง 38 แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้านการรักในวิถีครอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านการกตัญญู เป็นอันดับ 1 ส่วนความนิยมกันอันดับ 2, 3 และ 4 ของนักเรียนฝึกหัดครู คือ ให้ความสำคัญในด้านการกตัญญู ความอดทน และความซื่อสัตย์ ของนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญในด้านการรักในวิถีครอบครัว ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์ และความซื่อสัตย์ ตามลำดับ ส่วนความนิยมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้แก่ ให้ความสำคัญในด้านการรักในวิถีครอบครัว ความซื่อสัตย์ และมนุษยสัมพันธ์

ทั้งนักเรียนเกษตรกรรม นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ต่างให้ความสำคัญระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกันหมด และอันดับรองสุดท้ายของนักเรียนฝึกหัดครู กับนักเรียนเกษตรกรรม คือ ให้ความสำคัญในการแต่งกาย ส่วนอันดับรองสุดท้ายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ คือ ให้ความสำคัญในการเกียรติยศ

ตาราง 39 เปรียบเทียบอันดับความนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความสำคัญระดับประถมศึกษา

	ฝก.		กษ.		มธ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.91	21	4.78	40	4.54	35
2. ระบบอาวุโส	2.68	3	2.46	2	2.34	1
3. การบริการสังคม	4.31	31	4.72	37.5	3.94	23
4. ความเป็นผู้นำ	3.89	19	3.84	18	4.06	26
5. ความอดทน	4.46	34	3.90	20	3.65	15
6. ความรักในวิถีครอบครัว	5.32	48	5.04	46	4.94	43.5
7. เกียรติยศ	3.07	8	3.36	10	2.86	4

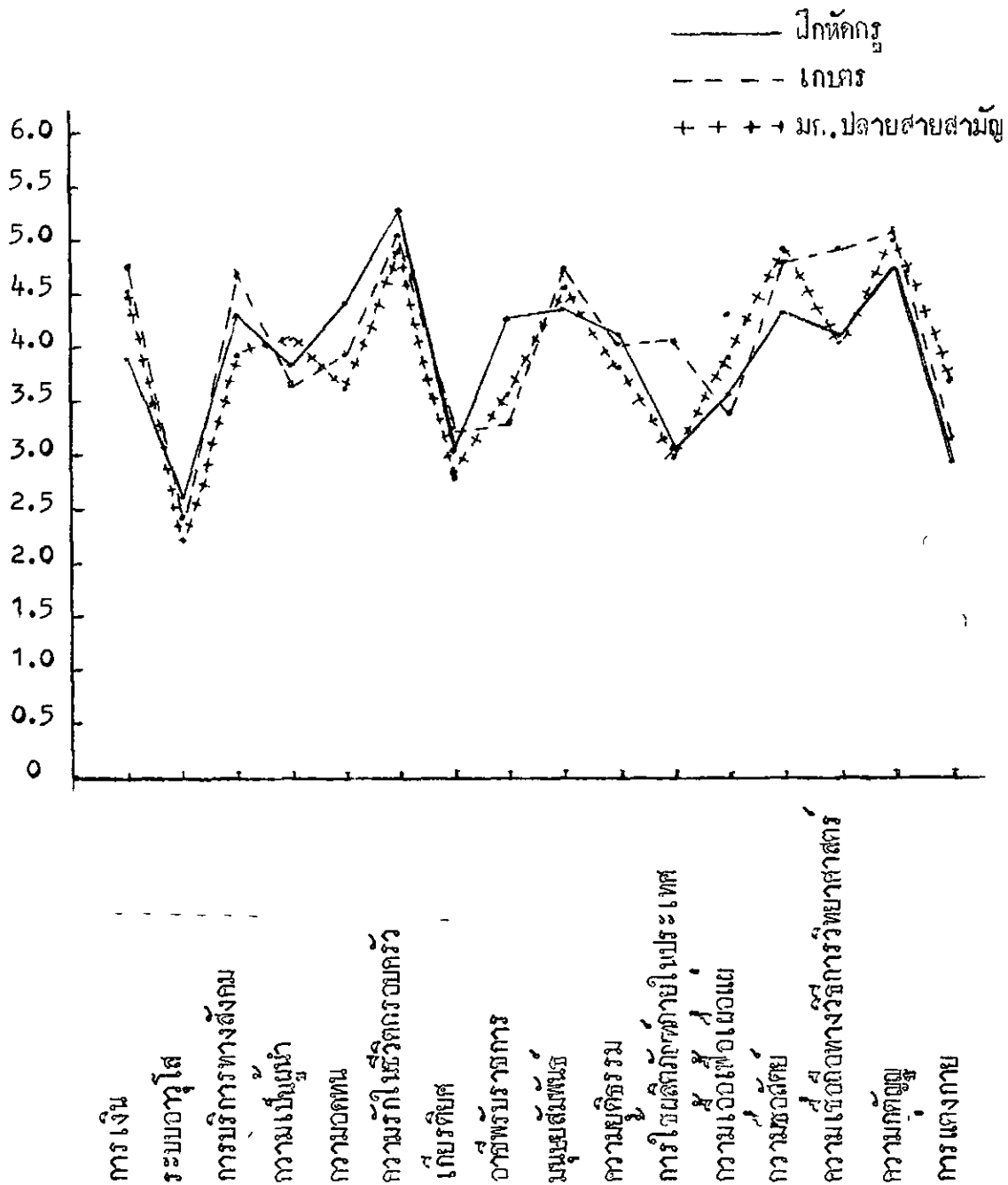
ตาราง 39 (ต่อ)

	ผค.		กม.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
8. อารมณ์รับทราบการ	4.26	30	3.48	12	3.57	14
9. มนุษย์สัมพันธ์	4.38	32	4.72	37.5	4.56	36
10. ความยุติธรรม	4.16	29	4.03	24	3.83	17
11. การใจเมตตาต่อกันภายในประเทศ	3.05	7	4.04	25	3.00	6
12. ความเชื่อใจเพื่อน	3.52	13	3.42	11	3.93	22
13. ความซื่อสัตย์	4.39	33	4.79	41	4.94	43.5
14. ความเชื่อใจในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.12	28	4.85	42	4.09	27
15. ความกล้าหาญ	4.74	39	5.10	47	5.01	45
16. การแต่งกาย	2.95	5	3.16	9	3.71	16

$$df = 2, H = 0.4362$$

จากตาราง 39 ถ้า H ไม่นับสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน ปีกหักกรู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ การศึกษา ระดับประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีความรู้ การศึกษาระดับเดียวกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันคัมของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ มาจากอันคัมของมวลหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้ เสนอเสนอภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันคัมค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 17

ภาพ 17 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับความนิยมของนักเรียนนักเรียน-
โรงเรียน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความการศึกษาระดับประถมศึกษา.

ตาราง 40 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา

	ผก.		กษ.		มท.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.87	8	5.01	2	4.06	10
2. ระบบอาวุโส *	2.22	16	2.64	16	2.45	16.
3. การบริการสังคม	4.69	4	4.00	8	4.21	5
4. ความเป็นผู้นำ	3.79	10	3.73	10	4.19	6
5. ความอดทน	3.42	12	4.28	6	4.13	9
6. ความรักในสิ่งแวดล้อม *	5.08	1	5.22	1	5.32	1
7. เกียรติยศ	3.34	13	3.89	9	2.93	15
8. อาชีพรับราชการ	4.38	6	3.15	14	3.34	13
9. มนุษยสัมพันธ์ -	4.53	5	4.78	3	4.14	8
10. ความยุติธรรม	4.10	7	3.26	13	4.16	7
11. การโจมตีภักดีภายในประเทศ	3.20	15	2.89	15	3.00	14
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.30	14	3.50	11	3.62	11
13. ความซื่อสัตย์	4.71	3	4.61	5	4.70	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.81	9	4.19	7	4.39	4
15. ความกตัญญู	4.73	2	4.66	4	5.13	2
16. การออกกำลังกาย	3.51	11	3.43	12	3.59	12

* ค่านิยมที่อันดับเท่ากัน

จากตาราง 40 จะเห็นว่า ทั้งนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ต่างก็ให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 แต่การให้ความสำคัญ 2, 3 และ 4 แตกต่างกันออกไปทางกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้านความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และการบริการสังคม เป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในด้าน การเงิน มนุษยสัมพันธ์ และความกตัญญู เป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์ เป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ส่วนการให้ความสำคัญกับสุดท้าย ทั้งสามแห่งให้เหมือนกัน คือ ให้ความสำคัญในระบบอาวุโส ส่วนอันดับรองสุดท้ายนั้น นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญกับเกียรติยศ เป็นอันดับรองสุดท้าย

ตาราง 41 เปรียบเทียบอันดับความนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

	ฝก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.87	22	5.01	44	4.06	25
2. ระบบอาวุโส	2.22	1	2.64	3	2.45	2
3. การบริการสังคม	4.69	39	4.00	24	4.21	32
4. ความเป็นผู้นำ	3.79	20	3.73	19	4.19	30.5
5. ความอดทน	3.42	13	4.28	33	4.13	27
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.08	45	5.22	47	5.32	48

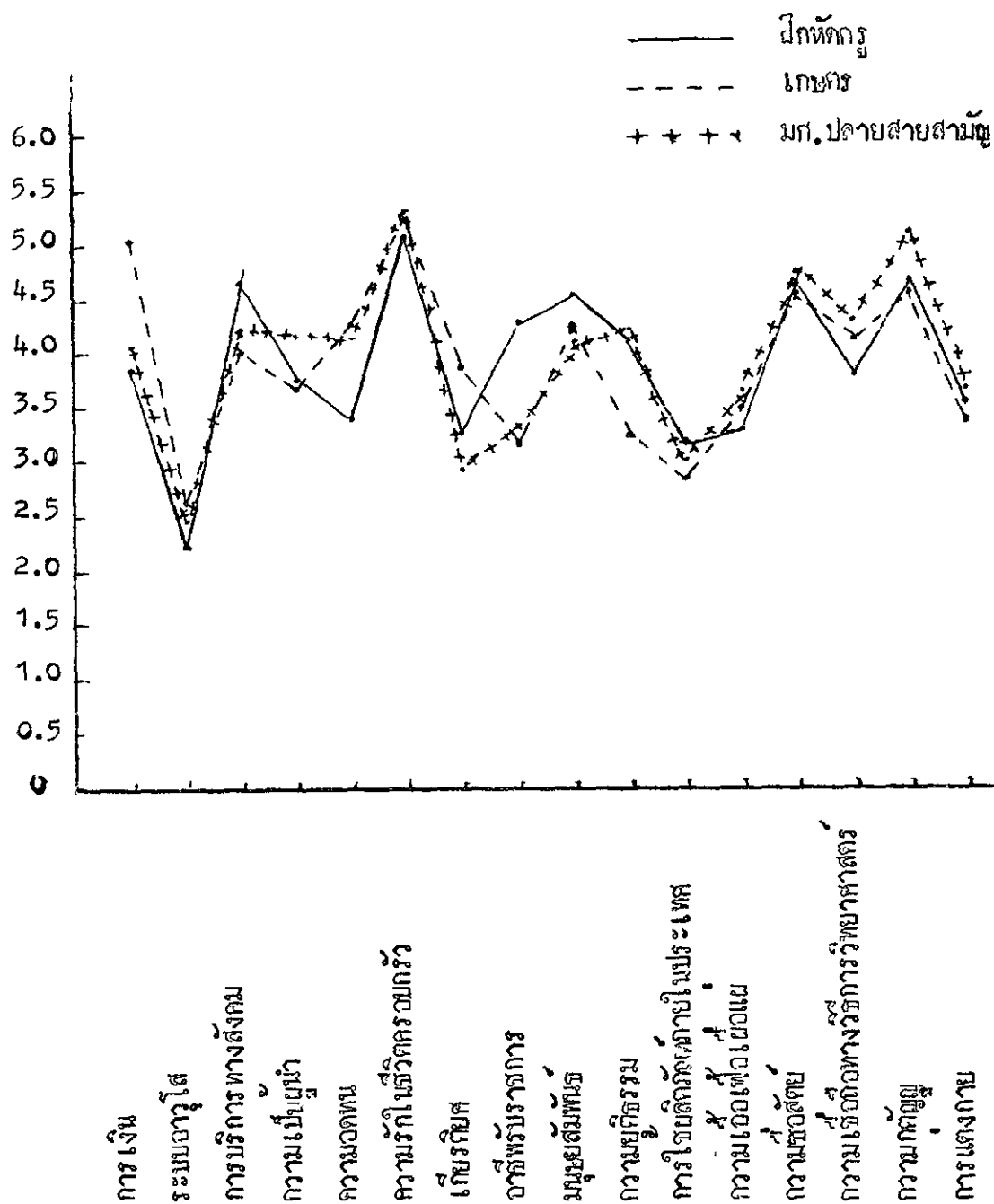
ตาราง 41 (ต่อ)

	ผศ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
7. เกียรติยศ	3.34	11.5	3.89	23	2.93	5
8. อาชีพรับราชการ	4.38	34	3.15	7	3.34	11.5
9. มนุษยสัมพันธ์	4.53	36	4.78	43	4.14	28
10. ความยุติธรรม	4.10	26	3.26	9	4.16	29
11. การไร้อคติทั้งภายในประเทศ	3.20	8	2.89	4	3.00	6
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.30	10	3.50	15	3.62	18
13. ความซื่อสัตย์	4.71	41	4.61	37	4.70	40
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.81	21	4.19	30.5	4.39	35
15. ความกตัญญู	4.73	42	4.66	38	5.13	46
16. การแต่งกาย	3.51	16	3.43	14	3.59	17

$$df = 2, \quad H = 0.0346$$

จากตาราง 41 ถ้า H ไม่นับสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ไม่แตกต่างกัน นั่นคือ อันดับของการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้มาจากอันดับของประชากรเดียวกัน ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีคามีระดับการศึกษาเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านั้นไว้ ดังภาพ 18

ภาพ 18 แสดงภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนนักเรียน นักเรียน
โรงเรียน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้เกี่ยวกับค่านิยมศึกษา.

ตาราง 42 คะแนนเฉลี่ยและอันดับถ้อยความของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้การศึกษาระดับ
ประถมศึกษา

	ผก.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.65	10	5.00	4	4.41	4
2. ระบบอาวุธ	2.40	16	2.67	16	2.32	16
3. การบริการสังคม	3.86	9	4.72	6	4.18	7
4. ความเป็นผู้นำ	3.43	12	4.15	10	3.20	13
5. ความอดทน	4.60	4	4.53	7	4.12	8
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.24	1	5.55	1	5.12	2
7. เกียรติยศ	3.21	13	3.49	14	2.92	15
8. อาชีพรับราชการ	4.28	6	3.99	11	3.53	11
9. มนุษยสัมพันธ์	4.44	5	5.11	3	4.33	5
10. ความยุติธรรม	4.20	7	4.16	9	3.86	9
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.16	14	2.84	15	3.03	14
12. ความเชื่อเพื่อเผ่าเผ่า	3.44	11	3.83	12	3.85	10
13. ความซื่อสัตย์	4.90	2	5.39	2	5.01	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.96	8	4.46	8	4.21	6
15. ความกตัญญู	4.68	3	4.86	5	5.13	1
16. การแต่งกาย	3.06	15	3.66	13	3.44	12

* คำนิยมพร้อมอันดับเท่ากัน

จากตาราง 42 จะเห็นว่า นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญในค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสำคัญด้านความกตัญญู เป็นอันดับ 1 ในการให้ความสำคัญเป็นอันดับ 2 นั้น นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรมให้เหมือนกันอีก คือให้ความสำคัญในด้านการช่วยเหลือ ส่วนอันดับ 2 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ได้แก่ค่านิยมในด้านการรักในชีวิตครอบครัว นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในอันดับ 3 และ 4 คือค่านิยมในด้านการความกตัญญู และความอดทน ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในด้านการมนุษยสัมพันธ์ และการเงิน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านการช่วยเหลือ และการเงิน เป็นอันดับ 3 และ 4 ตามลำดับ

และนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในด้านการระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน ส่วนอันดับรองสุดท้าย นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญในด้านการแต่งกาย นักเรียนเกษตรกรรม ให้ความสำคัญในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เป็นอันดับรองสุดท้าย ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญให้ความสำคัญในด้านการเกียรติยศ

ตาราง 43 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

	ฝค.		กน.		มค.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.65	16	5.00	41	4.41	32
2. ระบบอาวุโส	2.40	2	2.67	3	2.32	1
3. การบริการสังคม	3.86	20.5	4.72	38	4.18	27
4. ความเป็นผู้นำ	3.43	11	4.15	25	3.20	9
5. ความอดทน	4.60	36	4.53	35	4.12	24
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.24	46	5.55	48	5.12	44

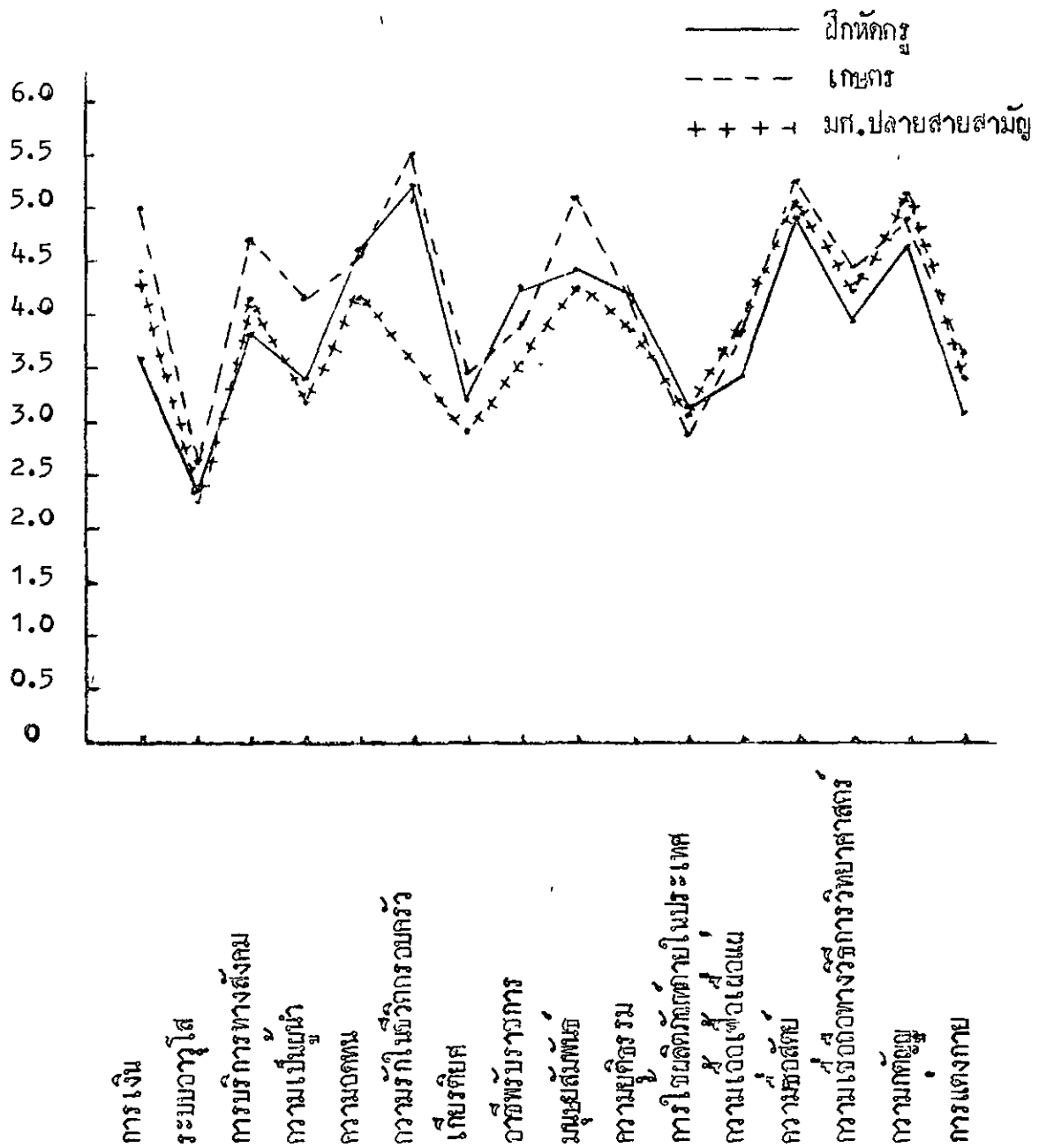
ตาราง 43 (ต่อ)

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
7. เกียรติยศ	3.21	10	3.49	14	2.92	5
8. อาชีพรับราชการ	4.28	30	3.97	23	3.53	15
9. มนุษยสัมพันธ์	4.44	33	5.11	43	4.33	31
10. ความยุติธรรม	4.20	28	4.16	26	3.86	20.5
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.16	8	2.84	4	3.03	6
12. ความเชื่อใจเพื่อน	3.44	12.5	3.83	18	3.85	19
13. ความซื่อสัตย์	4.90	40	5.39	47	5.01	42
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.96	22	4.46	35	4.21	29
15. ความกล้าหาญ	4.68	37	4.86	39	5.13	45
16. การออกกำลังกาย	3.06	7	3.66	17	3.44	12.5

$$df = 2, H = 2.1906$$

จากตาราง 43 ค่า H ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการเลือกค่านิยมของนักเรียน นักศึกษานักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีการดำเนินการศึกษาระดับประถม ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษานี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่มีการศึกษาระดับการศึกษาพอ ๆ กันในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน จะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันดับของการเลือกค่านิยมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มนี้มาจากอันดับของประชากร เกียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 19

ภาพ 19 เส้นภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับกันนิมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกร และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ไขว้ถามการที่ศึกษาในระดับประถมศึกษา

ตาราง 44 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มามีการศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษา

	ผศ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.93	11.5	4.65	3	4.42	4
2. ระบบอาวุธ	2.93	16	3.03	15	2.39	16
3. การบริการสังคม	5.06	1	4.42	5	3.78	9
4. ความเป็นผู้นำ	4.00	10	4.07	10	4.28	5
5. ความอดทน	4.25	8	4.26	6	3.67	10.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	4.75	2	5.18	1	5.35	1
7. เกียรติยศ	4.37	5.5	3.15	14	3.07	13
8. อาชีพรับราชการ	4.18	9	3.26	13	3.32	12
9. มนุษยสัมพันธ์	4.37	5.5	5.00	2	4.67	3
10. ความยุติธรรม	3.75	13	4.18	8	4.25	6
11. การโฆษณาผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.06	15	2.69	16	2.67	14
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.18	14	4.15	9	2.42	15
13. ความซื่อสัตย์	4.43	3.5	4.19	7	4.10	8
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.31	7	3.69	12	3.67	10.5
15. ความกตัญญู	4.43	3.5	4.57	4	4.85	2
16. การแต่งกาย	3.93	11.5	4.00	11	4.17	7

จากตาราง 44 แสดงว่า นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ
ให้อันดับค่านิยมในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยม

ในด้านการสังคม เป็นอันดับ 1 ส่วนค่านิยมในอันดับ 2 นั้น แตกต่างกันไปตามกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 2 นักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมด้านมนุษยสัมพันธ์ และค่านิยมอันดับ 2 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ คือ ค่านิยมในด้านความกตัญญู ส่วนการให้ค่านิยมในอันดับ 3 และ 4 นั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์และความกตัญญู ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมในด้าน การเงินและความกตัญญู นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ นั้น ให้ค่านิยมในด้าน มนุษยสัมพันธ์ และการเงิน

ในการให้ค่านิยมอันดับสุดท้ายนั้น ปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครู กับนักเรียนมัธยมศึกษาให้เหมือนกัน คือ ค่านิยมในระบบอาวุโส ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมในด้าน การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เป็นอันดับสุดท้าย และอันดับรองสุดท้าย ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้ค่านิยมให้เหมือนกัน คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ นักเรียนเกษตรกรรม ให้ค่านิยมในระบบอาวุโสเป็นรองสุดท้าย ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้ค่านิยมด้านความไว้วางใจเพื่อน

ตาราง 45 เปรียบเทียบอันดับค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

	ฝก.		กป.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.93	18.5	4.65	41	4.42	36.5
2. ระบบอาวุโส	2.93	5	3.03	6	2.39	1
3. การบริการสังคม	5.06	46	4.42	36.5	3.78	17
4. ความเป็นผู้นำ	4.00	20.5	4.07	22	4.28	32
5. ความอดทน	4.25	29.5	4.26	31	3.67	13.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	4.75	43	5.18	47	5.35	48

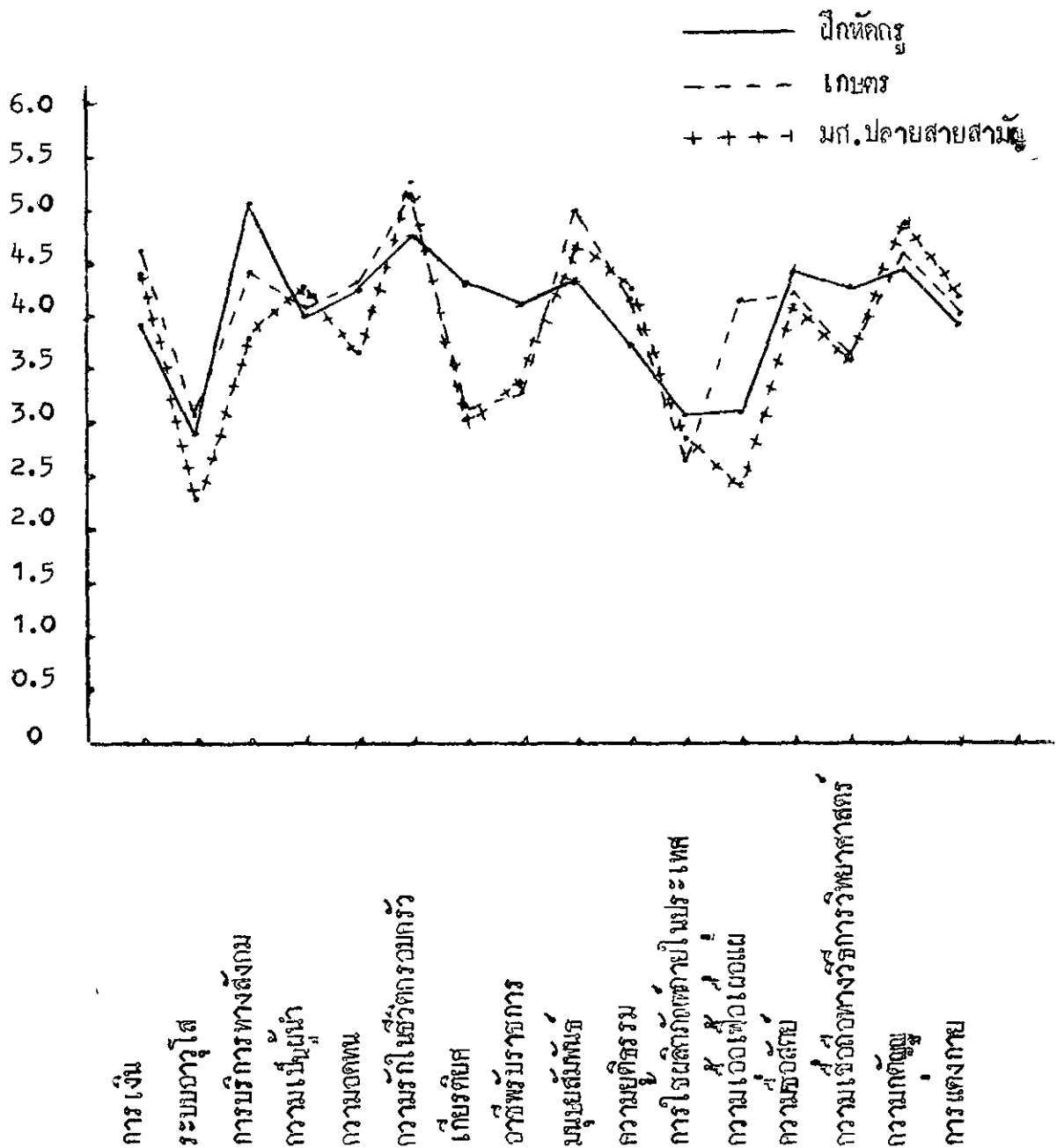
ตาราง 45 (ต่อ)

	ปค.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	n
7. เกียรติยศ	4.37	34.5	3.15	9	3.07	8
8. อาชีพรับราชการ	4.18	26.5	3.26	11	3.32	12
9. มนุษย์สัมพันธ์	4.37	34.5	5.00	45	4.67	42
10. ความยุติธรรม	3.75	16	4.18	26.5	4.25	29.5
11. การใช้อิทธิพลภายในประเทศ	3.06	7	2.69	4	2.67	3
12. ความเชื่อเพื่อเนื้อตัว	3.18	10	4.15	24	2.42	2
13. ความซื่อสัตย์	4.43	38.5	4.19	28	4.10	23
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.31	33	3.69	15	3.67	13.5
15. ความกตัญญู	4.43	38.5	4.57	40	4.85	44
16. การออกกำลังกาย	3.93	18.5	4.00	20.5	4.17	25

$$df = 2, H = 0.8710$$

จากตาราง 45 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียน ปีกหักกรู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า นักเรียนที่มารดาไม่ระคับการศึกษา ระคับเกี่ยวกับ ในระหว่างกลุ่มตัวอย่าง น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันที่ของการให้ค่านิยมของ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันที่ของมวลหมู่ประชากร เดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้ เสนอเสนอภาพ เพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 20

ภาพ 20 เสนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนผู้มีความสามารถสูง นักเรียน
 ทั่วๆไป และนักเรียนที่มีความบกพร่องหลายด้าน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมกับการเรียน
 การสอน

ตอนที่ 7 การเลือกค่านิยมของนักเรียนเมื่อจำแนกตามสถานภาพการสมรสของบิดามารดา

การเปรียบเทียบการเลือกค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา ดังปรากฏในตาราง 46

ตาราง 46 จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับค่านิยมเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา

สถานภาพสมรส	จำนวนนักเรียน		
	ฝก.	กษ.	มศ.
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	126	120	117
บิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง	13	16	17
บิดาหรือมารดาเป็นหม้าย	11	14	16

การเปรียบเทียบอันดับค่านิยมของนักเรียนเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา ปรากฏผลในตาราง 47, 48, 49, 50, 51 และ 52

การวาง 47 คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจด้วยกัน

	ฝก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.90	9	4.76	4	4.42	4
2. ระบบอาวุธไฟ *	2.44	16	2.57	16	2.32	16
3. การบริการสังคม	4.34	5	4.44	6	4.14	8
4. ความเป็นผู้นำ	3.49	11	3.89	9	3.90	11
5. ความอดทน	4.53	4	4.40	7	4.03	10
6. ความรักในวีถีครอบครัว *	5.15	1	5.19	1	5.02	1
7. เกียรติยศ	3.27	13.5	3.19	14	2.96	14
8. อาชีพรับราชการ	4.17	6	3.57	11	4.30	6
9. มนุษยสัมพันธ์	3.73	10	4.91	2	4.37	5
10. ความยุติธรรม	3.98	8	3.71	10	4.05	9
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.09	15	2.74	15	3.04	13
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.44	12	3.33	13	2.92	15
13. ความซื่อสัตย์	4.84	2	4.70	5	4.81	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	7	4.00	8	5.00	2
15. ความกตัญญู	4.66	3	4.90	3	4.22	7
16. การออกกำลังกาย	3.27	13.5	3.40	12	3.63	12

* ค่านิยมที่ผิดกับเทากัน

จากการวาง 47 จะเห็นว่า นักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ต่างก็ให้ความสำคัญในด้านความรักในวีถีครอบครัว เป็นอันดับ 1

ส่วนค่านิยมอันดับ 2 และ 3 ของนักเรียนฝึกหัดครู ได้แก่ว่านิยมด้าน
 ความซื่อสัตย์ และความกตัญญู นักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมในด้าน มนุษยสัมพันธ์ และ
 ความกตัญญู เป็นอันดับ 2 และ 3 และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ค่านิยมในด้าน
 ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์ และความซื่อสัตย์ เป็นค่านิยมอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ
 ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ให้ค่านิยมในอันดับสุดท้ายเหมือนกัน คือ ค่านิยมในกระบวนการยุติ
 และรองอันดับสุดท้ายของนักเรียนฝึกหัดครู กับนักเรียนเกษตรกรรมก็เหมือนกันอีก คือค่านิยม
 ในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ส่วนรองอันดับสุดท้ายของนักเรียนมัธยมศึกษา ก็คือค่านิยม
 ในด้านความเชื่อเพื่อเผ่าเผ่า

ตาราง 48 เปรียบเทียบอันดับค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ
 ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษา
 ตอนปลายสายสามัญ ที่มีความแตกต่างกัน

	ฝก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.90	21.5	4.76	40	4.42	35
2. ระบบอาวุโส	2.44	2	2.57	3	2.32	1
3. การบริการสังคม	4.34	32	4.44	36	4.14	28
4. ความเป็นผู้นำ	3.49	15	3.89	20	3.90	21.5
5. ความอดทน	4.53	37	4.40	34	4.03	25.5
6. ความรักในวีรกรรมกรวี	5.15	47	5.19	48	5.00	45
7. เกียรติยศ	3.27	10.5	3.19	9	2.96	6
8. อาชีพรับราชการ	4.17	29	3.57	16	4.30	31
9. มนุษยสัมพันธ์	3.73	19	4.91	44	4.37	33
10. ความยุติธรรม	3.98	23	3.71	18	4.05	27
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.09	8	2.74	4	3.04	7

ตาราง 48 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
12. ความเชื่อเพื่อผืนแผ่นดิน	3.44	14	3.33	12	2.92	5
13. ความซื่อสัตย์	4.84	42	4.70	39	4.81	41
14. ความไว้วางใจในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.03	25.5	4.00	24	5.02	46
15. ความกตัญญู	4.66	38	4.90	43	4.22	30
16. การออกกำลังกาย	3.27	10.5	3.40	13	3.63	17

$$df = 2, H = 0.1576$$

จากตาราง 44 ค่า H ไม่นับสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียน ฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความารถอยู่ด้วยกัน ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีความารถอยู่ในสถานภาพสมรสประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน จะมีย่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันคัยของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันคัยของมวลหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอเสนอภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันคัยค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มนี้ไว้ดังภาพ 21

ตาราง 49 คะแนนเฉลี่ยและอันดับการนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความรู้ความเข้าใจ
และแยกกันอยู่

	ฟค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.06	8	5.55	1	4.17	6
2. ระบบอาวุโส	2.00	16	2.85	16	2.48	16
3. การบริการสังคม	5.00	2.5	4.50	6	3.89	9
4. ความเป็นผู้นำ	3.50	13	3.75	8.5	4.55	3
5. ความอดทน	4.43	6	4.60	5	4.03	8
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.56	1	4.05	7	5.44	1
7. เกียรติยศ	3.06	15	3.30	13	2.75	15
8. อาชีพรับราชการ	4.00	9	3.45	11	3.27	13
9. มนุษยสัมพันธ์	3.93	10	4.75	4	4.13	7
10. ความยุติธรรม	4.56	5	3.60	10	3.79	10
11. การใช้หลักกฎหมายในประเทศ	3.43	14	3.30	13	2.93	14
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.75	11.5	3.30	13	3.58	11
13. ความซื่อสัตย์	4.68	4	5.01	2	4.37	4.5
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.75	11.5	3.75	8.5	4.37	4.5
15. ความกตัญญู	4.37	7	4.80	3	5.24	2
16. การแต่งกาย	5.00	2.5	3.25	15	3.48	12

* การนิยมที่วัดกันเท่ากัน

จากการวาง 49 จะเห็นว่านักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในค่านิยมรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในค่านิยมเป็นอันดับ 7 ส่วนค่านิยมอันดับที่ 1 ของนักเรียนเกษตรกรรมก็คือ ค่านิยมด้านการเงิน ถ้าพิจารณาการให้ความสำคัญอันดับ 2 และ 3 ของนักเรียนฝึกหัดครูก็ให้ความสำคัญบริการสังคม และค่านิยมด้านการแต่งกาย นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญด้านความซื่อสัตย์ และความกตัญญู เป็นอันดับ 2 และ 3 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้าน ความกตัญญู เป็นอันดับ 2

ส่วนการให้ความสำคัญในอันดับสุดท้ายนั้น ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้เหมือนกัน คือ ให้ความสำคัญในระบบอาวุโส ส่วนการให้ความสำคัญรองสุดท้ายของนักเรียนฝึกหัดครูคือ เกียรติยศ อันดับรองสุดท้ายของนักเรียนเกษตรกรรม คือการให้ความสำคัญด้านการแต่งกาย ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ให้ความสำคัญด้านเกียรติยศ เป็นอันดับรองสุดท้าย

ตาราง 50 เปรียบเทียบอันดับค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับ ของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีการคาดหมายไว้ และแตกต่างกันอยู่

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	4.06	28	5.55	47	4.17	30
2. ระบบอาวุโส	2.00	1	2.85	4	2.48	2
3. การบริการสังคม	5.00	42.5	4.50	35	3.89	23
4. ความเป็นผู้นำ	3.50	15	3.75	19.5	4.55	36
5. ความอดทน	4.43	34	4.60	38	4.03	26
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.56	48	4.05	27	5.44	46
7. เกียรติยศ	3.06	6	3.30	9	2.75	3
8. อาชีพรับราชการ	4.00	25	3.45	13	3.27	8
9. มนุษยสัมพันธ์	3.93	24	4.75	40	4.13	29

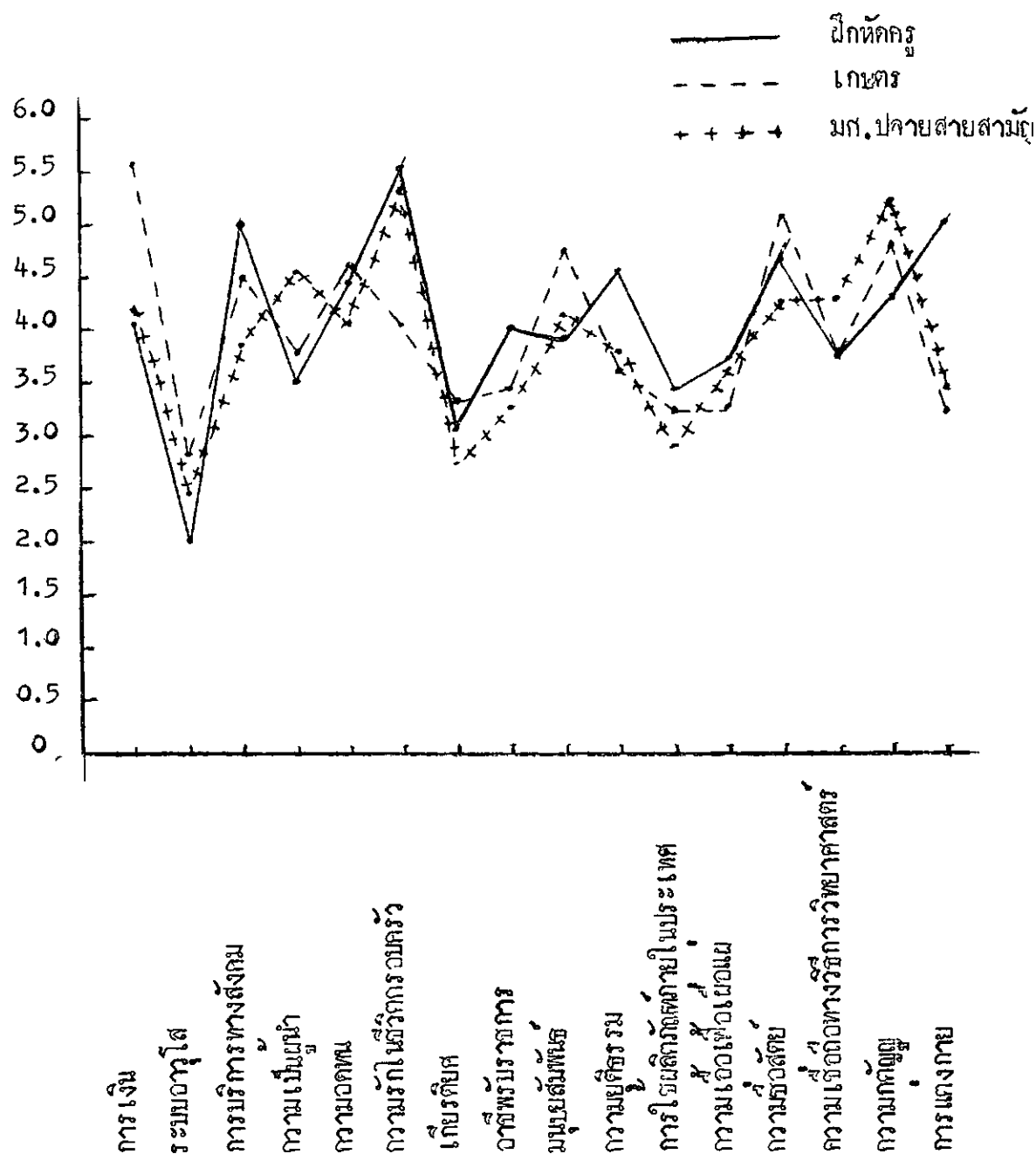
ตาราง 50 (ต่อ)

	ผศ.		กบ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	4.56	37	3.60	17	3.79	22
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.43	12	3.30	9	2.93	5
12. ความเชื่อเพื่อเผ่าเผ่า	3.75	19.5	3.30	9	3.58	16
13. ความซื่อสัตย์	4.68	39	5.01	44	4.37	32
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.75	19.5	3.75	19.5	4.37	32
15. ความกตัญญู	4.37	32	4.80	41	5.24	45
16. การแต่งกาย	5.00	42.5	3.25	7	3.48	14

$$df = 2, H = 0.1607$$

จากตาราง 50 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความคาดหวังต่างกัน และแยกกันอยู่ ไม่มีความแตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังในสถานภาพสมรสประเภทเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคือ อันคัมของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันคัมของมวลหมู่ประชากรเดียวกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอเสนอภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันคัมค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ไว้ดังภาพ 22

ภาพ 22 เสนภาพแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับความนิยมของนักเรียนนักศึกษา นักเรียน
เกษตรกร และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีความหมายร่วมกัน.

ตาราง 51 คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดาหรือมารดาเป็นพนาย

	ฝก.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.70	9.5	5.14	1.5	4.06	6
2. ระบบอาวุโส	2.64	16	1.42	16	2.00	15.5
3. การบริการสังคม	4.41	4	4.78	4.5	4.12	5
4. ความเป็นผู้นำ	3.00	15	2.78	13	2.00	15.5
5. ความอดทน	4.23	5	4.00	7	3.43	10
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.35	1	4.78	4.5	5.93	1
7. เกียรติยศ	3.11	14	2.42	15	2.75	13
8. อาชีพรับราชการ	3.94	7.5	2.57	14	2.87	12
9. มนุษยสัมพันธ์	3.94	7.5	5.14	1.5	4.68	3
10. ความยุติธรรม	4.52	3	3.35	9	3.25	11
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.17	13	3.14	10.5	2.56	14
12. ความเอื้อเอื้อเผื่อแผ่	3.64	11	2.85	12	3.81	8.5
13. ความซื่อสัตย์	4.11	6	4.85	3	3.81	8.5
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.70	9.5	3.85	8	4.50	4
15. ความกตัญญู	4.88	2	4.57	6	5.25	2
16. การแต่งกาย	3.41	12	3.14	10.5	3.87	7

จากตาราง 51 จะเห็นว่า นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ในขณะที่นักเรียนเกษตรกรรม

ให้ความสำคัญในการเงินกับมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 5.14 มาเป็นอันดับ 1 และทั้งนักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ความสำคัญด้านความกตัญญูเป็นอันดับ 2 ส่วนการให้ความสำคัญในอันดับ 3 นั้นแตกต่างกันไปตามกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ความสำคัญด้านความยุติธรรม นักเรียนเกษตรกรรมให้ความสำคัญในด้านความซื่อสัตย์ และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญให้ความสำคัญในด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นอันดับ 3

ส่วนการให้ความสำคัญในอันดับสุดท้ายนั้น นักเรียนฝึกหัดครูและนักเรียนเกษตรกรรมให้เหมือนกัน คือให้ความสำคัญในระบบอาวุโส ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาให้ความสำคัญในอันดับสุดท้ายเท่ากันสองด้าน คือ ให้ความสำคัญในระบบอาวุโส กับให้ความสำคัญในความเป็นผู้นำ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.00 เท่ากัน

ตาราง 52 เปรียบเทียบอันดับความนิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่วัดค่าหรือมารดาเป็นพหุ

	ดล.		ก.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.70	22.5	5.14	44.5	4.06	31
2. ระบบอาวุโส	2.64	7	1.42	1	2.00	2.5
3. การบริการสังคม	4.41	35	4.78	40.5	4.12	32
4. ความเป็นผู้นำ	3.00	12	2.78	9	2.00	2.5
5. ความอดทน	4.23	34	4.00	30	3.43	20
6. ความรักในวิชาชีพ	5.35	47	4.78	40.5	5.93	48
7. เกียรติยศ	3.11	13	2.42	4	2.75	8
8. อาชีพรับราชการ	3.94	28.5	2.57	6	2.87	11
9. มนุษยสัมพันธ์	3.94	28.5	5.14	44.5	4.68	39

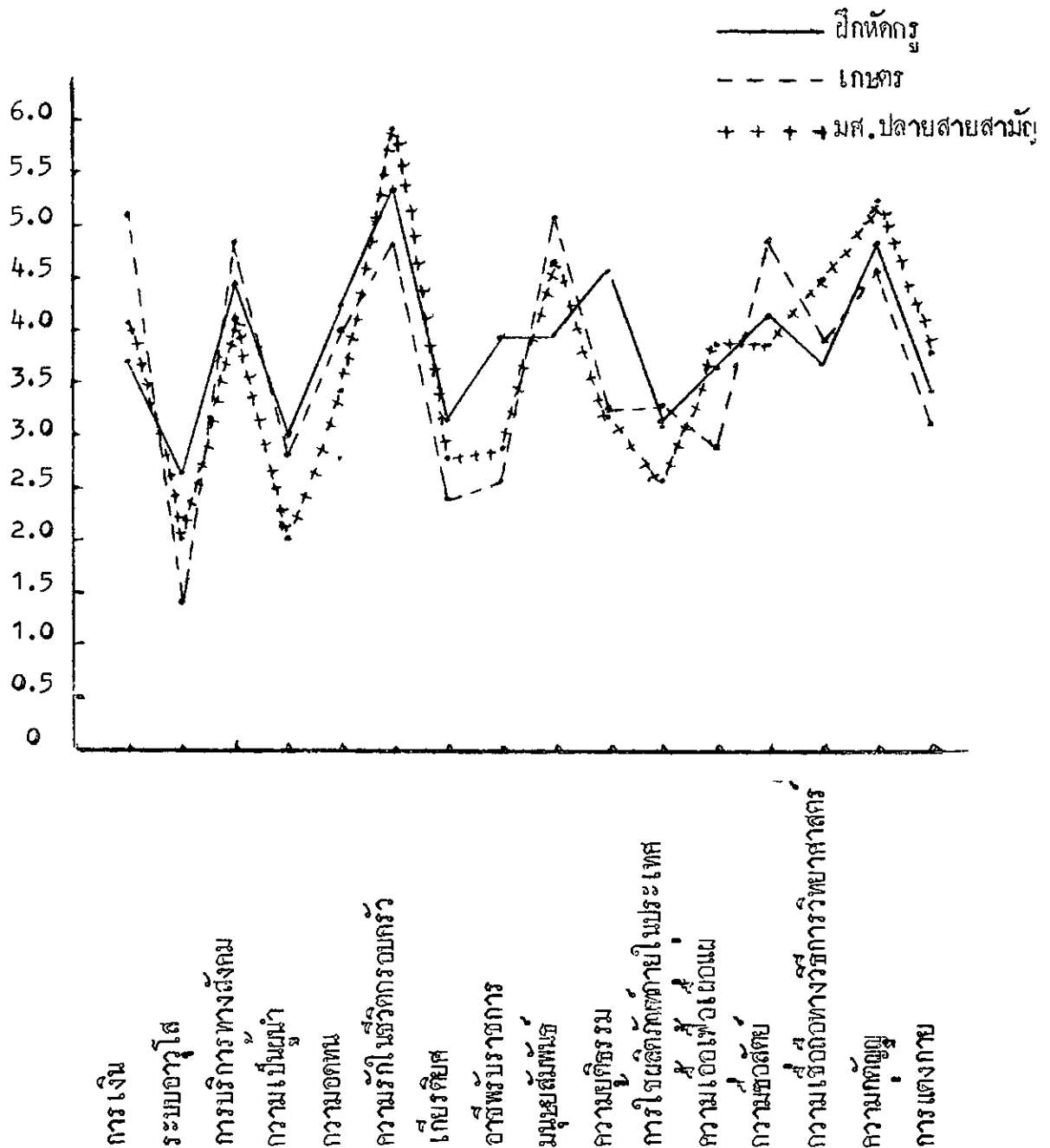
ตาราง 52 (ต่อ)

	ผศ.		กป.		มศ.	
	$\bar{X}$	n	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	4.52	37	3.35	18	3.25	17
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.17	16	3.14	14.5	2.56	5
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.64	21	2.85	10	3.81	24.5
13. ความซื่อสัตย์	4.11	32	4.85	42	3.81	24.5
14. ความเชื่อในวิถีการศึกษาศาสตร์	3.70	22.5	3.85	26	4.50	36
15. ความกตัญญู	4.88	43	4.57	38	5.25	46
16. การแต่งกาย	3.41	19	3.14	14.5	3.87	27

$$df = 2, H = 0.0947$$

จากตาราง 52 ค่า H ไม่นับสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียนผู้ให้คิดรวมนักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่บิดา หรือ มารดา เป็นหมาย ไม่แตกต่างกัน นั่นคืออันดับของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันดับของมวลประชากร เดียวกัน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า นักเรียนที่มีความร่ำรวยอยู่ในสถานภาพสมรสเหมือนกันในระหว่างกลุ่มตัวอย่างน่าจะมีค่านิยมต่างกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการแจกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงกะแนวนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 23

ภาพ 23 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของนักเรียน นักเรียน
โรงเรียน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่มีค่าหรือความหมาย.

ตอนที่ ๖ การเลือกค่านิยมของนักเรียนเมื่อจำแนกตามสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน

ในตอนนี้จะได้เสนอผลการเปรียบเทียบ การเลือกค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เมื่อจำแนกตามสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน เพื่อความสะดวก และความเข้าใจ จึงขอเสนอผลการศึกษาตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 53 จำนวนนักเรียนที่ให้อันดับค่านิยม เมื่อจำแนกตามสภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน

สภาพการเลี้ยงดูทางบ้าน	จำนวนนักเรียน		
	ผ.ค.	กษ.	มศ.
การให้ความรัก	44	31	51
การลงโทษ	5	11	3
การคาดหวัง	101	108	96

จากตาราง 53 แสดงว่านักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตร และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ต่างก็ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวังมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก การเลี้ยงดูแบบการลงโทษ มีจำนวนน้อยมาก จึงไม่นำมาทำการศึกษา ส่วนผลการศึกษาการเลือกค่านิยมของนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก และการคาดหวัง ปรากฏผลในตาราง 54 55 56 และ 57

ตาราง 54 คะแนนเฉลี่ย และอันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการ
ให้ความรัก

	ผ.ค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.77	11	5.06	1	4.48	5
2. ระบบอาวุโส	2.61	16	3.22	14.5	2.37	16
3. การบริการสังคม	4.65	1	4.22	7	4.35	7
4. ความเป็นผู้นำ	3.84	10	4.03	8	4.45	6
5. ความอดทน	4.54	5	4.77	3	4.29	8
6. ความรักในวิถีครอบครัว	4.88	2	5.00	2	5.02	1
7. เกียรติยศ	3.13	13.5	3.22	14.5	3.59	12
8. อาชีพรับราชการ	4.04	9	3.45	13	3.18	13.5
9. มนุษยสัมพันธ์	4.11	8	4.54	4.5	4.59	4
10. ความยุติธรรม	4.36	6	3.61	10	3.64	11
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.13	13.5	2.80	16	2.86	15
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.41	12	3.48	12	3.89	10
13. ความซื่อสัตย์	4.93	1	4.38	6	4.89	2
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.15	7	3.77	9	4.02	9
15. ความกตัญญู	4.79	3	4.54	4.5	4.72	3
16. การออกกำลังกาย	3.09	15	3.54	11	3.18	13.5

จากตาราง 54 จะเห็นได้ว่าการให้ค่านิยมในอันดับ 1 ของนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก ต่างให้ค่านิยมแตกต่างกันคือ นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยม ในด้านความซื่อสัตย์เป็นอันดับ 1 นักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมในด้านการเงิน ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัวเป็นอันดับ 1 ส่วนการให้ค่านิยมเป็นอันดับ 2 ของนักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนเกษตรกรรมเหมือนกัน คือ ให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ส่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาให้ค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์เป็นอันดับ 2

ส่วนการให้ค่านิยมอันดับ 3 นั้น นักเรียนฝึกหัดครูให้ค่านิยมในด้านความกตัญญู นักเรียนเกษตรให้ค่านิยมในด้านความอดทน และนักเรียนมัธยมศึกษาให้ค่านิยมในด้านความกตัญญูเช่นเดียวกับนักเรียนฝึกหัดครู

ในด้านการให้ค่านิยมน้อยที่สุด หรืออันดับสุดท้าย นักเรียนฝึกหัดครูกับนักเรียนมัธยมศึกษาให้ค่านิยมในด้านระบบอาวุโส ส่วนนักเรียนเกษตรกรรมให้ค่านิยมในด้านการให้สวัสดิการภายในประเทศ

ตาราง 55 เปรียบเทียบอันดับค่านิยม และผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก

	ฝค.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.77	10.5	5.06	18	4.18	31
2. ระบบอาวุโส	2.61	2	3.22	10.5	2.37	1
3. การบริการสังคม	1.65	30	4.22	28	1.35	30
4. ความเป็นผู้นำ	3.84	21	4.03	24	1.15	33
5. ความอดทน	1.54*	36	1.77	41	1.20	20
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	4.88	43	5.00	46	5.02	47
7. เกียรติยศ	3.13	6.5	3.22	10.5	3.50	16
8. อาชีพรับราชการ	4.04	25	3.45	13	3.18	8.5

ตาราง 55 (ต่อ)

	ผก.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
9. มนุษย์สัมพันธ์	4.11	26	4.54	36	4.59	38
10. ความยุติธรรม	4.36	31	3.61	17	3.64	18
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.13	6.5	2.80	3	2.86	4
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.41	12	3.48	14	3.89	22
13. ความซื่อสัตย์	4.03	45	4.38	32	4.80	44
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	4.15	27	3.77	10.5	4.02	23
15. ความกตัญญู	1.79	42	1.51	36	1.72	40
16. การแต่งกาย	3.09	5	3.54	15	3.18	8.5

$$df = 2, H = 0.0155$$

จากตาราง 55 ค่า H ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก ไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาเหมือน ๆ กันในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันน่าจะมีค่านิยมต่างกัน นั่นคืออันดับที่ของการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ มาจากอันดับที่ของมวลประชากรเดียวกัน เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้เสนอแผนภาพ เพื่อแสดงจะแนบเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนเหล่านี้ไว้ดังภาพ 24

ตาราง 56 คะแนนเฉลี่ย และอันดับถำนิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม
และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวัง

	ผศ.		เกษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.64	10	4.71	5	4.11	7
2. ระบบอาวุโส *	2.47	16	2.23	16	2.17	16
3. การบริการสังคม *	4.10	6	4.57	6	4.14	6
4. ความเป็นผู้นำ	3.40	12	3.78	9	3.91	10
5. ความอดทน	4.47	5	40.05	7	3.89	11.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.20	1	5.11	2	5.22	1
7. เกียรติยศ	3.19	13	2.86	14.5	2.67	15
8. อาชีพรับราชการ	4.21	7	3.47	12	3.65	13
9. มนุษยสัมพันธ์ *	4.48	4	4.73	4	4.40	4
10. ความยุติธรรม	4.11	8	3.53	11	4.01	8
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	3.12	15	2.86	14.5	3.98	9
12. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.45	11	3.60	10	3.64	14
13. ความซื่อสัตย์	4.76	2	4.82	3	4.85	3
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.86	9	1.00	8	4.15	5
15. ความกตัญญู	4.68	3	5.19	1	5.19	2
16. การออกกำลังกาย	3.15	11	3.25	13	3.89	11.5

* ค่านิยมที่มีอันดับเท่ากัน

จากตาราง 56 จะเห็นได้ว่า นักเรียนฝึกหัดครู และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัวเป็นอันดับ 1 ส่วนนักเรียนเกษตรให้ค่านิยมในด้านความกตัญญูเป็นอันดับ 1

ส่วนการให้ค่านิยมอันดับ 2, 3 และ 1 ของนักเรียนฝึกหัดครูคือ ค่านิยมในด้าน ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และ มนุษยสัมพันธ์ตามลำดับ นักเรียนเกษตรกรรม ให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิต ครอบครัว ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ เป็นค่านิยมอันดับ 2, 3 และ 4 ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ให้ค่านิยมในด้านความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และมนุษยสัมพันธ์เป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ.

การให้ค่านิยมอันดับสุดท้ายนั้นทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้เหมือนกันคือ ค่านิยมในระบบอาวุโส ส่วนอันดับรองสุดท้ายของนักเรียนวิทยาลัยครู คือค่านิยมในการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ของนักเรียนเกษตรกรรมมี 2 อันดับคือ การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ กับ เกียรติยศ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน เป็นอันดับรองสุดท้าย ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นให้ค่านิยมในด้าน เกียรติยศ เป็นรองอันดับสุดท้าย

ตาราง 57 เปรียบเทียบอันดับค่านิยมและผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของ นักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาคหัง

	ด.ค.		กษ.		มก.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
1. การเงิน	3.64	16.5	4.71	39	4.11	25.5
2. ระบบอาวุโส	2.47	3	2.23	2	2.17	1
3. การบริการสังคม	4.10	34.5	4.27	33	4.14	30
4. ความเป็นผู้นำ	3.40	11	3.78	19	3.91	23
5. ความอดทน	4.47	36	4.05	27	3.89	21.5
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	5.20	47	5.11	44	5.22	48
7. เกียรติยศ	3.19	9	2.86	5.5	2.67	4
8. อาชีพรับราชการ	4.21	32	3.47	13	3.65	18
9. มนุษยสัมพันธ์	4.48	37	4.73	40	4.40	34.5

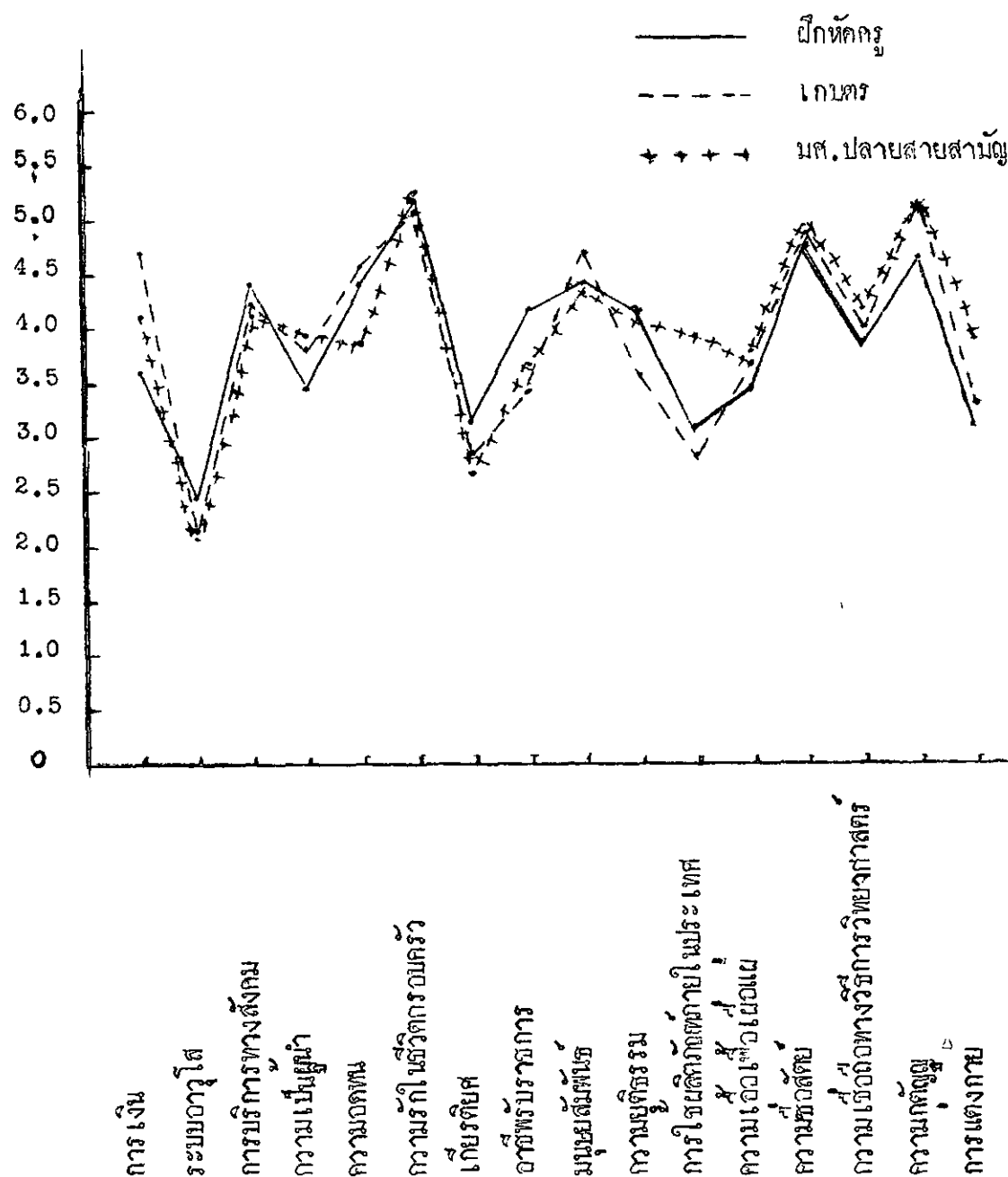
ตาราง 57 (ต่อ)

	ผศ.		กษ.		มศ.	
	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R	$\bar{X}$	R
10. ความยุติธรรม	1.11	28.5	3.53	11	4.01	26
11. การใช้สิทธิกันภายในประเทศ	3.12	7	2.36	55	3.98	24
12. ความเชื่อเพื่อเพื่อน	3.16	12	3.60	15	3.61	16.5
13. ความซื่อสัตย์	4.76	41	4.82	12	4.35	43
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	3.26	20	1.00	25	4.15	31
15. ความกตัญญู	1.68	38	5.19	45.5	5.19	45.5
16. การแต่งกาย	3.15	8	3.25	10	3.39	21.5

$$df = 2, H = 13.0416$$

จากตาราง 57 ค่า H เท่ากับ 13.0416 นั้น ได้จากการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอันดับของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เป็นค่าที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .01 แสดงว่าการให้ค่านิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้แตกต่างกันจริง จึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแบบเดียวกัน ในระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันน่าจะมีค่านิยมแตกต่างกัน

เพื่อช่วยให้เห็นลักษณะการเลือกค่านิยมของนักเรียนกลุ่มนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้เสนอแผนภาพเพื่อแสดงคะแนนเฉลี่ยอันดับค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มเหล่านี้ไว้ดังภาพ 25

ภาพ 25 แสดงความสัมพันธ์ของคะแนนของนักเรียนผู้ให้คะแนน นักเรียน เกณฑ์ และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการ คาคหัง.

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายที่จะ เปรียบเทียบค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้รับการอบรมศึกษาต่างกัน ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ และยังได้แบ่ง ศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปรอื่น ๆ ย่อยลงไปอีก เช่น อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดา มารดา ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานด้านต่าง ๆ เช่น งานบริการแนะแนว การปลูกฝังคุณธรรม (Values) ให้กับนักเรียน เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ นักเรียนฝึกหัดครู วิทยาลัยครู- นครศรีธรรมราช นักเรียนเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรกรรมนครศรีธรรมราช นักเรียนมัธยม- ศึกษาตอนปลายสายสามัญ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ กับโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช โดยคัดเลือก มาศึกษา กลุ่มตัวอย่างละ 150 คน รวมทั้งหมด 450 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น แบ่งออก เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์ทั่ว ๆ ไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อสภาพการเลี้ยงดูที่บ้าน

แบบสอบถามตอนนี้มีค่าความเชื่อมั่น 0.74

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความรู้ทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยม โดยวิธีการ
คิว - บอร์ท (Q-sort) แบบสอบถามถามถึงความเชื่อมั่น 0.9765

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความแตกต่างระหว่างอันดับ
2. ค่าเฉลี่ยของอันดับ
3. ความแตกต่างของอันดับโดยวิธี H-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่องนี้อาจสรุปผลได้ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยและอันดับค่านิยมที่นักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ รวมกันทั้งหมดให้อันดับค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมในค่านิยมความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ความกตัญญู เป็นอันดับ 2 และความซื่อสัตย์ เป็นอันดับสามอันดับสุดท้าย คือ ค่านิยมในระบบอาวุโส และรองอันดับสุดท้าย คือ ค่านิยมในค่านิยมการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

2. เปรียบเทียบการให้อันดับค่านิยมในกลุ่มนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าให้ความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับแรก รองลงไปได้แก่ ค่านิยมในค่านิยมความกตัญญูกับการเงิน ค่านิยมอันดับสุดท้ายของกลุ่มนักเรียนกลุ่มนี้คือ ระบบอาวุโส

3. เปรียบเทียบการให้อันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ ปรากฏว่าส่วนมากไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

3.1 การให้อันดับค่านิยมของนักเรียนชายทั้งสามแห่งแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

ส่วนมากให้ค่านิยมในความสัมพันธ์ในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และมนุษยสัมพันธ์ เป็นอันดับแรก และรอง ๆ ลงไปค่าความกล้าหาญ และต่างก็ให้ค่านิยมในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้าย

3.2 การให้อันดับค่านิยมของนักเรียนหญิง ทั้งสามแห่งไม่แตกต่างกัน ต่างก็ให้ค่านิยมในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และความซื่อสัตย์ เป็นอันดับแรก และรองลงไป ส่วนอันดับสุดท้ายและรองสุดท้ายได้แก่ ค่านิยมในระบบอาวุโส กับการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

3.3 การให้อันดับค่านิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามระดับอายุ พบว่านักเรียนที่มีระดับอายุ 17 - 18 ปี ให้ค่านิยมไม่แตกต่างกันมากนัก ต่างก็ให้ค่านิยมในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และความซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ นักเรียนที่มีอายุ 19 - 20 ปี ให้ค่านิยมแตกต่างกันออกไปเล็กน้อย ก็คือส่วนมากให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับแรก ส่วนอันดับรอง ๆ ลงไปก็ได้แก่ ค่านิยมด้านการเงิน มนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู สลับกันเป็นอันดับ 2, 3 และ 4 และทุกระดับอายุในกลุ่มตัวอย่างนี้ ต่างก็ให้ค่านิยมในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน

3.4 การให้อันดับค่านิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามอาชีพของบิดามารดา พบว่า

3.4.1 นักเรียนที่มีบิดามีอาชีพเกษตรกร ส่วนมากให้ค่านิยมในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว อันดับรอง ๆ ลงไปก็ได้แก่ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู บริการสังคม มนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้าย ก็คือ ค่านิยมในระบบอาวุโส

3.4.2 นักเรียนที่มีบิดามีอาชีพรับราชการ ให้ค่านิยมไม่แตกต่างกันมากนัก ค่านิยมที่อยู่ในอันดับสูงก็คือ ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ ค่านิยมอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย นักเรียนทั้งสามกลุ่มนี้ให้เหมือนกัน คือ ค่านิยมในระบบอาวุโส และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

3.4.3 นักเรียนที่มีบิดามีอาชีพค้าขาย ค่านิยมที่นักเรียนในกลุ่มนี้ให้ในอันดับสูงก็คือ ความรักในชีวิตครอบครัว ความซื่อสัตย์ การเงิน และความกตัญญู ส่วนค่านิยมอันดับสุดท้ายของกลุ่มนี้ คือ ค่านิยมในระบบอาวุโส

3.4.4 นักเรียนที่มีความรู้เพื่อน ๆ ให้ทำนิยามในอันดับแรกกระจายไป ทำนิยามในด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความรักในชีวิตครอบครัว ส่วนคำนิยามอันสุดท้าย ก็คือคำนิยามในด้านระบบอาวุธโส

3.4.5 นักเรียนที่มารู้คำอธิบายเหตุการณ์ ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้ทำ นิยามไม่แตกต่างกันนัก ทำนิยามที่อยู่ในอันดับสูงได้แก่ทำนิยามในด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู และ ความรักในชีวิตครอบครัว ทำนิยามอันดับสุดท้าย ก็คือคำนิยามในระบบอาวุธโส

3.4.6 นักเรียนที่มารู้คำอธิบายรายการ ให้ทำนิยามในด้านการเงิน ความรักในชีวิตครอบครัว เกียรติยศ อยู่ในอันดับสูง ส่วนคำนิยามอันดับสุดท้าย และรองสุดท้าย คือคำนิยามในด้านระบบอาวุธโส และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

3.4.7 นักเรียนที่มารู้คำอธิบายลักษณะ ให้ทำนิยามในด้าน ความอดทน ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญูอยู่ในอันดับสูง และคำนิยามอันดับสุดท้ายของนักเรียนทั้งสาม กลุ่มตัวอย่าง ก็คือ คำนิยามในระบบอาวุธโส

3.4.8 นักเรียนที่มารู้คำอธิบายเพื่อน ๆ ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้ทำนิยาม ใกล้เคียงกันมาก ทำนิยามในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ความเชื่อเพื่อพ่อแม่ ความกตัญญู ความอดทน อยู่ในอันดับสูง ทำนิยามอันดับสุดท้ายก็คือ ทำนิยามในด้านระบบอาวุธโส

✓ 3.4.9 นักเรียนที่มีค่า-มารดา ประกอบอาชีพประเภทเดียวกัน ให้ทำนิยาม ในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู อยู่ในอันดับสูง ส่วนคำนิยามด้านอื่น ๆ ก็อยู่ในอันดับ ใกล้เคียงกัน ทำนิยามในอันดับสุดท้าย ก็คือ ทำนิยามในระบบอาวุธโส

✓ 3.4.10 นักเรียนที่มีบิดา-มารดา ประกอบอาชีพต่างกัน ทั้งสามกลุ่ม ตัวอย่าง ให้ทำนิยามใกล้เคียงกัน ต่างก็ให้คำนิยามในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และความซื่อสัตย์ อยู่ในอันดับ 1, 2 และ 3 ส่วนคำนิยามอันดับสุดท้ายและรองสุดท้าย คือคำนิยามใน ระบบอาวุธโส และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

✓ 3.4.11 นักเรียนที่มีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพแตกต่างกันเพียงฝ่ายเดียว ให้ความสำคัญของคำนิยามกระจายออกไป ที่อยู่ในอันดับสูงก็มี ทำนิยามในด้าน ความกตัญญู ความรัก ในชีวิตครอบครัว การเงิน ความซื่อสัตย์ ต่างก็ให้คำนิยามในระบบอาวุธโส เป็นอันดับสุดท้าย

3.5 เปรียบเทียบการให้อันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ โดยจำแนกตามการศึกษาของบิดามารดา พบว่า

3.5.1 นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาในระดับประถมศึกษาทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ให้ความสำคัญใกล้เคียงกัน คือ ให้ความสำคัญในด้านความกตัญญู ความรักในชีวิตครอบครัว อยู่ในอันดับสูง และให้ความสำคัญในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน

3.5.2 นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ต่างก็ให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 รอง ๆ ลงไปก็ให้ความสำคัญในด้าน ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ มนุษยสัมพันธ์ การเงิน เป็นต้น และต่างก็ให้ความสำคัญในระบบอาวุโสเป็นอันดับสุดท้าย

3.5.3 นักเรียนที่มีมารดาที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ต่างก็ให้ความสำคัญในด้าน ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ เป็นอันดับ 1, 2 และ 3 และให้ความสำคัญในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้าย

3.5.4 นักเรียนที่มีมารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ต่างก็ให้ความสำคัญใกล้เคียงกัน คือ ให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว การบริการสังคม มนุษยสัมพันธ์ และความกตัญญู อยู่ในอันดับสูง

3.6 เปรียบเทียบการให้อันดับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า

3.6.1 นักเรียนที่มีบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว เป็นอันดับ 1 ส่วนค่านิยมอันดับรอง ๆ ลงไปกระจายกันออกไปในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง และต่างก็ให้ความสำคัญในระบบอาวุโส เป็นอันดับสุดท้าย

3.6.2 นักเรียนที่มีบิดามารดาหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ การให้ความสำคัญในค่านต่าง ๆ กระจายกันออกไป ค่านิยมในอันดับสูง ๆ ที่มี ให้ความสำคัญในด้านความรักในชีวิตครอบครัว การเงิน และทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้ ต่างก็ให้ความสำคัญในระบบอาวุโสเป็นอันดับสุดท้าย

3.6.3 นักเรียนที่มีบิดาหรือมารดาเป็นหม้าย ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในด้าน การเงิน ความรักในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู เป็นอันดับสูง และค่านิยมในอันดับสุดท้าย คือ ระบบอาวุโส

3.7 เปรียบเทียบการให้ค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เมื่อจำแนกตามสภาพการเลี้ยงดูทางบ้านพบว่า

3.7.1 นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก การให้ค่านิยม กระจายกันออกไปแทบทุกอันค่า ค่านิยมที่อยู่ในอันค่าสูงก็ไดแก่ ค่านิยมในด้าน การเงิน ความรัก ในชีวิตครอบครัว ความกตัญญู และความซื่อสัตย์

3.7.2 นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาแต่ใจ (Demand) ให้ค่านิยมในด้านความรักในชีวิตครอบครัว ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู อยู่ในระดับสูง เป็นที่น่าสังเกตว่าการให้ค่านิยมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้ ให้ระดับค่านิยมที่เท่ากันถึง 3 ประเภท คือ ค่านิยมในด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในอันค่า 4 การบริการสังคม อันค่า 6 และค่านิยมในระบบอาวุโส เป็นอันค่าที่ 16 สรุปพบ การให้ค่านิยมของนักเรียนกลุ่มนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู นักเรียนเกษตรกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในครั้งนี้ช่วยให้รวมถึงการให้อันค่าค่านิยมของนักเรียนแต่ละกลุ่มวิชาชีพให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะผลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระหว่างกลุ่มวิชาชีพ ระหว่างเพศ อายุ อาชีพ ของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา และสภาพการเลี้ยงดูจากทางบ้าน นั้น ผลปรากฏว่าค่านิยมเกือบทุกอย่างที่วิเคราะห์ตามตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่านักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ น่าจะมีค่านิยมแตกต่างกัน ยกเว้นจากการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมของกลุ่มนักเรียนเหล่านี้ ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาแต่ใจ (Demand) ที่ให้ระดับค่านิยมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 หรือมีความเชื่อได้ 99 %

การที่กลุ่มตัวอย่างให้อันค่าค่านิยมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ว่า นักเรียนที่เรียนวิชาชีพต่างกันน่าจะมีค่านิยมแตกต่างกันนั้น อาจเป็นด้วยเหตุผลที่ว่า กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีฐานะทางสังคมที่ค่อนข้างเท่าเทียมกัน ภาวะสิ่งแวดล้อม

ความเป็นอยู่ทางครอบครัวก็ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนเหล่านี้อาศัยอยู่ในชุมชนที่คล้ายคลึงกัน คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ฉะนั้นจึงมีวัฒนธรรม และความเป็นอยู่จึงคล้ายคลึงกันด้วย จริงอยู่เมื่อพิจารณาอันกับกานันในแต่ละท่านแล้ว จะเห็นว่ามีความแตกต่างกันไปบ้าง แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติแล้ว กานันเหล่านี้เมื่อได้มีความแตกต่างกันมากจนเห็นได้ชัด จึงทำให้ค่าสถิติที่ได้ออกมาไม่นับสำคัญ ซึ่งผลการศึกษารังนี้คล้ายคลึงกับของ คุณพจน์ มณีสุวรรณ (พจน์ มณีสุวรรณ, 2514 : 125) ที่ได้ทำการศึกษาคานันในท่านต่าง ๆ ของนักเรียนวิทยาลัยครู ในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ผลปรากฏว่าการให้อันกับกานันของนักเรียนฝึกหัดครูเหล่านั้น ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะกลุ่มตัวอย่างอยู่ในแหล่งที่มีสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันนั่นเอง

กลุ่มตัวอย่างทั้งสามแห่ง ส่วนมากเน้นคานันในคานความรักในชีวิตครอบครัวมาเป็นอันดับแรก เพราะนักเรียนย่อมมีความผูกพันกับครอบครัวของตนเอง และครอบครัวมีความสำคัญต่อนักเรียนมาก โดยเฉพาะลักษณะครอบครัวไทยในชนบท สมดังคำกล่าวของ ดร.ไพฑูรย์ เกรือแก้ว (ไพฑูรย์ เกรือแก้ว, 2513 : 196) ที่ว่าชีวิตครอบครัวในชนบท มีลักษณะเฉพาะและมีลักษณะคล้ายคลึงกันเกือบทุกแห่ง ขนบจารีตประเพณีของท้องถิ่นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงง่าย ๆ มีความเป็นกันเองพ่อแม่เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อลูก อยู่ใกล้ชิดกับลูกมากเพื่อให้ลูกมีความสุข ดังนั้น การที่เด็กนักเรียนเลือกคานันในคานความรักในชีวิตครอบครัวเป็นอันดับแรก จึงเป็นสิ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริง—แล้ว ดร.ประจักษ์ หลักศิลา และ อาจารย์วรวิทย์ วทีนสรการ (ประจักษ์ หลักศิลา และ วรวิทย์ วทีนสรการ, 2508 : 11) ก็ได้กล่าวเน้นไว้ว่าครอบครัวเป็นกลุ่มทางสังคมแรก และสำคัญที่สุดที่เราได้มีประสบการณ์และมีความสัมพันธ์ผูกพันกับเรามา ตั้งแต่เล็กจนโต ทั้งนี้ ทนที่นักเรียนต้องการมีชีวิตอยู่อย่างเป็นสุขในครอบครัวนั้น เป็นสิ่งปกติธรรมดาของมนุษย์ทั่วไป เพราะนักเรียนต้องเกี่ยวพันกับครอบครัวอยู่ตลอดเวลา

เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อนักเรียนส่วนใหญ่จะให้คานันในคานความรักในชีวิตครอบครัวเป็นอันดับ 1 ก็ตาม แต่ในกรณีที่เปรียบเทียบคานันตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา ที่พ่อแม่หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ นักเรียนเกษตรกรที่มีพ่อแม่อยู่ในลักษณะนี้ กลับให้คานันในคานการเงินเป็นอันดับ 1 ส่วนคานันในคานความรักในชีวิตครอบครัว กลับตกไปอยู่อันดับ 5 - 7 ถึงแม้จะ

ไม่ทำให้การเลือกคำนิยมของเด็กกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญก็ตาม แต่ก็อาจจะนำพาพิจารณาด้วย ก็อาจเป็นไปได้ว่า ความสัมพันธ์ภายในกรอบกรวยของนักเรียนกลุ่มนี้อาจจะไม่ดีนัก จากหนังสือของสมาคมคหกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (2512 : 8) ได้มีผู้เขียนไว้ก่อนหน้าว่า "กรอบกรวยที่มีสภาพบ้านแตก ก็เกิดขาดพ่อ หรือแม่ขาดเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร ทำให้เด็กเกิดปัญหาเกี่ยวกับกรอบกรวยของตนได้ ฉะนั้นเราควรจะให้การเอาใจใส่กับเด็กนักเรียนเหล่านี้ เพื่อช่วยเหลือป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว อันอาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนเหล่านี้ด้วย"

ส่วนคำนิยมอันคับสุกหทัย และรอนสุกหทัย ที่นักเรียนส่วนมากให้อับกับคำนิยมก็คือ คำนิยมในระบบอาวูโส และการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ

การที่นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างให้คำนิยมในระบบอาวูโส เป็นอันคับสุกหทัย ก็อาจเนื่องจากว่า นักเรียนเหล่านี้อยู่ในวัยรุ่น ต้องการอิสระภาพ และเสรีภาพ การที่มีรุ่นพี่ ๆ มาปกครองตนก็ขัดแย้งกับความรู้สึก บางทีพวกรุ่นพี่ก็ใช้อำนาจผิด ๆ มาใช้กับรุ่นน้อง เช่น เวลาเรียนน้องใหม่ มีการกระทำต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม ใบสุภาพ บางทีถึงกับทำร้ายร่างกายรุ่นน้อง ดังนั้นนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างนี้อาจไม่พอใจในระบบอาวูโส แบบนี้ก็เป็นได้ และการจะเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในบรรดานักเรียน นักศึกษา เหล่านี้ด้วยระบบอาวูโส ก็เห็นว่าไม่ได้เป็นการเสริมสร้างแต่อย่างใด เพราะความสามัคคีที่แท้จริงนั้น เกิดจากสมาชิกแต่ละบุคคลมีสติปัญญา มีวิจรรณญาณเห็นของตนเองอย่างแท้จริง การชมเชยกับให้รวมกันเป็นกลุ่มก้อน โดยอาศัยความเชื่องมือ ๆ หรือการปลุกปั่นยุแหย่ จึงเป็นอันตรายร้ายแรง และสังคมไม่พึงประสงค์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มพันธุ์, SOTUS ใหม, 2514 : 2)

ส่วนคำนิยมในอันคับรอนสุกหทัยที่นักเรียนส่วนมากในกลุ่มตัวอย่างนี้เลือกก็คือ คำนิยมในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ พอจะเป็นแนวโน้มชี้ให้เห็นว่าการใช้สินค้าที่ไทยทำได้อเองยังอยู่ในความนิยมในระดับต่ำ คนไทยชอบใช้ของต่างประเทศมานานจนเกือบจะลืมลัทธิของไทย และก็ยังอยู่เสมอว่าผลิตภัณฑ์ไทยทำได้ดี คุณภาพแหว ใครใช้ของนอกเป็นถนมีรสนิยมสูง อะไรทำนองนี้เป็นการปลุกฝังนิสัยผิด ๆ กันมา แม้รัฐบาลพยายามจะโฆษณาให้คำขวัญว่าไทยทำไทยใช้ไทยเจริญ แต่ก็ยังไม่เห็นองค์การไหนทำได้จริงจัง ถ้าคนไทยยังมีคำนิยมอยู่เช่นนี้ต่อไปข้างหน้าโดยไม่หาหนทางแก้ไข ประเทศเราก็จะยิ่งเสียศูนย์การคามากขึ้น ดังนั้นเราควรจะปลุกฝังคำนิยมหรือฝึกฝน

ให้คนไทยได้รู้จักใช้ผลิตภัณฑ์ที่เราทำขึ้นเองได้ จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ทางหนึ่ง สะอาด มีฐาน (2510 : 3) อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม กล่าวว่า "ที่แล้วนามักจะมีความเชื่อถือกันโดยทั่วไปว่า สินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศมีคุณภาพสูงของต่างประเทศไม่ได้...แต่อาณานิคมควรจะเลิกความรู้สึกอย่างนั้นเสียที่ ความจริงแล้วคุณภาพของสินค้าที่ผลิตขึ้นเอง มีคุณภาพดี มีหลายชนิด ถ้าเราสามารถเลิกความคิด ๗ ที่กล่าวมาแล้วเสียได้ หันมาสนับสนุนกับสิ่งที่เราทำเองได้แล้ว ก็ย่อมจะเป็นการดีมากทีเดียว"

ในระบอบนี้ทางรัฐบาลก็ได้ส่งเสริมการลงทุนในค่านอุตสาหกรรมหลายชนิด เราสามารถผลิตสินค้าต่าง ๆ ได้ ในขณะที่เกี่ยวข้องกันก็ควรปลูกฝังความรู้สึกหรือค่านิยมให้ประชาชนหันมาสนใจและนิยมใช้สินค้าที่เราผลิตได้เองแล้ว คิดว่าเราก็สามารถแก้ไขปัญหาบ้านเศรษฐกิจในแง่ที่เราเสียศูนย์การค้าจากการสั่งสินค้าเข้ามาได้มากทีเดียว

ส่วนค่านิยมค่านิยมอื่น ๆ ที่นำมาศึกษา นักเรียนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสามแห่งให้ค่านิยมคล้ายคลึงกัน อยู่ในอันกับใกล้เคียงกัน แต่จะขอนำมากล่าวเฉพาะที่อยู่ในอันกับของลงใบของกลุ่มตัวอย่างนี้ คือ ค่านิยมในความกตัญญู

ดร.ไพฑูริย์ เกื้อแก้ว (ไพฑูริย์ เกื้อแก้ว, 2513 : 102) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมของคนไทย ได้กล่าวว่า "ความกตัญญูเป็นเรื่องที่ดีคนไทยถือเป็นเรื่องใหญ่มาก จะเห็นได้ว่าเรามีพิธีไหว้ครูซึ่งเป็นผู้บุญคุณ คนไทยทั่วไปจะรักและซื่อสัตย์ต่อผู้บุญคุณ การทำลาบจ้างและไม่รับบุญคุณของพ่อแม่ และผู้ที่เคยช่วยเหลือเกื้อกูล จึงเป็นลักษณะไทยที่ได้รับการคำหิติดีเยี่ยมอย่างมหัศจรรย์จากสังคม การทดแทนบุญคุณพ่อแม่ เบื่อแล้ว ก็เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งของค่านิยมของสังคมไทยในชั้นนี้" ซึ่งเรื่องการปลูกฝังค่านิยมในค่านิยมทั้งทางบ้าน โรงเรียน และวัด การที่นักเรียนเลือกอันกับค่านิยมในค่านิยมของลงใบว่าความรักในวีรกรรมรอบรู้ ก็อาจเนื่องมาจากความต้องการที่จะตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ที่ได้อุปการะเลี้ยงดูขึ้นมา

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การให้อันกับค่านิยมของนักเรียนทั้งสามกลุ่มตัวอย่าง ที่จำแนกศึกษาตามลักษณะต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ฯลฯ ปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า การให้ค่านิยมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างจะแตกต่างกัน แต่มีข้อหนึ่งที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ คือ การให้อันกับค่านิยมของนักเรียนฝึกหัดครู เกษตรกรรม และมีวิทยานิพนธ์ที่กล่าวถึงสามัญ

ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาแต่ใจ (Demand) ก็คือให้หัดกับค่านิยมแตกต่างกันจริง ความสมมติฐานที่ว่า เด็กนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูมาประเภทเดียวกันในกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน น่าจะมีค่านิยมต่างกัน และมีความเชื่อมั่นได้ถึง 99 % ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวังซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มตัวอย่างทั้งสาม ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบนี้ เป็นตัวบ่งชี้การคาดหวังที่จะให้ลูกเป็นอยา่งนั้นอยา่งนี้ ตามความต้องการของพ่อแม่หรือครอบครัว จึงอบรมสั่งสอนและปลูกฝังลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ตลอดจนทัศนคติให้เป็นไปตามที่ผู้ใหญ่ต้องการ ในแต่ละครอบครัวก็ย่อมจะมีความกตอดาน หรือมุ่งหวังแตกต่างกันออกไป ในหนังสือของสมาคม จิตเวชศาสตร์ (2512 : 121) มีข้อความตอนหนึ่งกล่าวว่า "ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างลักษณะนิสัย หรือบุคลิกภาพของเด็ก ในแต่ละครอบครัวต่างก็มีวิถีชีวิตของครอบครัวโดยเฉพาะ การอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือที่สร้างบุคลิกภาพให้กับเด็ก ซึ่งบุคลิกภาพของครอบครัวครอบคลุมหมดทุกอย่าง ทั้งที่มองเห็นได้เช่นรูปร่างหน้าตา ตลอดจนสิ่งที่มองไม่เห็น อันได้แก่ความรู้สึก ทัศนคติ ตลอดจนค่านิยมในสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น

ดร. ไพฑูรย์ เกื้อแก้ว ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวไทยในชนบทไว้อีกข้อหนึ่งว่า ชายเป็นใหญ่กว่าหญิง เป็นหน้าที่ของบิดาที่จะให้ความคุ้มครองป้องกัน ให้ความอุปการะในด้านการธุรกิจ บิดามีสิทธิและอำนาจมากกว่าคนอื่น ๆ ในการจัดการเรื่องต่าง ๆ" ก็เป็นการสนับสนุนว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบการคาดหวังเอาแต่ใจนั้น ในการอบรมเลี้ยงดูพ่อแม่ก็มุ่งหวังให้ลูกเป็นอะไร จะให้ลูกเรียนอะไร ก็วางแผนการศึกษาชีวิตของลูกไว้เสร็จ บางกนอยา่งจะให้ลูกเรียนครู บางกนอยา่งจะให้ลูกเรียนเกษตร บางกนก็มุ่งให้ลูกเรียนในชั้น มศ. 4 - 5 ฝ่ายสามัญ ก็พยายามให้ลูกให้เป็นไปตามที่ตนหวัง การอบรมสั่งสอนที่จะให้ลูกเป็นอะไรนั้นก็ย่อมจะต้องแตกต่างกันไปในแต่ละครอบครัว ตามระดับความมุ่งหวังของพ่อแม่และครอบครัว จึงมีผลทำให้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบการคาดหวังนี้มีความกตอดาน มีความรู้สึกและมีค่านิยมที่แตกต่างกันออกไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการให้ค่านิยมของผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทเหมือนกัน การให้ค่านิยมจึงไม่แตกต่างกันมากนัก และจากการถกษาของคุณพจนีย์ มีคู่สุวรรณ (ปริญาโทพนธ์,

ในครอบครัว มีความรักชาติ ถึงเวลาแล้วที่ควรปลูกฝังความรู้สึกเกี่ยวกับชาตินิยมให้เกิดขึ้นกับเด็กของเราได้แล้ว การที่ความรู้สึกนิยมใจแต่ของที่ทำจากต่างประเทศนั้น ไม่ช่วยใหบ้านเมืองของเราเจริญขึ้นมาได้ เราต้องเสียศูนย์การควบคุมตลอดไป ถ้าผู้ผลิตสินค้าของไทยเราพยายามปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ และทางโรงเรียนทางบ้านปลูกฝังความรู้สึกหรือค่านิยมให้เยาวชนนิยมใช้ของที่เรารผลิตได้ และถ้าหากผู้ใหญ่ทางบ้านเมืองกระทำตนให้เป็นตัวอย่างมาก ๆ ขึ้น ทั่วไปสินค้าหรือการอุตสาหกรรมของเขาก็จะเจริญก้าวหน้ามากกว่าสภาพปัจจุบันนี้อย่างแน่นอน

4. แผนกแนะแนวของโรงเรียนต่าง ๆ ควรจัดบริการสนเทศ (Information service) ให้ถูกต้อง กว้างขวาง เพื่อนักเรียนจะได้มีความรู้ความเข้าใจ ในงานอาชีพแขนงต่าง ๆ อย่างแท้จริง โดยเฉพาะนักเรียนชั้น มก. 4 - 5 จะใคร่ทราบและช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของตน.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กลุ่มที่ในระบบ SOTUS ใหม่ "ความหมายของคำขวัญทั้ง 5"
จุดชัย จุดชัย จุดชัย ธันวาคม 2514 หน้า 2.

ประสาธน์ หลักศิลา และ วรวิทย์ วทีนสรากร วิชาสังคมศึกษาตอนที่ 4 สังคมวิทยา
 โรงพิมพ์การศึกษานาน 2508, 252 หน้า.

ไพฑูริย์ เกื้อแก้ว สังคมชนบทไทยและหลักการพัฒนาชุมชน โรงพิมพ์เสียงเมืองทองเจริญ
 2513, 456 หน้า.

พจนิษฐ์ มณีสุวรรณ กานินัยของนักเรียนวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินทูปริทัศน์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 136 หน้า.

วิเชียร แพทยานนท์, หลวง จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2509, 203 หน้า.

กัญญาธิการ, กระหวาง หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาคอนกอน พุทธศักราช 2503 โรงพิมพ์กฤษดา
 2514, 35 หน้า.

ฉวาก มัชฌิม ภูมิใจประเทศไทย - ทำ - ได้ อุตสาหกรรมสาร 13 : 3 กรกฎาคม
 2510.

สมาคมกษัตริย์ศาสตร์แห่งประเทศไทย พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 3
 โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ 2512, 371 หน้า.

สาโรช บัวศรี "สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการทางการศึกษาของประเทศไทย"
การวางแผนการศึกษา กองวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2512, 243 หน้า.

สมจิต ธนสุกาญจน์ "ข้อคิดสำหรับพ่อแม่" เด็กของเรา ถึง คุณ อานะไร โรงพิมพ์กฤษดา
 หน้า 10 - 11, 2505.

อำนาจ ทะพังก์แก "คานินม" เอกสารประกอบคำบรรยายในการอบรมครูใหญ่โรงเรียนปรับปรุง
ตามโครงการศึกษานบพ 2513. 4 หน้า (อค์สำเนา)

- ✓ Campbell, Doris Klein, "Difference of Value among College Students at Difference Class Levels" Dissertation Abstracts 10 (23) : 3809 April, 1963.
- Cyphert, Frederick R., Harner, Earl W., and Riccio, Anthony C., Teaching in American Secondary School, McGraw-Hill Book Company, New York, 1964, 425 p.
- Dougherty, Denis Donald, "Differential Acceptance of Normative Values Among Adolescents in Missouri Schools" Dissertation Abstracts, 1 (27) : 110, July, 1966.
- Elliot, Thomas Lowell, "Determination and Comparison of the Value of Various Student Groups, Secondary Business teacher, and Businessmen" Dissertation Abstracts, 10 (30) : 4304, April, 1970.
- Garret, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Vakins, Peffer and Simons Private Ltd., New York, 1966, 491 pp.
- Grande, Mory Vera Del, "A Study of the Values of Catholic High School Students of Differing Socio-economic Background and the Relationship of these values to those of their Parents," Dissertation Abstracts, 9 (20) : 3569, March, 1960.
- Hawker, Glenn R., and Egbert, Robert L., "Personal Values and Emphatic Responso," The Journal of Educational Psychology, 4(4) : 469 pp, April, 1954.
- ✓ Hostetler, David Kitchen, "An Analysis of the Differences in Selected Attitudes and Values of the College Students in the Eastern and Southern part of the United States," Dissertation Abstract, 1 (27) : 126, July, 1966.
- ✓ Hughes, Julius H., and thomson, George G., "A comparison of the Value System of the Southern Negro and Northern white Youths." The Journal of Educational Psychology, 5 (45) : 300 - 309 p. May, 1954.
- James, Henry Knight, "The Interpersonal Values and Aspiration Levels of Negro Seniors in Totally Integrated and Segregated Southern High School," Dissertation Abstracts, 5 (31) : 2110, November, 1970.

- Kelsey, Ian Bruce, "A Comparative Study of Value of Students Attending the University of British Columbia in 1963 as Measured by the Allport-Vernon-Test for Personal Values." Dissertation Abstracts, 7(24) : 2813, January, 1964.
- Miller, Carroll H., Guidance Services An Introduction, A Harper International Student, 1965, 418 p.
- Nunnally, Jun C., Tests and Measurements, McGraw-Hill Book Company, Inc., New York. 1959, 446 p.
- Rath, Louis E., and Metcalf, Lawrence, "Instrument for Identifying Some Needs of Children" Educational Research Bulletin, XXIV. 169-177, October, 1945.
- Ruch, Floyd Leon, Psychology and Life, Scott Forman and Company, New York, 1948, 492 pp.
- Scott, William A., Value and Organizations, Rand McNally and Company, 1965, 290 pp.
- ✓ Sethna, Rustum Jehunbux, "A Cross-National Comparison of Certain Values among Graduate Students from the United States, Pakistan, India and Thailand," Dissertation Abstracts, 10 (25) : 5751, April 1965.
- Siegel, Sidney., Nonparametric Statistics For the Behavior Science, McGraw-Hill Book Company, New York, 1956, 312 pp.
- Woodruff, Aschi D., "The Role of Value in Human Behavior" The Journal of Psychology, 36 : 97, August, 1952.

ភាគដង្កក

ตาราง 58 ค่า $\bar{X}$, $\bar{Y}$, D , D^2 , ΣD^2 และ ρ ที่ได้จากการวิเคราะห์

แบบสอบถาม จากกลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน

	อันดับการนิยม ครั้งที่ 1 (X')	อันดับความนิยม ครั้งที่ 2 (Y')	D	D^2	ΣD^2	ρ
1. การเงิน	1	1	0	0	16	0.9765
2. ระบบอาวุโส	16	16	0	0		
3. การบริการสังคม	4	5	-1	1		
4. ความเป็นผู้นำ	2	2	0	0		
5. ความอดทน	11	10	1	1		
6. ความรักในชีวิตครอบครัว	3	3	0	0		
7. เกียรติยศ	13	12	1	1		
8. อาชีพรับราชการ	8	9	-1	1		
9. มนุษยสัมพันธ์	5	6	-1	1		
10. ความยุติธรรม	7	8	-1	1		
11. การใช้ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ	15	15	0	0		
12. ความไว้วางใจเพื่อน	14	14	0	0		
13. ความซื่อสัตย์	9	7	2	4		
14. ความเชื่อในวิธีการวิทยาศาสตร์	12	13	-1	1		
15. ความภาคภูมิใจ	6	4	2	4		
16. การแต่งกาย	10	11	-1	1		

5. อาชีพของมารดา (โปรดบอกโดยละเอียด)
6. ถ้านักเรียนมีไต่อยู่กับบิดามารดา นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร ? เช่น พี่, ป้า, น้า, อา ฯลฯ หรือผู้อื่น
7. อาชีพของผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย (โปรดบอกโดยละเอียด)
8. ขณะนี้บิดาของท่าน มีชีวิตอยู่ ☐ ถึงแก่กรรม ☐
มารดาของท่าน มีชีวิตอยู่ ☐ ถึงแก่กรรม ☐
9. บิดามารดาของท่านอยู่ด้วยกัน ☐ หย่าร้าง ☐ แยกกันอยู่ ☐
10. บิดามารดาของท่านสำเร็จการศึกษาระดับ
	บิดา	มารดา
ต่ำกว่า ป.4	☐	☐
ป.4	☐	☐
ต่ำกว่า ม.6 (มศ. 3)	☐	☐
ม.6 (มก. 3)	☐	☐
ม.8 หรือเทียบเท่า	☐	☐
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า หรือประกาศนียบัตรอื่น ๆ	☐	☐
ปริญญาตรี	☐	☐
สูงกว่าปริญญาตรี	☐	☐

แบบสอบถาม

เรื่อง

ค่านิยมของนักเรียน

กำลังแจ้งเบ้องตน

แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อทดสอบความรู้หรือความสามารถด้านใดค่าหนึ่งของนักเรียน แต่ต้องการทราบความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของนักเรียนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมบางประการเท่านั้น

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับตัวของนักเรียนเอง ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการปกครองของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่เรอว่าอาศัยอยู่และให้การอบรมเลี้ยงดูเรามา ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของนักเรียนเรื่องค่านิยม

ตอนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวนักเรียน

โปรดเขียนเกริ่นวงหมาย ☒ ลงใน ☐ หรือกรอกข้อความตามสภาพที่เป็นจริง
ลงในช่องว่าง

1. โรงเรียน/วิทยาลัย (ชี้ข้อความที่ไม่ต้องการออก)
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. อายุ ปี
4. อาชีพของบิดา (โปรดบอกโดยละเอียด) ตัวอย่างเช่น เป็นครู ตำแหน่งครูน้อย
โรงเรียนครูที่ศึกษา ชั้นตรี, ทำงานช่าง ช่างเครื่องยนต์ ตำแหน่งหัวหน้าช่าง
ทำนา ทำสวนยาง ฯลฯ เป็นต้น

12. พ่อแม่ต้องการให้ฉันรับช่วงคำ เ็นธุรกิจหรืออาชีพของ
ท่านต่อไปเมื่อฉันโตขึ้น
13. พ่อแม่ต้องการให้ฉันเก็บของฉันให้เป็นระเบียบ
14. พ่อแม่มีเกรงว่าฉันจะรักชาติตนเองไม่ได้
15. พ่อแม่ต้องการให้ฉันสอบได้ทุก ๆ
16. พ่อแม่ช่วยฉันในเรื่องการทำงานอดิเรกหรืองานฝีมือต่างๆ
17. พ่อแม่แสดงความมีความสุขเมื่ออยู่กับฉัน
18. ฉันสามารถจะโต้เถียงเมื่อพ่อแม่พูดไม่ถูกใจฉัน
19. เมื่อฉันจะขออะไรจากพ่อแม่ ไม่ว่าท่านจะชอบหรือไม่ชอบ ท่านก็ให้
20. พ่อแม่ทำให้ฉันสบายใจ เมื่อฉันทำผิดไปแล้ว
21. พ่อแม่ช่วยให้ฉันมีความรู้สึกละเอียดใจ เมื่อฉันกระทำความผิด
22. พ่อแม่ต้องการให้ฉันทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่น ๆ
23. เมื่อฉันจะไปไหนๆ พ่อแม่จะบอกให้ฉันกลับบ้านตามเวลาที่กำหนดไว้
24. พ่อแม่แสดงความผิดหวัง และเสียใจ เมื่อฉันกระทำความผิด
25. พ่อแม่บอกฉันในทำนองที่ว่า "ฉันไม่ต้องการให้เธอทำอย่างนี้อีก" เมื่อฉันประพฤติผิด
26. พ่อแม่ต้องการให้ฉันทำอะไรก็ตามที่ท่านสั่งโดยไม่โต้เถียง
27. เมื่อฉันเป็นเด็กถ้าฉันทำผิดพ่อแม่ก็จะหยิกข่วนหรือ
เช็กไว้
28. พ่อแม่แสดงอาการยุ่งยากใจเมื่อจะกลงโทษฉัน
29. พ่อแม่กลัวว่ากลัวฉัน
30. พ่อแม่ห้ามมิให้ฉันออกไปเล่นกับเพื่อน

ทุกครั้งที่	เกือบ ทุกครั้ง	บาง ครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่ เคย

ตอนที่ 3

แบบสอบถามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของนักเรียน

คำชี้แจง

มนุษย์เราย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละคนมีกำเนิดและมีประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวของเราเอง จึงไม่จำเป็นต้องเหมือนกับของบุคคลอื่น ความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวของเรา ควรมีโอกาสให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น ๆ และการที่บุคคลสามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเองได้ ย่อมกล่าวได้ว่า บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนโปรดแสดงความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของนักเรียนออกมาว่าเป็นอย่างไร

ในขั้นนี้จะขอความอยู่ 16 ข้อ ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความทั้งหมด แล้วโปรดแสดงความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเอง ในการจัดอันดับความสำคัญของข้อความเหล่านั้น โดยปฏิบัติดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1

นักศึกษำโปรดพิจารณาข้อความทั้ง 16 ข้อ อย่างละเอียด

ขั้นที่ 2

นักเรียนเริ่มจัดอันดับข้อความที่เหมือน หรือตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนจากมากที่สุด ไปหา น้อยที่สุด ในการจัดอันดับเรียงตามลำดับตัวอักษร แก้ให้จัดตามลำดับของข้อความที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน และการจัดให้จัดเป็น 7 อันดับ ดังนี้

อันดับที่ 1

เลือกข้อความที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ แล้วเขียนเฉพาะตัวอักษรที่กำกับข้อความนั้นลงในช่อง ☐ อันดับหนึ่งของกระดาษคำตอบ
พร้อม ☐ อยู่ เป็นอันดับ ๆ เสร็จแล้วให้นักเรียนขีดฆ่าตัวอักษรที่กำกับข้อความนั้นเสีย และนักศึกษำจะไม่นำข้อความนั้น ๆ มาพิจารณาอีกแล้ว

อันดับที่ 2

เลือกข้อความที่ตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเป็นอันดับรองลงมา จำนวน 2 ข้อ แล้วเขียนเฉพาะตัวอักษรที่กำกับข้อความทั้งสองนั้น ลงในช่อง ☐ อันดับที่ 2 เสร็จแล้วก็ขีดฆ่าตัวอักษรที่กำกับข้อความนั้น ๆ เว้นเกี่ยวกับการทำในอันดับที่ 1

อันดับที่ 3 เป็นข้อความที่ตรงกับความรู้ที่นักเรียนได้ศึกษามาก่อนเป็นอันดับที่ 3 จำนวน 3 ข้อ
แล้ว เขียนเฉพาะตัวอักษรที่กำกับข้อความลงในช่อง อันดับที่ 3 แล้วอย่าลืมขีดตัวอักษรที่กำกับ
ข้อความนั้น ๆ ด้วย

ให้นักเรียนได้เลือกข้อความเสร็จแล้วถึง 3 อันดับ ตั้งแต่อันดับที่ 4 ถึงอันดับที่ 7 ใ
นักเรียนใช้วิธีการทำอย่างเดียวกันกับ 3 อันดับแรก โดยอันดับที่ 4 เลือกข้อความมาเป็นจำนวน
4 ข้อ อันดับ 5 จำนวน 3 ข้อ อันดับ 6 จำนวน 2 ข้อ อันดับ 7 สุดท้าย จำนวน 1 ข้อ
ซึ่งจะตรงกับความรู้ที่นักเรียนได้ศึกษามาก่อน

ต่อไปให้นักเรียนจงเลือกข้อความที่ชอบมากที่สุด และรอง ๆ ลงไปตามลำดับ

A ความมั่งมีเงินทอง	B ให้มีรุ่นพี่ปกครองรุ่นน้อง
C สร้างความสำเร็จให้แก่วงศ์ถึงแม้จะเป็นงาน หนัก	D ชอบที่จะเป็นผู้วางแผนและเปลี่ยนแปลงนโยบายการ ทำงานด้วยตนเอง
E สามารถอดกลั้นและควบคุมอารมณ์ได้เมื่อมี เหตุอันไม่พึงใจเกิดขึ้น	F มีความสุขที่ได้อยู่ร่วมกับพ่อแม่ญาติพี่น้อง หรือสมาชิก ในครอบครัว
H พอใจที่จะได้รับการยกย่องจากเพื่อนฝูง และ สังคม	I พอใจที่จะมีอาชีพรับราชการ
K ทำตนให้เป็นที่รักของพ่อของแม่มากที่สุด	L ชอบปฏิบัติหน้าที่ตรงตามหน้าที่ ถึงแม้ว่าการปฏิบัติเช่นนั้น จะทำให้บางคนไม่ชอบ
M ชอบใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ	N ชอบแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นของตนเองให้ผู้อื่นบ้าง
O กระทำการทุกอย่างด้วยความสุจริตใจ	P เชื่อถือและใช้เหตุผลในการคิด การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ
R ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นที่เดือดร้อน	S แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมและทันสมัย

การถามคำถาม

อันกับ 1 ☐

อันกับ 2 ☐ ☐

อันกับ 3 ☐ ☐ ☐

อันกับ 4 ☐ ☐ ☐ ☐

อันกับ 5 ☐ ☐ ☐

อันกับ 6 ☐ ☐

อันกับ 7 ☐

จบการแสดงความรู้สึกนึกคิดของท่านเพียงเท่านี้
ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

เคล็ด บุษย์แก้ว

นิติปรัชญาโท สาขาการแนะแนว